

પ્રસ્તાવના.

“ ઇતિહાસનાં આવાં આવાં નહે નહે અગ્રિ અધારામાં વિખરાઈ રહ્યાં
 “ છે, અને નહે કાળના પત્રનીચે કચરાઈ કચરાઈને નષ્ટ થઈ ગય છે, ત્હેને
 “ બહાર લાવવામાં આવરી, ત્હારેજ મુસબત ઇતિહાસ તૈયાર થઈ શકશે, છતાં
 “ છતાં અગ્રેયા તરફ દુર્લભ કરવાથી આખી સૌક્ય કદાપિ તૈયાર થઈ શકશે
 “ નહિ ”

ઐતિહાસિક રસ સંગ્રહ ગ્રામ-૧ માની પ્રસ્તાવનાના આશય ઉપરથી
 સંપાદકે રમરજીમાં શાખીનેજ ઐતિહાસિક સાસાએના સંગ્રહો બહાર પાડવાની
 પ્રવૃત્તિને ગ્રેં આગળ વધારી છે. આજ ને સંગ્રહનો ત્રીજો ભાગ બજવાની
 સમક્ષ ઉપરિધન કરતાં અને આગળ થાય છે. પરન્તુ કું એ વાતથી તો જરૂરજ
 દિલથીર છુ કે આ સંગ્રહનો બીજો ભાગ જ્યારે પછા પછો (પી. સં. ૨૪૪૩
 પછી) એક પછી એક કેટલાક અનિવાર્ય કારણો ઉપરિધન થવાથી સતતમ
 પાંચ વર્ષ એવી લાગે. તદનતા બરખાત ગર્વે આ બુક જ્યારે પાડી થાયે છે.
 તેમ જગા નહે એ વગથ મેં નાવર મેં કે — પાટણી કામી. મુદત દરમયાન
 આ રીતે કાલેમ આ પા. ૧૫૫, ૧૫૬, ૧૫૭ ને ૧૫૮ એ ૪૦૦ રૂકાકેતો મળ્યું છે જેવ.
 જેમ થકે મેં ૧૫૦ દૈન ઉપવા નહસ-નહા ૧૫૧ મેં ૧૫૨ ૫ છે
 આટલા કે જે ૧૫૩ ૫૫૪ ૫૫૫ ૫૫૬ ૫૫૭ ૫૫૮ ૫૫૯ ૫૬૦
 થઈતા અમે ૧૫૬ ૧૫૭ ૧૫૮ ૧૫૯ ૧૬૦

પ્રતિદામ જેવા મદસ્તના વિષયમાં આવા પ્રવર્તો જનુ ઉપયોગી છે, એ વાન સમાજ-જનમમાજ મમજની ચાવ, એજ મમમાજની નિશાની છે.

આ જાગમાં એક દર ઇતિહાસોપયોગી નવ રાસાઓ આપવામાં આયા છે. આ નવ રાસાઓ પૈકી વિદ્યાસાગરસૂરિ રાસની પ્રતિ મ્હારી પાસેની છે. તે સિવાયના આઠે રાસાઓની પ્રતિયો જ્ઞેમની પામેથી મ્હને ગ્રામ થઈ છે, હોમને ધન્યવાદ આપવા સાથે તે જાંડાગેનો અને વ્યખિયોનો નામે-સ્તેષ આ રથને કરવો હિમિત ધાકું જુઃ—

૧ વિનયદેવમૂરિ રાસ.	પાલીનાજાની મ્હોરી ટોળાનો જાંડાર.
૨ હૃદયવિજયમજ્જિ રાસ.	પાલી (ખારવાડ) ના સંધનો જાંડાર.
૩ કાપ્પદેડ રાસ.	હરિયોનો વાસ-જેધપુર સંધનો જાંડાર.
૪ હૃદયમારમૂરિ રાસ.	વીરમાડ પડસાગા-પાલીનાજાનો જાંડાર.
૫ જિતોડવમૂરિ વીવાદનુ.	શ્રીધુત મજ્જિલાલ મ્હોરમાઇ વ્યામ. મુરત.
૬ કર્મચંદ્ર વજાવળી.	} શ્રીધુત પડિત ચંદ્રધર મુલેરી. બી.એ. અમરમેર
તથા કેકન કાલેજસાથેરી—પૂના.
૭ આનંદવિમલમૂરિ રાસ.	
૮ કર્મચંદ્રવજાવળી નાન.	કેકન કાલેજ સાથેરી — પૂના.

જ્યેનના મે જાવના, માડજ આ ૧ ની માનમ તજ રાસાઓની મળે જાણી જાહેરના તમે કાપમજ ૧ ની કા , ૨ ની કા આપી. જ્ઞેમ ન વજાવળી આપી જાવના રાસ આપના મળે છે ૧ ની ૧ મા , ૧ ની ૨ ની. — વિ. પાઓની જાવ-વાની કા પજુ જાવના ના ન કા

અને—મળના કા કા ૧ કા ના ના જાવના કા રા ના, જાહેર જાહેર પાડવાના આ ના કા કા. ના ના જાવના રાસ ના ને ને મુખાગીને કાવજની જાવજાવ ના ના કા

શ્રીગિઆ આનંદેડ
૧૦૧૦ સી ન ૧૮૮૮

} વિજયધર્મમૂરિ.

સંક્ષિપ્ત-ચાર.

વિનયદેવસૂરિ રાસ.

‘પાસચંદ્રગચ્છ’ નામે ઓગખાતા ગચ્છના સ્થાપક ઉપાધ્યાય પાર્શ્વચંદ્રના શિષ્ય અને મુદ્ધર્મગચ્છના સ્થાપક વિજયદેવસૂરિ તથા વિનયદેવસૂરિ (જ્ઞાનસુધિ) ના ચરિત્રને ઉદેશીને સંવત ૧૬૪૬ માં મનજીસુધિએ (માલેકચંદ્રે) બરહાનપુરમાં આ રાસ રચ્યો છે,

પ્રારંભમાં ઠવિએ ત્રણે ચોવીરીના તીર્થકર (વર્તમાન ચોવીરીનાં તેા નામો આપીને), મિદ્ધ. આચાર્ય, ઉપાધ્યાય અને સાધુને ત્હેમના ગુણકથનપૂર્વક નમસ્કાર કરીને નવકાર મંત્રની મહિમા વર્ણવી ત્હેનું મંત્રણ કર્યું છે. તે પછી ગૌતમાદિ જણપર, અને કારમીર દેશમાં રહેલી સરસ્વતી દેવીનું નામ સ્મરણ કર્યું છે. એ પ્રમાણે ૩૩ કપીમાં મગલાચરણો કરી રાસનો ઉદ્દેશ બતાવી જાંબુદ્વીપ અને આઝમીકે નગરના વર્ણનપૂર્વક આ પ્રમાણે આરભ કર્યો છે:—

(૧) મનજીસુધિના સંપદમાં જો કે વિગેર કંઈ જણના નેવું મન્યું નથી પરંતુ તેઓ રાવચંદ્રસિંહ જીવદાસી સુપુત્રો રાખના એક હતા, એમ જણવંદ સુધિએ જોવાના બતાવેલા ‘રસરત્નરાસ’ માં જીવ સુપુત્રો સહે ત્હેમનું પાંચ નામ લખે જણવ્યું છે.

(જુઓ, ઐતિહાસિક રાસ સંપદ કા. ૧ ભા. ૫. ૩૬.)

માલવદેશના આજણોઠાં નગરમાં સોલંકી કુળનો પદ્મરામ
 નામે રાજા હતો. તોને પચીસ રાણીઓ હતી. જેમાં સીતાદે પદ્મ-
 રાણી હતી. ઘણાં ગામોમાં પદ્મરાયની આજ્ઞા વર્તાતી હતી. આ રાજાને
 ધનરાજ નામનો એક પુત્ર હતો. એક દિવસ પદ્મરાણીને સોલંક ધરી
 રાત્રી જતાં એક સ્વપ્ન આબું. આ વખતે તે કંઈક જાગતી અને કં-
 ઈક ઉઘતી અવસ્થામાં હતી. તોણીએ સ્વપ્નમાં જોયું કે—“જાણે સા-
 ગર મલીર ગાજી રહ્યો છે, રત્નોનો ભંડાર ભરેલો છે, અને જલચર
 જીવો પ્રકુલ થઈ રહ્યાં છે.” આ સ્વપ્નથી રાણીને સ્વાભાવિક
 આનંદ થયો. તે મંદગતિએ ચાલતી પોતાના પતિ પાસે ગઈ. અને
 આવેલું સ્વપ્ન કહી સંભળાવ્યું. પતિએ કહ્યું કે—“સ્વપ્ન ઘણું સારું
 આબું છે. આ સ્વપ્નના ફળરૂપે કુલદીપક પુત્ર યશે. અને તે રત્નના
 ભંડાર જેવો વિધાનિધિ યશે. તેમ ચંદ્રના જેવો શાન્ત-શીતલ ઘડ
 મણિધાર યશે.” તે પછી નવ માસ પૂરા થયે સં. ૧૫૬૮
 ના માર્ગશીર્ષ મુદિ ૧૫ ને ગુરુવારના દિવસે રાત્રીના જો પહોર
 મધ્ય પછી ઉચ્ચ ચંદ્રમાં રાત્રીએ પુત્રને જન્મ આપ્યો. જોડેનું નામ
 શ્રદ્ધાકુંવર પાડ્યું. વધામાંની કહવા જનાર દાઢીને રાત્રીએ દાનથી
 સંતુષ્ટ કરી, અને પુત્રના જન્મ નિમિત્તે દશ દિવસનો ઉત્સવ આરંભ્યો.
 બધીવાનેના બધા અને દરિય થયેલાઓના દંડપણ રાજાએ છોડી દીધા.
 ધર્મ આ નિમિત્ત વિવિધ પ્રકારના ખેલ અને ગીતગાનો પણ થવા
 લાગ્યા. બધીજનો યજ્ઞ માવા લાગ્યા, અને રાજા સર્વને દાનથી સં-
 તુષ્ટ કરવા લાગ્યો. ધીરે ધીરે કુંવર વધવા લાગ્યો અને રૂપ-ગુણથી
 સર્વના મન રાજીન પણ કરવા લાગ્યો. જ્યારે તે પાંચ વર્ષનો થયો,
 ત્યારે માત્ર પિતાએ શુભ મુદ્રાં જોવાથી તોને નિશાળે મૂકવાની
 તૈયારી કરી. પંડિતને પોતાને ઘરે બોલાવી મુદ્રાં જોવરાવ્યું. અને
 તે બદલ પંડિતને સારી દક્ષિણા પણ આપી. તે પછી સર્વ સ્થળે
 કુંડાલનીઓ મોકલી અને મઠાં-ગામોમાં તેઓને તેઓ. નગર શયનગાર્યું.
 દેર ઘેર આનંદ ઉભવ ઘડ રહ્યો. કુંવરને વસ્ત્રાભૂષણથી શયનગારી

કરતા હતા) મારવાડના જોધપુર નગરમાં રહેતા હતા. આ પાર્શ્વચંદ્રને પુણ્યરત્નસૂરિએ ઉપાધ્યાય પદવી આપી હતી. એક વખત પાર્શ્વચંદ્ર ઉપાધ્યાય વિહાર કરતા કરતા રૂણનગરમાં

નામો સાથે 'સૂરિ' શબ્દ જોડી દે છે. વારતવમાં પુણ્યરત્ન 'સૂરિ' નહિ, પરંતુ 'પંન્યાસ' હોવા જોઈએ, કદાચિત્ તેઓને 'સૂરિ' પદ અમુક સમયમાં આપ્યું હતું, એવું કોઈ સપ્રમાણ જાહેર કરશે, નો આ વિષયમાં કંઈક વિશેષ અજ્ઞવાળું પડશે.

સાધુરત્નને માટે પણ સગભગ તેજ દર્શીકત છે. એટલે જો કે, આ રાસ-માં અને ઈંડિયન એટ્રિક્વેરીમાં છપાયેલ પટ્ટાવલીમાં સાધુરત્નને 'પંન્યાસ' ઝોળખાવ્યા છે, પરંતુ અમદાવાદ, શામળાની પોળના જૈનયુવકમંડળ તરફથી બહાર પડેલ પટ્ટાવલીમાં 'સૂરિ' બતાવ્યા છે. એટલે સાધુરત્નને પણ 'સૂરિ' ઝોળખાવવામાં તેજ કારણથી ભૂલ થયેલી જણાય છે કે, જો કારણથી 'પુણ્યરત્ન' ને માટે થયેલ છે. વળી સાધુરત્ન 'સૂરિ' નહિ, પરંતુ 'પાંડિત' (પંન્યાસ) હતા, એમ બ્રહ્મજ્ઞપિ, જંગૂદ્વીપપ્રસાસિદ્ધીકાની પ્રચરિતમાં પણ કહે છે:— 'શ્રીસાધુરત્નાભિષપકિતેશા.' તેમજ ત્યયં 'પાર્શ્વચંદ્ર, કે જોઓ સાધુરત્નના શિષ્ય છે, તેઓ પણ પોતાની બનાવેલી 'અંધકચરિત સંગ્રહ' માં કહે છે:— 'સાધુરચણ પાંડિત મુખધાન'. ૬૩માં પુણ્યરત્ન અને સાધુરત્ન બન્ને 'પંન્યાસ' હતા. નહિ કે સૂરિ.

(૧) જોધપુર, એ મારવાડની રાજધાનીનું મુખ્ય શહેર છે. મહારાજા રણમણીના પુત્ર જોધરાજે સં ૧૬૧૫ ના જ્યેષ્ઠ મહીનામાં આ નગર વસાવ્યું હતું.

મુનિરાજ શીતવિજયજીએ પોતાની 'તીર્થમાસા' માં જોધપુરનું વર્ણન કરતાં કહ્યું છે:—

“ મરધર નવકોટી મંડાણુ યોધપુર મેડતિ વણાણુ;

પાલી પ્રણમું પાસ જિજ્ઞુદ ઓસનપરિ વલી વામાનંદ. ૭૯

જસવંતરાય થયો રાંડાડ યાની દસાવતારી જોડ;

અખંડ પ્રતાપી અનેપમ આજ દરવીપતિ પણિ માની બાજ. ” ૮૦

તીર્થમાસાસંગ્રહ. ૫૦ ૧૦૭

પુણ્યરત્નસૂરિ તેજ કે જોઓનું ઉપર નામ લેવામાં આવ્યું છે, અને જોઓ' નાગપુરીય શાખાના હતા. ઉપાધ્યાય, ચાહકશાને ત્યાં આવ્યા.

“ સિત્તરે માસ આસાદ સુદિ તીજ દિન નગર જોધાંજી પરવેસ કીધો; સકલ હિંદુવાણ દીવાણ વિચ સામરો શ્રીમદ્દારાજ ભગ્નસુજસ લીધો.” આ બે એકંદરે ૧૩ કડીની આ કવિતા છે.

૪ વાચનાચાર્ય શ્રીવલ્લભગણિએ જોધપુરમાંજ સં. ૧૬૬૭ ની સાલમાં રાજા સૂરસિંહ, કે જહેણે સ. ૧૫૯૪ થી ૧૬૧૯ સુધી રાજ્ય કર્યું હતું, હેના સમયમાં ‘અભિધાનચિંતામણિ’ ની ‘સારોદ્ધાર’ નામની ટીકા બનાવી હતી.

(૧) નાગપુરીયશાખા—‘एकाचार्यशिष्यसततिः शास्ता’ અર્થાત્ એક આચાર્યની શિષ્યપરંપરાને શાખા કહેવામાં આવે છે. આ શાખાની ઉત્પત્તિ, બૃહદ્ગચ્છમાંથી સં. ૧૧૦૪ માં શ્રીવાદિદેવસૂરિથી નાગપુર (નાગોર) માં થઈ હતી. અને તે—નાગપુરમાં, કે જહેનો નાગોર, અદિપુર, નાગડેર વેગેરે નામોથી ઉદ્ભવ જોવામાં આવે છે, થવાથી જ હેતું નામ નાગપુરીયશાખા પડ્યું હતું. આ શાખાની ઉત્પત્તિ થઈ: ત્યારથી જ કેટલાક હેને ‘નાગપુરી-યતપા’ એ પ્રમાણે કહેવાનો પ્રયત્ન કરે છે, પરંતુ તે ઠીક નથી. કારણકે જહે સમયમાં આ શાખા નિકળ્યાનું સિદ્ધ થાય છે, તે સમયમાં ‘તપા’ કહેવાનું કંઈપણ કારણ નથી. કેમકે—‘તપા’ બિદ્ધ જ સં. ૧૨૮૫ પછી થયેલ છે, તે પછી સં. ૧૧૭૪ માં ‘નાગપુરીયતપા’ કહેવાય જ કેવી રીતે ? આ સિવાય આ શાખા નિકળ્યાના સંવત્સરા પણ થોડા મતભેદ જોવાય છે. એટલે કે મહારી પાસેની એક ૪૧ પાનાની પટ્ટાવલીમાં આ શાખા નિકળ્યાનો સં. ૧૧૭૭ લખ્યો છે. આવીજ રીતે અમદાવાદ, શામળાની પોળના ‘જૈનયુવકમંડળે’ હમણાં બહાર પાડેલ ‘નાગપુરીયતપાગચ્છની પટ્ટાવલી’ (ખરી રીતે નાગપુરીય તપાગચ્છ-નદિ, પરંતુ પાલ્યંદગચ્છની) નામની ભુકમા પજ આ શાખા સં. ૧૧૭૭ માં વાદિદેવસૂરિથી નહિ, પરંતુ હેમનાશિષ્ય પદ્મપ્રભસૂરિથી નિકળ્યાનું જણાવ્યું છે. પરંતુ આ હકીકત પ્રમાણવાળી નથી. કેમકે—અંદ્રકર્ત્તિસૂરિએ પોતાની બનાવેલી ‘સારસ્વતજ્યાકરણ-દીપિકા’ ની પ્રતિમાં જહે જોડે આખો છે, તે ઉપરથી ૨૫૮ જણાય છે કે—વાદિદેવસૂરિથી સં. ૧૨૭૪ માંજ આ શાખાની પ્રસાદિ થઈ. તે જોડે આ છે:—

સાવરણી સિંહાસન વાદ્ય.

૧. હોત દાસાવર

દોસાવર, (રાનપુત્રાના.)

તેલે ઘણે આદર કર્યો અને પછી તેમની પાસે બેસીઃ
નાખ્યો. ઉપાધ્યાયે કારણ પૂછતાં, તેલે કહ્યું:—“તમાર
માથાપર હોવા છતાં, મનની આશા પૂરી થઈ નહિ. ઘર
માણેક ભરપૂર છે. પણ પ્રભા વગર શા કામનું?”

“હાં પેં કીરતિનેપરાત્ત વિદિને કીર્તીકાવ્યે મણે

કીર્તણીસુતે કટોદ્ભવકુહલચંદ્રે શરિમ્પગાનિતે ।

શ્રીમન્નાગપુરીયકાન્દકલપાનાસાવરણીકણુના

સૂર્જંદપ્રિયુષાલકા શરણચંદ્રી મનુ રાગને ૩ ૨

કર્મે વેદમુર્તીકાવ્યેવિને કીર્તેશ્વરિ. પ્રભુ—

અંતેઽમૂનતુલસિચ્ચદિમ વચ્ચમ મૂરિશાટ્ ।”

અર્થાત્—સુપ્રસિદ્ધ ગિરિધંબા નીચંમા. કીર્તિકાવ્યમા,
કુદરત-જમા અને હમણા નાગપુરીય નપા નામયાં પ્રસિદ્ધિ પામે
ઉત્તમ નુદેશગા નલોધનનાં જાણી દમેશ્વરે ગામે છે,

૧. દેશ પ્રધાન નાગપુરીય - પ્રસિદ્ધ નદિમ ૩. ૩. ૩.

મા. ૨. ૧. ૫. ૬. ૭. ૮. ૯. ૧૦. ૧૧. ૧૨.

પાર્શ્વચંદ્ર મળ્યા. તેઓ જાનને ઉપાગ્રયે લઈ ગયા. ઉપાધ્યાયજીએ સર્વ સાધુઓ સમક્ષ કહ્યું કે-‘આ જાનને રત્નો છે.’ આ પછી ઉપાધ્યાયની પાસે તેઓ જાન રહેવા ને ભણવા લાગ્યા. અહિં રહેતાં બ્રહ્મ-ઋષિ અને જરહરાજ (ઉપાધ્યાયના શિષ્ય) ને આપસમાં જુદુ રહેલું થયો. તેઓ જાનને એક ઘડી પણ અલગ ન પડતા અને સાથે જ ભણતા. આ જાનને આગમોનો અભ્યાસ કરતાં એક વખત વિચાર થયો કે-‘ પ્રમાણાદિક ગ્રંથોનો અભ્યાસ કરવા આપણે દક્ષિણદેશમાં જઈએ તો ઠીક.’

આ વિચાર નક્કી કરીને ત્હેમણે ગુરૂની આજ્ઞા માગી, પણ ગુરૂએ આજ્ઞા આપી નહિં. ઉલટું ગુરૂને એમ લાગ્યું કે-રખેને એ છાનામાના ચાલ્યા જાય, માટે ત્હેમણે ત્હેમને લગાર પણ છૂટા નહિં મૂકવાની ગોઠવણ કરી. બેસતાં ઉડતાં કે દરેક વખતે ત્હેમને પોતાની સાથેને સાથે રાખવા લાગ્યા. અહિં એક દિવસ એકલા પડવાનો જોગ મળી આવ્યો. એટલે કે બીજા સાધુઓ વહોરવા ગયા હતા. આ તકનો લાભ લઈને જરહરાજ અને બ્રહ્મર્ષિ જાનને મિત્રો, ધનઋષિ સાથે ગોઠવણ કરીને જાપોરની વખતે ચાલી નિકળ્યા. સાધુઓ વહોરીને આવ્યા, ત્હારે આ જાનને સાધુઓને દીડા નહિં. ગુરૂએ જાણ્યું કે-‘ જરૂર ચાલ્યા ગયા. ’ સર્વ સંઘે અટકળ કરી કે તે દક્ષિણદેશ તરફ ગયા હશે. ઉપાધ્યાયે કહ્યું કે-‘ ધનઋષિને અહિં રહેવા દીધો છે, તો તે જાધી વાત જાણતો હશે. ’ ‘ગ મળતાં ધનઋષિ પણ નિકળી ગયા. અને જ્યાં સ કેત કર્યો હતો, ત્યાં ત્રણે એકઠા થઈ ગયા. ત્રણેના મનમાં આનંદ થયો, ને તેઓ વિહાર કરીને માંડવ આવ્યા. અહિંના સંઘે ત્હેમનો સારો સત્કાર કર્યો.

(૧) માંડવ. આ માંડવનો માંડવગઢ, મંડપચલ, માંડૂ વિગેરે જુદા જુદા નામોની ઉદ્ભવ યદ્યો જોવાય છે. આ માંડવ, જૈનશ્રી તરિકેતું અને એક વખત માળવની ગાંધવાનીનું મુખ્ય સ્થાન હતું.

‘ માંડવગઢનો રાજા નામે દેવસુપાસ; ’

નિશ્ચય જણાવ્યો. છેવટ નિરાશ થઈ સાધુઓ ઉપાધ્યાય પાસે પાછા આવ્યા. જ્યારે તે ત્રણ સાધુઓએ ત્યાંથી દક્ષિણમાં આગળ વિહાર કર્યો. પછી તહેમણે દક્ષિણમાં જઈને કોઈ વિદ્વાન શ્વેતાશ્વરાચાર્યની પાસે અભ્યાસ પણ શરૂ કર્યો તેઓ

“ ॥ સ્વસ્તિ સવન્ ૧૪૧૪ વર્ષે આમોમામે શુક્રવરે પંચમીગૃં શ્રીમંદપદુર્ગાસ્તત્ત્વ શ્રીશ્રીમાર્લાજ્ઞાનીય સાદ રાજા માર્યા શ્રવિકા ધારુ ઉત સાદનાથા માર્યા લાલુ તયા સ્વથેયમે મનુઃ થેયમે ચ મુજ્જનારાધનાય પૂર્વલેક્ષિતશ્રીદરાર્ચકાલિકવૃત્તિમત્ત્વામરદશ્તિમ્નિરાશાનેભોવૃત્તિનામમાના મિદુત્ત્રકરકર્મમથપટ્ટવીતરાગભોવિરાત્યુપદેરાત્નકોરાસોલોપદેરામાલામમ્પ્રદેશાભ્યાકરણ-મૂત્રમુનિવદુપ્રવમમયા શોપુષ્યાવદ્ધરિય પ્રાકૃતં દિગ્પત્તકમોદત લેખયિત્વા પુટ્તપાપલ-ગચ્છનાયકમદારકથોરસ્તર્નમિદ્મુરિશિવ્યશ્રીઉદયવલ્લભમૂરિશ્રીજ્ઞાનમાગરમૂરિઓ વાવનાય પ્રદત્તમ્ ॥

૩ અદિના રહીસ શ્રીમાત્રજાનીય સં. આંદાની બાર્યા અને સં. ગુજુત-જની પુત્રી ડાહીએ, સં. ૧૫૧૧ ના માધસુદિ ૧૩ ના દિવસે ખરતરમ-જીય વાયનાચાર્ય શ્રીમહિરાજગણિ પાસે તેના શિષ્ય દયાસાગરગણિને વાંચના માટે આવશ્યકની ‘શિષ્યહિતા’ ટીકા લખાવી હતી.

(આ પ્રતિ ડહનકોલેજ, પૂનામાં છે)

૪ અદિના સંધવી પેથડેવે ધણા દ્રવ્યઅવપૂર્વક માત સરસ્વતી બાણગાર (પુત્રક બડાર) કમળા હતા, જહેમંતો એક બંડાર ખાસ માંડવગદમા જ કમળો હતા. આ દરીકત ‘ઉપદેશતરંગિણી’ ના પૃ. ૧૩૬ મા આ પ્રમાણે લખી છે:—

“ પ્રતિપ્રમુખહાટકરેદમહસાદિવદુઃખ્યવ્યયેન સમપ્રાયમાદિમરંરાત્રાસંમ્યપુનઃ-લેવનતપ્પટ્ટુલંરટનકપટ્ટુગુનેરિકાકામનવાનિકાવારનઃ મમ સરસ્વતીમાગડનાય મુનુ-કચ્છમુગિરિમ્પદુર્ગાત્રેશવલાદિસ્થાનેષુ વિમગમ્ભાવિરે. ”

૫ અદિના રહીસ પૃથ્વીધરે (પેથડે) આચાર્ય શ્રીધર્મધોયમ્પરિને મોટા ઉત્સવપૂર્વક પોતાના નગરમાં ૫૫રાઆ હતા, એટલુંજ નહિ પરંતુ પૃથ્વીધરે જડે જડે નીચેસ્થાનેમાં જિતમંદિરો બનાવ્યાનાં નામો ગણાવ્યાં છે, તેમાં માંડવગડનું નામ પણ એવામાં છે:—

રાણા હોમના મનોમિપ્રાયને મમજી મળે. અને મોટો જીવન સ્વારથી, 'વિજયનગરમાં દિગંબરે સામે વિજય માધ્યા', તેથી વજ્રસાજને વિજયદેવમૂર્તિ જે નામ આપી આવ્યા પછી આપી. તે પછી હોમને વિદ્યાર કરવા માંગે. રજવામાં જ્ઞાના મોટા અને નાનીનેના માન ખૂબ કરવા તેમજ આગળ નમના કામ્યા. રજને આ કરવા પછી એક નગરમાં દિગંબરમાં કમળના વાલ કરીને હોમે પણ દુઃખપો. એ પ્રમાણે મર્ગે કીર્તિને વિસ્તારવા તેમજ જોધપુર પાસ આવ્યા આ વખતે ઉપાધ્યાય પાદેશદ્વ જોધપુરમાં હતો. તેવાન ખૂબ પછી કે મોટા મિત્ર મોટા વિદ્વાન અને આગાધની રજા ને કીર્તિ આવે છે. ઉપાધ્યાય પાતાનો મર્ગ પરિચાર કરીને કલમ્બુકર્તા જન્મે એ વાત મળતા મારે નેક આપી હતી. (આ પ્રતિ કાવ્ય ૧૧, ૧૨, ૧૩, ૧૪, ૧૫, ૧૬, ૧૭, ૧૮, ૧૯, ૨૦, ૨૧, ૨૨, ૨૩, ૨૪, ૨૫, ૨૬, ૨૭, ૨૮, ૨૯, ૩૦, ૩૧, ૩૨, ૩૩, ૩૪, ૩૫, ૩૬, ૩૭, ૩૮, ૩૯, ૪૦, ૪૧, ૪૨, ૪૩, ૪૪, ૪૫, ૪૬, ૪૭, ૪૮, ૪૯, ૫૦, ૫૧, ૫૨, ૫૩, ૫૪, ૫૫, ૫૬, ૫૭, ૫૮, ૫૯, ૬૦, ૬૧, ૬૨, ૬૩, ૬૪, ૬૫, ૬૬, ૬૭, ૬૮, ૬૯, ૭૦, ૭૧, ૭૨, ૭૩, ૭૪, ૭૫, ૭૬, ૭૭, ૭૮, ૭૯, ૮૦, ૮૧, ૮૨, ૮૩, ૮૪, ૮૫, ૮૬, ૮૭, ૮૮, ૮૯, ૯૦, ૯૧, ૯૨, ૯૩, ૯૪, ૯૫, ૯૬, ૯૭, ૯૮, ૯૯, ૧૦૦, ૧૦૧, ૧૦૨, ૧૦૩, ૧૦૪, ૧૦૫, ૧૦૬, ૧૦૭, ૧૦૮, ૧૦૯, ૧૧૦, ૧૧૧, ૧૧૨, ૧૧૩, ૧૧૪, ૧૧૫, ૧૧૬, ૧૧૭, ૧૧૮, ૧૧૯, ૧૨૦, ૧૨૧, ૧૨૨, ૧૨૩, ૧૨૪, ૧૨૫, ૧૨૬, ૧૨૭, ૧૨૮, ૧૨૯, ૧૩૦, ૧૩૧, ૧૩૨, ૧૩૩, ૧૩૪, ૧૩૫, ૧૩૬, ૧૩૭, ૧૩૮, ૧૩૯, ૧૪૦, ૧૪૧, ૧૪૨, ૧૪૩, ૧૪૪, ૧૪૫, ૧૪૬, ૧૪૭, ૧૪૮, ૧૪૯, ૧૫૦, ૧૫૧, ૧૫૨, ૧૫૩, ૧૫૪, ૧૫૫, ૧૫૬, ૧૫૭, ૧૫૮, ૧૫૯, ૧૬૦, ૧૬૧, ૧૬૨, ૧૬૩, ૧૬૪, ૧૬૫, ૧૬૬, ૧૬૭, ૧૬૮, ૧૬૯, ૧૭૦, ૧૭૧, ૧૭૨, ૧૭૩, ૧૭૪, ૧૭૫, ૧૭૬, ૧૭૭, ૧૭૮, ૧૭૯, ૧૮૦, ૧૮૧, ૧૮૨, ૧૮૩, ૧૮૪, ૧૮૫, ૧૮૬, ૧૮૭, ૧૮૮, ૧૮૯, ૧૯૦, ૧૯૧, ૧૯૨, ૧૯૩, ૧૯૪, ૧૯૫, ૧૯૬, ૧૯૭, ૧૯૮, ૧૯૯, ૨૦૦, ૨૦૧, ૨૦૨, ૨૦૩, ૨૦૪, ૨૦૫, ૨૦૬, ૨૦૭, ૨૦૮, ૨૦૯, ૨૧૦, ૨૧૧, ૨૧૨, ૨૧૩, ૨૧૪, ૨૧૫, ૨૧૬, ૨૧૭, ૨૧૮, ૨૧૯, ૨૨૦, ૨૨૧, ૨૨૨, ૨૨૩, ૨૨૪, ૨૨૫, ૨૨૬, ૨૨૭, ૨૨૮, ૨૨૯, ૨૩૦, ૨૩૧, ૨૩૨, ૨૩૩, ૨૩૪, ૨૩૫, ૨૩૬, ૨૩૭, ૨૩૮, ૨૩૯, ૨૪૦, ૨૪૧, ૨૪૨, ૨૪૩, ૨૪૪, ૨૪૫, ૨૪૬, ૨૪૭, ૨૪૮, ૨૪૯, ૨૫૦, ૨૫૧, ૨૫૨, ૨૫૩, ૨૫૪, ૨૫૫, ૨૫૬, ૨૫૭, ૨૫૮, ૨૫૯, ૨૬૦, ૨૬૧, ૨૬૨, ૨૬૩, ૨૬૪, ૨૬૫, ૨૬૬, ૨૬૭, ૨૬૮, ૨૬૯, ૨૭૦, ૨૭૧, ૨૭૨, ૨૭૩, ૨૭૪, ૨૭૫, ૨૭૬, ૨૭૭, ૨૭૮, ૨૭૯, ૨૮૦, ૨૮૧, ૨૮૨, ૨૮૩, ૨૮૪, ૨૮૫, ૨૮૬, ૨૮૭, ૨૮૮, ૨૮૯, ૨૯૦, ૨૯૧, ૨૯૨, ૨૯૩, ૨૯૪, ૨૯૫, ૨૯૬, ૨૯૭, ૨૯૮, ૨૯૯, ૩૦૦, ૩૦૧, ૩૦૨, ૩૦૩, ૩૦૪, ૩૦૫, ૩૦૬, ૩૦૭, ૩૦૮, ૩૦૯, ૩૧૦, ૩૧૧, ૩૧૨, ૩૧૩, ૩૧૪, ૩૧૫, ૩૧૬, ૩૧૭, ૩૧૮, ૩૧૯, ૩૨૦, ૩૨૧, ૩૨૨, ૩૨૩, ૩૨૪, ૩૨૫, ૩૨૬, ૩૨૭, ૩૨૮, ૩૨૯, ૩૩૦, ૩૩૧, ૩૩૨, ૩૩૩, ૩૩૪, ૩૩૫, ૩૩૬, ૩૩૭, ૩૩૮, ૩૩૯, ૩૪૦, ૩૪૧, ૩૪૨, ૩૪૩, ૩૪૪, ૩૪૫, ૩૪૬, ૩૪૭, ૩૪૮, ૩૪૯, ૩૫૦, ૩૫૧, ૩૫૨, ૩૫૩, ૩૫૪, ૩૫૫, ૩૫૬, ૩૫૭, ૩૫૮, ૩૫૯, ૩૬૦, ૩૬૧, ૩૬૨, ૩૬૩, ૩૬૪, ૩૬૫, ૩૬૬, ૩૬૭, ૩૬૮, ૩૬૯, ૩૭૦, ૩૭૧, ૩૭૨, ૩૭૩, ૩૭૪, ૩૭૫, ૩૭૬, ૩૭૭, ૩૭૮, ૩૭૯, ૩૮૦, ૩૮૧, ૩૮૨, ૩૮૩, ૩૮૪, ૩૮૫, ૩૮૬, ૩૮૭, ૩૮૮, ૩૮૯, ૩૯૦, ૩૯૧, ૩૯૨, ૩૯૩, ૩૯૪, ૩૯૫, ૩૯૬, ૩૯૭, ૩૯૮, ૩૯૯, ૪૦૦, ૪૦૧, ૪૦૨, ૪૦૩, ૪૦૪, ૪૦૫, ૪૦૬, ૪૦૭, ૪૦૮, ૪૦૯, ૪૧૦, ૪૧૧, ૪૧૨, ૪૧૩, ૪૧૪, ૪૧૫, ૪૧૬, ૪૧૭, ૪૧૮, ૪૧૯, ૪૨૦, ૪૨૧, ૪૨૨, ૪૨૩, ૪૨૪, ૪૨૫, ૪૨૬, ૪૨૭, ૪૨૮, ૪૨૯, ૪૩૦, ૪૩૧, ૪૩૨, ૪૩૩, ૪૩૪, ૪૩૫, ૪૩૬, ૪૩૭, ૪૩૮, ૪૩૯, ૪૪૦, ૪૪૧, ૪૪૨, ૪૪૩, ૪૪૪, ૪૪૫, ૪૪૬, ૪૪૭, ૪૪૮, ૪૪૯, ૪૫૦, ૪૫૧, ૪૫૨, ૪૫૩, ૪૫૪, ૪૫૫, ૪૫૬, ૪૫૭, ૪૫૮, ૪૫૯, ૪૬૦, ૪૬૧, ૪૬૨, ૪૬૩, ૪૬૪, ૪૬૫, ૪૬૬, ૪૬૭, ૪૬૮, ૪૬૯, ૪૭૦, ૪૭૧, ૪૭૨, ૪૭૩, ૪૭૪, ૪૭૫, ૪૭૬, ૪૭૭, ૪૭૮, ૪૭૯, ૪૮૦, ૪૮૧, ૪૮૨, ૪૮૩, ૪૮૪, ૪૮૫, ૪૮૬, ૪૮૭, ૪૮૮, ૪૮૯, ૪૯૦, ૪૯૧, ૪૯૨, ૪૯૩, ૪૯૪, ૪૯૫, ૪૯૬, ૪૯૭, ૪

રહ્યા, ને પાંડી ખંભાત આવવા નિકળ્યા. એક દિવસ અહિં ભાતના) હંસરાજ દોસી સૂતા હતા. ત્યાં ત્હેમણે સ્વપ્નમાં શાહના ઘરના ત્રીજે માળે ચંદ્ર જોયો. આ વાત સહવારમાં બહાર કરી. એટલામાં ત્હેમને ખગર મળી કે-‘ પ્રખ્યાત ગંધ પધારે છે. ’ દ્વિમાસાગરસૂરિને આવતા બાળીને આખો સંઘ ધૂમધામથી ત્હેમની સ્હામે ગયો. ગુરૂએ ખીમા શાહના ઘર માળે મુકામ કર્યો. તે પાંડી વિનયદેવસૂરિને ખગર મળી, તેઓ પાટણથી અમદાવાદ આવ્યા. અને ખંભાતથી દા પછી વિહાર કરીને અમદાવાદ પધાર્યા. અમદાવાદમાં જન્ને યકો લેગા યધા. આથી લોકોને ઘણોજ આનંદ થયો, મળતા જન્ને આચાર્યોનો પ્રેમ વધવા લાગ્યો; વળી દ્વિમાસાગર સંદેહ હતો, તે પણ વિનયદેવસૂરિએ દૂર કર્યો.

એક વખત વિનયદેવસૂરિએ કહ્યું-કે ‘ આપણે જાણે જાણ્યે, તો હાથમાં સાકર લગ્યા જેવું થાય. ’ દ્વિમાસાગરે ‘ મહારો પણ એજ નિશ્ચય છે. હું મહારા દેશમાં સંઘને વાની ખાતર બાઉં છું. ’ એ પ્રમાણે વચન આપીને હુડકા છૂટા પડ્યા. વિનયદેવસૂરિ વિહાર કરતા કરતા પાટણ વિરોમાં થઈપરિવાર સાથે વિચરતા વિચરતા અમદાવાદ અમદાવાદનો સઘ જાડુ ખુશી થયો અને મોટું સામૈયું ત્હેમને શહેરમાં પધરાવ્યા.

અમદાવાદના શ્રીશ્રીમાલી વંશના માંગાસાઈના ગુરૂ શાહે વિચાર કર્યો કે-‘ હવે ગુરૂને સૂરિમંત્ર આપવાનો ત્સવ કરીએ. ’ ત્હેમણે કંકોત્રીઓ લખીને ગામે ગામના સંઘાવ્યા. ખખાત અને પાટણના સંઘોને તો ઘણોજ આનંદ તેઓ પણ અમદાવાદ આવ્યા. ઘણાં સી પુરૂષો એકઠાં થઈ ધર્મિવાત્સલ્ય થયાં. અનેક પ્રભાવનાઓ થઈ અને શુભ સમક્ષ ગુરૂને પદ પ્રદાનની ક્રિયાપૂર્વક સૂરિમંત્ર આપી, વિનય નામ આપ્યું. ત્હેમને ચતુર્વિધ સંઘે વંદણા કરી. આવેલાં

વિદ્યાસાગરસૂરિ રાસ.

અંચલગચ્છીય શ્રીઉદયસાગરસૂરિના શુરૂ શ્રીવિદ્યાસાગરસૂરિ
ના નિર્વાણને ઉદ્દેશીને શુરૂના ગુણગાનરૂપે મુંનિ નિત્યંલાભે સં
૧૭૬૮ માં આ રાસ રચ્યો છે.

હાલાર દેશના નવાનગર શહેરમાં (જામનગરમાં) જામરાજ

(૧) નવાનગર અને જામનગર, તે બન્ને એકજ ગામનાં નામે છે.
કહેવાય છે કે નિકમ સંવત્ર ચૌદના મેકામાં આ નગર જામ શ્રીરાવણે વસાવ્યું
હતું. અત્યારે પણ આ ગામ કાન્વારાડના ન્હોટા શહેરમાં અમગલ્ય છે. અને
તે, કાડીવાવાડના ઉત્તર કિનારા ઉપર સમુદ્રને કાંઠે છે. આ શહેરમાં હાલમાં ૧૩
૧૪ મંદિરો છે. જાહેમાં રાયસિંહ શાહ અને વર્ધમાન શાહનાં બનાવેલાં જે
મ્હોટાં મંદિરો વધારે પ્રસિદ્ધ અને વખણવાં સાધક છે. રાયસિંહશાહ, અને
વર્ધમાન શાહ, બન્ને કન્વારે. અલસાણ જામના રવીરા દત્તા અમુક
કારણસર તેઓ એકાદા જીવિત દમ્બજાર માણસો સાથે જામનગરમાં
આવીને રહ્યા હતા અને અદિ પોતપોતાની વડગીતો સદપ્રયોગ કરી જિન
મંદિરો બનાવ્યા હતા આ મંદિરો વિ. સં. ૧૬૭૬ માં પૂર્ણ થયા હતાં. આ
બે મંદિરો જેના વર્ધમાનનાદના મંદિરો એક શિલાલેખ, અને જેનો સારાંશ
જામનગર નિવાસ. આ રક દીનાનાત દસરજો પોતાના 'જૈન ધર્મનો પ્રાચીન
કનિદાસ' આ ૨ પે. ૧૪૬ માં આપ્યા છે તે નાચાંચી વિશેષ માદિતી મળશે.
આવીજ રીતે આ મંદિરોનું વર્ણન 'જગદાનંદાનુદય-કાવ્ય' પે. ૧૦૩ માં
પણ આપવામાં આવ્યું છે.

આ રાવ શ્રીવિજયમેનસૂરિ, દેવતાડામાં આપામુ કપાં પંડી જામનગર
ના જામરાજના પ્રધાન આચાર્યે એકલેલા આચાર્ય ની વિનિયતી જામનગરમાં

રસૂરિના પટોધર શ્રીવિદ્યાસાગરસૂરિ, ન્હાનાં મોટાં અનેક
 ૧, પુર અને નગરોમાં વિહાર કરતા કચ્છ દેશના ભુજ નગર-
 આવ્યા. અહિંના ટોડરમહાના પુત્ર ઠાકરશીએ ધણું ધન ખરચીને
 ૨ પ્રવેશોત્સવ કર્યો. શુરૂએ જૈનધર્મનો ઉદ્યોત કરવા શરૂ
 ૩, અને પ્રતિજોધ કર્યો અને પર્યુષણ પર્વમાં પંદર દિવસ અમારી
 ૪વાનો ઠરાવ કરાવ્યો.

માજ કચ્છદેશમાં તે વખતે દેવશુરનો વિરોધી પ્રતિભોત્યાપક મોટો
 ૫. મૂલ્ય ધ્રુવપિ નામનો કુમતિ રહેતો હતો. તેને રાજાની
 ૬માં જોડાવીને શાસ્ત્રચર્યા કરી વિદ્યાસાગરસૂરિએ તેનું માન-
 ૭ન કર્યું, અને ત્યાંથી ઠાકી મૂક્યો. આ સમયમાં જામનગરથી
 ૮જુલાઈ, તેની પત્ની જયવંતી અને કુંવર ગોવર્ધન એ ત્રણે
 ૯આવ્યાં, અને શુરૂને વંદણા કરી. શુરૂએ દેશના દેતાં ગોવર્ધન-
 ૧૦ની સ્થાને જોયું, તેનામાં ઉત્તમ સામુદ્રિક લક્ષણો જોઈ
 ૧૧મે કહ્યું કે-‘ આ છોકરાનાં ચિહ્નો એવાં છે કે-કાંતો તે કોઈ

સુવિદિત મચ્છલજા સિંહમાર જીવંત અત્યું કાંમ વિકાર:
 ૧૨મોદરાવ મનાવ્યો હાનિ કપાય દૂરં કીધા મ્યાર. ૬૩

આચાર્યનાં ગુણ જીવંત તિજી કરિ સોદધ વિસવાસીસ:
 ૧૩પુત્રપ્રધાન જિજ્ઞાસેદનન રાય ગણા માનદ તેદનઇ. ૬૪

તામ નજી પડિ શાખા ધગી એકએક પાદિ અધિષ્ઠી બળી:
 ૧૪પચ મદાનન પાત્ર સાર હના અજઇ જોદના અજમાર. ૬૫

તે શાખામ દિ અતિ બધી પાસીનાળી શાખા ગુજનિત્રી:
 ૧૫પાતનાચાર્ય ક-તો જોદ દયા મહાપતિ જે ગુજનેદ. ૬૬

આ ઉપરાંત મમગત છે કે-પાસીનાળીયશાખા, શ્રીઅમરસાગ-
 ની પ-નામાય જ નિર્ગેય એક નાખા છે આમજ ચાલનાં કવિ
 શેખરે અ નાખના શ્રીપૃથ્વીનિલકંઠસૂરિથી કાને જેના મુખીની પરંપરા
 ૧૬ છે (આ પેગરનાકરચાપાઠનાં એક અંતિ જાવનગરના શ્રીકેતુર-
 ગુપ્તના મ પ્રમા. ૩).

પહલી પામયો, અથવા તો તે ગણધર (આચાર્ય) થયો. ' પિતાએ પ્રસન્નતાપૂર્વક કહ્યું કે- ' આ પુત્ર આપને જ બોલા-
 ણીએ, આપ તોને દીશા આપે. ' શીવિવાસાગરસૂરિએ ધર્મનું
 ભેદ યોગધર્મને દીશા આપી, અને તેનું નામ જ્ઞાનસાગર
 રૂ. પછી તેઓ સિધ્ધને સાથે લખેને કચ્છદેશમાં વિચરવા લાગ્યા.
 જ્ઞાનસાગરે ગુરૂ પાસે શાસ્ત્રાભ્યાસ કરવા માંડ્યો, અને અનેક
 નું જ્ઞાન મેળવીને જ્ઞાનસાગર (જ્ઞાનો દરિયો) એ નામને
 ધાર્યું-સાર્થક કયું.

અનુક્રમે વિવાસાગરસૂરિ માંડવી, મુનરા (મુદા) માં વિહાર
 અંતર આવ્યા. આ વખતે સર્વ સાધુઓના પરિવાર સાથે
 એ યોમાયુ અંતરમાં જ કયું, અને ઘણાં શાવક-શાવિકા-
 જ્ઞાનસંપત્ત કર્યા. આ પછી, અહિંથી વિહાર કરીને ગુરૂ દક્ષિણ
 યં ઉતર્યા. દક્ષિણના જાણણા ગામમાં તંદમનો બહુમાન લયો
 યાસવ થયો. ગુરૂએ અહિં ઘણા નાસ્તકવાદીયોનું સદુપદેશ
 યાવક કર્યા. અહિં વળી પુરહાનપુરના સથે ગુરૂને બુદ્ધાનપુર
 રવા માટે સાગ્રહ વિનંતિ કરી. ગુરૂ બુદ્ધાનપુર પધાયા. સથે
 વપૂર્વક સામૈયુ કયું. આ ગામમાં દંડકોનું જોર કંઈ વિરેષ
 ; ગુરૂને આ ગામમાં પધારવાનું હતું. તે સમયમાં રાણુદોહજીવિ
 ના એક દંડકસાધુ હતા. તેઓ તો ગુરૂને આવના બદલીને જ પડા
 થઈ ગયા. અહિં ગુરૂએ વિરેષાવસ્થક મેથ તાર્યું. સભ્યોનાં
 પૂરેપૂરું નામના શાવકને પ્રતિજ્ઞાપ કર્યો. અહિંથી ગુરૂ અત
 યો પાર્શ્વનાથની યાત્રાએ ગયા. અને શાપાર્શ્વનાથને. જે નં
 યાનુ ગાત્ર નિર્મળ કયું. એવું. રીતે દક્ષિણના ત્રીજા પછી ત્રણ
 યાત્રાએ કરી. તેમ જાણે એ પછી અનેક પ્રકારના કોરો
 જન્મ સૂચક થયે.

એ પ્રમાણે કેટલે કેટલે અનેક વિચારનિર્વેગને પામ્યા. આ
 જાણ ગુરૂ એવે ગામ દ આવ્યા. અહિંની સાકેતજાતે પુન

પાડ્યું. આ વખતે ખુશાલચાહ, મંત્રી ગેડીદાસ અને લેખના
ભાંધે દુવલે ઘણી પ્રસન્નતા પૂર્વક બહોળે હાથે ધન વાવડું.
ચોરાશી ગમ્મના સાધુઓને લેખણે ગચન અને વસો બોરામાં
ચાચકોને દાન આપ્યાં અને સાધર્મિકવાત્સલ્ય કર્યું. એ પ્રમાણે વિધિ-
પટ્ટીય ગમ્મપતિ ઉદયસાગરસૂરિ થયા.

હવે વિદ્યાસાગરસૂરિએ સંઘ સમક્ષ કહ્યું કે:—“ મહાર્જ
આયુષ્ય પૂરું થયા આબ્યું છે, માટે હું જિન ભગવાનનું ધ્યાન ધરીને
અણુસણ આહરીશ આ પટોધરની ત્હમે સેવા કરજો, અને લેખને
સારી રીતે માન આપજો. ”

એ પ્રમાણે સંઘને ભલામણ કર્યા પછી ઉદયસાગરસૂરિને
પણ કહ્યું કે:—“ આ અંચલગમ્મની મોટી ગારી છે. ત્હને ત્હમે
ચલતી સંભાળજો. મહાવીર ભગવાનનું શાસન દીપાવજો, ધર્મનું
ધ્યાન નિરંતર ધર્યો અને મહારી શિખામણો બરાબર સ્મરણમાં
રાખજો. ત્હમે સમજી અને જુદિમાન પણ છો. ”

તે પછી વહનસાગર, સુમાસાગર અને સુહરસાગરને યાલાવીને
લેખને પણ થયાયોગ્ય શિખામણો આપી રાજી કર્યા. તદનન્તર ચારે
શરણુનો આદર કરીને, સર્વ પ્રકારની આલોચણ કરી ગમ્મપતિ
વિદ્યાસાગરસૂરિએ અણુસણ કર્યું. આ નિમિત્ત સયે ગુરૂને

—ને—

“ इति भीष्मवल्लभगङ्गाधिराजसकनभट्टारकचङ्चइव-
र्त्तिसन्मानर्विद्वत्पद्मभीमनीभालायलतिलकायमानपूवपुरन्दरपूवभ-
ट्टारकभीभी१०८भीविद्यामागरसूरीप्रदाया शिष्यपांडितभीज्ञानसा-
गरगणिविरचिते भीपूजाधिकारं गुणवर्नवारत्रे प्राकृतबंधे पुरवप-
वित्रेसनदशनाट्यपूजा कथावर्णनो नाम बंधेउधिकारः समाप्तः ”

જા ને ૩૧૧૮ એ.સી.સ. ૧૫૨૫ ૭ ।

કરવા આવ્યા, પરંતુ ત્હેમને સૂત્ર-સિદ્ધાંતો જતાવીને પ્રતિભાપૂ
જનાવ્યા. આથી ગુરૂનો યથા બહુ વિસ્તાર પામ્યો.

સંઘે હવે પાછા કુરવાનો વિચાર કર્યો. ગુરૂને ત્હેમણે એ
આગ્રહપૂર્વક વિનંતિ કરી કે—‘આવતું ચોમાસું સૂરતમાં કરીને
પછી આપ ગમે ત્યાં વિહાર કરજો’ સંઘનો આગ્રહ જોઈને ગુરૂ
સાથે સૂરત આવ્યા. સૂરતમાં શુભ મુહુર્તે ધૂમધામ પૂર્વક પ્રવેશ
કર્યો. ગુરૂને ચોમાસું રહ્યા. આવખતે બ્રાહ્મણો ત્હેમની સાથે વાદ કરવા આવ્યા
પરંતુ તર્કશાસ્ત્રમાં ત્હેમની સાથે વાદ કરીને ત્હેમને (બ્રાહ્મણોને)
પરાજિત કર્યા અને મદ ઉતારી નાંખ્યો.

ચોમાસું પૂરૂ થયા પછી પોતાના સાધુઓના મ્હોટા સમુદાય
સાથે પોતે વિહાર કરી સદુપદેશ દેતા વડોદરે આવ્યા. અહિં દેવચ
ના મુત તેજપાળે ગુરૂના આગમનથી વિવિધ પ્રકારના ઉત્સવો કર્યા
અહિં હાલોલ, કાલોલ થઈને કાલિકાળ(ચાંપાનેર)ની યાત્રા કરી એ
સાચા દેવને જોયા. અહિં વળી ગોધરાનો સંઘ વિનંતિ કરવા આવ્યો
એટલે દોહમાસ રહીને ગુરૂ ગોધરે પધાર્યા. ત્યાં સંઘે ચોમાસું ર
વાને ઘણાજ આગ્રહ કર્યો, એવામાં અમદાવાદ પધારવા માટે ઘણા
આગ્રહ પૂર્વક વિનંતિનો પત્ર આવ્યો. આથી ગુરૂએ અમદાવાદ ત
પ્રયાણ કર્યું. ગુરૂ આવે છે એમ જાણી અમદાવાદના શ્રાવકો બહુ ખુ
થયા અને મ્હોટા ઠાઠથી પ્રવેશોત્સવ કર્યો. ચોરાશી ગમ્મના સાધુ એ
શ્રાવકો તથા નવાબના ચોપદાર, અનેક ઘોડા, હાથી અને પાલખી
ની સાથે સામેયું કરવા સામા આવ્યા. ગીત ગાન અને આદરમ
સાથે મોટા ઠાઠથી વાજતે ગાજતે ગુરૂ શહેરમાં ઉપાશ્રયે પધાર
અહીંના શા. પુશાલ ભગવાનદાસ, શા. ખીમચંદ હર્ષચંદ, શા. હ
ખચંદ શિખરચંદ તથા જગજીવનદાસ અને શા. પ્રેમચંદ હીરાચ
નચંદ પૂજા, પ્રભાવના વિગેરે દ્વારા ઘણું ધન વાવર્યું. ગુરૂ હુમેશાં વિ
શેષાવશ્યકનું બ્યાખ્યાન વાંચતા અને ઘણા શ્રાવકો ભક્તિ ભાવથી સ
ભજતા. એવામાં વળી કુચ દેશથી ખાસ માણસોએ આવીને વિર્તા

સંવત્ ૧૭૬૮ ના પોસ માસની ૬૪મી ને સોમવારે અંબ
ચોમાસુ રહીને વાયક મેરૂલાભના શિષ્ય સહજમુંદર અને સહજ
દરના શિષ્ય નિત્યલાલે ગુરુસેવા નિમિત્તે આ રાસ રચ્યો છે.

આ ઉપરથી જણાય છે કે—ઉદયસાગરસુરિ પાસે
એકલા થયેલા સંધની અંદર પધાર્યા હતા. આ સંધનું વર્ણન
મલિરત્ને પોતાની બનાવેલી તીર્થમાળામાં પણ વિસ્તારથી કે
તેની અંદર સખત્રામાં આપ્યું છે:—

“ જમ અનેક સંધવી બહુ મિથ્યા કરવા જિનવર ઝાણુ; વિં

સૂરતિથી વિધિપદ્ધિ આવીયા ઉદયસાગરસુરિ બાણુ. વિં મી. ૪
(તીર્થમાળા સંમહુ પ. ૧૮)

એક વખત જામનગરનાં દેરાસરોની આશાતના મિથ્યાત્વી
કરવાથી દેરાસરો બધે રહ્યાં હતાં. તે પછી જામની પાસે જ્યોત્સના
તલકરી જોસાણીની કામદારી થઈ, ત્યારે ફરીથી દેરાં સમરાવી જિં
પ્રતિજ્ઞા કરી હતી. આ વખતે દેરાસરની સર્વ માંડણીનો ભેગ, જો
જન થયો હતો, તે આ ઉદયસાગરસુરિજીના ઉપદેશથીજ પાછો
હતો. અને શા. વેલજી પારસીએ સં. ૧૮૫૦ ના મહાગુદિ ૪ સનિવારે
ડેકાણે રચાણો હતો (જૂઓ જૈનધર્મનો પ્રાચીન પ્ર. ભા. ૨. પ. ૧૮૧)

(૧) નિત્ય લાભ, એ અદારથી ચતાન્દિના એક સાગ કવિ તરો
ખાયા છે. તેમની ‘વિદ્યાસાગરસુરિ સ્તવન’ સદેવજી સાવલિયા ચોપાઈ’ ।
પણી કૃતિઓ છે. ‘સદેવજી સાવલિયા ચોપાઈ’ ચોવીમ લાગોતો મોટો રા
કવિએ રાસની આ પ્રમાણે પ્રશસ્તિ આપી છે:—

“ અંગલમજ્જપતિ અધિક પ્રતાપી વિદ્યાસાગરસુરિ રાયા રે;

જમવજ્જમ ગુરુ આનં સવાયા દિનવજ્જમ સુપદાયા રે. ૭૦

આજુવદિં શિર નિશિદિન નેહની પાદમજિત વરદાઈ રે;

મેરૂલાભ વાયક પદધારી જમજમ કીરતિ સોદાઈ રે. ૭૦

શિષ્ય નેહના સુપ્રકારી વાયક સહજમુંદરે ગુરુરાયા રે;

જામ કૃપાથી રાસ એ માયો નિત્યલાલ પડિત સુપ પાયા રે. ૭૦

નમરમદિ નરનિ ર ગીયો આવજવરો નગીના રે;

દેવગુડના ગમી દદ ધરમી જનપર ભમને બીના રે. ૭૦

તારા ! મુને દીક્ષા આપો ' ગુરુએ કહ્યું કે—' ત્હમારું
 'લીધોની આજ્ઞા લખને આવો. ' બોયો ઘરે ગયો અને
 મંધિયોની આજ્ઞા માગી. ઘરવાળાંએ ઘણી ઘણી ના પાડી
 પોતાની હઠ ઊઠી નહિ. આથી આખરે બધાએએ
 તે પછી બોયો સાધુનાં આવશ્યક સૂત્રો અને આચારોને
 લાભ્યો. છેવટે સં. ૧૭૩૫ની સાલમાં શુભ મુદ્દત્તમાં
 ગુરુમામાં બેઠેલા પાર્શ્વનાથને લેટીને દીક્ષા લીધી.
 સોત્સવમાં જામ લેવાને પાટણના યાવડો પણ આવ્યા
 સત્યવિજય કવિરાજે બોધાને પોતાને હાથે દીક્ષા આપીને

સત્યવિજય, તેઓ લાડણના રહીય હતા. પિતાનું નામ
 હતું અને માતાનું નામ વીરમદે. મૂળનામ શિવરાજ હતું.
 પેત્રેમણે વિજયસિદ્ધસુરિ પાસે દીક્ષા લીધી હતી. સં. ૧૭૨૬
 ૫૬ મૃત્યું હતું અને સં. ૧૭૫૫ ના પોષ સુદિ ૧૨ સનિવારના
 માં સ્વર્ગવાસી થયા હતા.

વિજયજી પંચાસના નિર્વાણના મંબધમાં જુદા જુદા મતો
 ન વૃદ્ધિવિજયજી રાસમાં ચોખ્ખું લખ્યું છે—

મેં સત્તર પંચાવને મનઃ પામ્યો તે નિરવાણ. મ૦ ૩
 રે જિનવિજયજી, પોતાના જનાવેલા કપૂરવિજયજી નિર્વાજ
 છે:...

તાવને પાસ માસ ' શ્રી મત્યવિજય પંચામ આ૦

સ્વર્ગવાસ લહે નવ ૧૬ ખ્યાન, પસાઉલેજી.

આ. છ. જૈન રામમાળા જા, ૧ પૃ. ૧૨૩

આમાં નિર્વાણ સંવત્ ૧૭૫૭ જનાયો છે. બીજી તરફ જિનહરે
 જીત્યો નિર્વાણ રાસ ' સં. ૧૭૫૧ ના મદા સુદિ ૧૦ ના દિવસે
 છે. આ ત્રણે મનોમા સાચે મત કપો. ને એક વિચારવા જેવું છે.
 હતું તો ૨૪૪ દેખાજ છે કે જિનવિજયજીના કથન પ્રમાણે તો
 સંવત્ તો તદ્દન ખોટોજ છે. કારણ કે સં. ૧૭૫૬ ના મદા સુદિ
 હેમનો નિર્વાણ રાસ જાન્યો છે. હવે ૧૭૫૫ સાચા કે ૧૭૫૬, તેમ
 રચાનું રહે છે. જિનહરે, સત્યવિજયનિર્વાણ રાસમાં, નિર્વાણ
 બોયો નથી જાણે રાસ ૫જું ક્વાનો મ વત્ આપ્યો છે આથી

ઘોખામુ પૂરે કર્યા પછી કાર્તિક વદિ ૧૪ નો તહેમલે ચોવિહારો ઉપ-
 વાસ કર્યો. અમાવાસ્યાના દિવસે સ્વધારની ક્રિયા કરીને વ્યાખ્યાન
 કર્યું અને તે પછી નીવીતું પચખખાણુ કરી ગોચરી માટે નિકળ્યા. તેઓ
 એક ધાવકને ત્યાં ગોચરી ગયા, તહેવામાં કર્મયોગે એકાએક ત્હે-
 મને ચક્કર આપ્યું અને એકદમ ત્યાંજ આયુષ્ય પૂરે કર્યું. કંઈ પણ
 રોગ કે દુઃખ સિવાય ગુરૂનો એકાએક દેહાન્ત થવાથી દરેકને બહુ
 આશ્ચર્ય અને ચોક થયો. લોકો લેગા થઈ ગયા અને નિવસિતાસવની
 તૈયારી કરવા માંડી. ચૂવો, ચંદન, સૂખડ વિગેરે અનેક મુગધિત
 પદાર્થો લેગા કર્યા તેમ નાણું વિગેરે ઉછાગતા ઉછાગતા ગુરૂને ચહેર
 બહાર લઈ જઈને કાર્તિક વદિ અમાવાસ્યાને દિવસે અગ્નિસંસ્કાર
 કર્યો તે પછી સત્યવિજય પંન્યાસનાં પગલાંની પાસેજ તહેમનાં
 વૃદ્ધિવિજયજીનાં પગલાં પણ સ્થાપન કર્યા.

શ્રી વૃદ્ધિવિજયજીના સિધ્ધ શ્રીહંસવિજયજીના કચનથી
 પંન્યાસના ધર્મમિત્ર મુખસાગરે આ રાસ રચ્યો છે.

(૧) આ વૃદ્ધિવિજયજીના મનવમાં એક તનાસો કચે મરેગો
 છે. આ વૃદ્ધિવિજયજી તે વૃદ્ધિવિજય તના કે જહેમને ઉપરેલમાગા-ખાગા-
 ભોધ અને અવિચાર સ્તવના પનાન્ય કે કાણુ કે આ પન્નેના કતા. પતાને
 સત્યવિજયજીના સિધ્ધ તરીકે યોગ્યા છે પ્રમુત વૃદ્ધિવિજયજી તો કપૂરેવિ-
 જયજીના સિધ્ધ છે. વગી અવિચાર સ્તવના કતા. વૃદ્ધિવિજયજીએ સ. ૧૭૧૨
 મા તો સ્તવન રચ્યું છે, જગદે પ્રમુત વૃદ્ધિવિજયજીએ તો દીક્ષાજ સ. ૧૭-૫
 મા લીધી છે સત્યવિજયજી પણ જન્મે જુદા જુદા છે પ્રમુત રાસમાં વજ-
 વેષ સત્યવિજયજી વિજયમિદનરિના સિધ્ધ છે. જગદે અવિચાર સ્તવન
 અને ઉપરેલમાગા-નાગાવમેધના કતા વૃદ્ધિવિજયજી મુક સત્યવિજયજી તો,
 રત્નવિજયજીના મુરખાત એટલે બીજા મોતના ચેસા છે.

કામડેડા રાસ.

જોખપુર સ્ટેટમાં જિલ્લાગ્રામી જોખપુર જન્મ જિલ્લાગ્રામી ૧
માર્ગેલ કામડેડા નામનું એક ન્દાનું ગામ આવે છે. અહિં મ
સ્તક જૂના પાંચનામનું બન્ધ મંદિર છે એ પાર્શ્વનાથની ઉત્પત્તિ
જનો કથાપનાના સજમમાં સ ૧૨૬૫ મા મુનિ દયારત્ને' આ
રાસ રચ્યો છે. જનો સાર આ છે -

આ મુખમાં એક જગ્યા જાણી વાળ છે, કે જોડે યજ્ઞાએ તજરે
જોડે છે તે જોડે કે જગ્યાવગ્યાના આચારજીયા 'શાખાના

(૧) રથાન ન જ જિ જિ

જા જા

દી દી

જ જ

જ જ

જ જ

જ જ

જ જ

જ જ

જ જ

જ જ

જ જ

જ જ

જ જ

જ જ

જ જ

જ જ

જિનચંદ્રસૂરિને સં. ૧૬૭૦ માં જોધપુરમાં આ પ્રમાણેનું
 દેવીવચન મળ્યું:— 'કાપડહેડામાં ત્રણ ભાવગાની તળેટીમાં ત્રણ
 વાંસ જમીની નીચે પાર્શ્વનાથની પ્રતિમા છે.' આ વચનથી
 મહાત્મ જિનચંદ્રસૂરિ કાપડહેડે આવ્યા, પરંતુ અહિં કંઈ કાર્ય
 સિદ્ધિ એવું જોયું નહિં. તેથી તત્કાલ મેડતામાં જઈને જાપ કરવા
 લાગ્યા. ત્યાં જોમને દેવી હુકમ થયો કે— 'તું મેં ત્યાં જઈને જમીન
 મંથી જોજ્યો, અને જ્યાં મુગધિત જમીન લાગે, ત્યાં દ્રવ્ય સર્જાજ્યો.
 તેથી મૂર્તિ પ્રગટ થયો.' એ પ્રમાણે કરતાં સં. ૧૬૭૪ના પોષ વદિ ૧૦
 ના દિવસે જમીનપર સ્વેત અંકુર જણાયો. એ પછી દિવસે દિવસે
 અંકુર વધતાં વધતાં આખી મૂર્તિ પ્રગટ થઈ. અહિં અગીયાર લાખ
 વર્ષ ઉપર ચોમુખનો પ્રાસાદ હતો તે પ્રમાણે હવે અહિં પ્રાસાદ કરવા
 'નારાયણમંડારીને કહ્યું. તેને કહેવામાં આવ્યું કે— 'એક તો તમારા
 પિતાનું કુલ 'ભંડારી અને નામ પણ ભાણુ-સૂર્ય કે જોમ
 બીજા સૂર્ય છે' કવિ કહે છે.

‘ભાનો જનો તરી મૂરજી અદ્યુત ઘન ધનદ અદિનાથુ કિ’
 જગતમાં ‘ભાણુનું’ નામ સર્વત્ર સુપ્રસિદ્ધ છે. ઘનવટે કરીને
 લેહે ધનદ (કુબેર) ની પદવી મેળવી છે, પહેલાં તે ઝોટો એક

- (૧) જિનચંદ્રસૂરિ, એ ખરતરગચ્છીય જિનચંદ્રસૂરિની પાટ ઉપર
 થયો હતો. સં. ૧૧૭૮ ના વૈશાખ સુ. ૧૫ ને સોમવારે સ્વયંમૂર્ત્યનાથની
 અને મ. ૧૧૮૮ માં સ્વયંમૂર્ત્યનાથના પરિવરની પ્રતિષ્ઠા કરી હતી એ
 હાજી અદિનાથ સિદ્ધાંતે જનાવી આપે છે.
- ૨ નારાયણ ભંડારી, એ ભંડારી જાંનાનો પુત્ર થયો હતો. અત્યારે આ મંદિ-
 રમાં જો સ્વયંમૂર્ત્યનાથ ભગવાનની મૂર્તિ છે, તોના ઉપરના
 મેખમાં ભાણુના ત્રણ પુત્ર પૈકી નારાયણનું નામ પણ આવ્યું છે.
- ૩ ભંડારી એ એવનું નામ છે. આ એવની ઉત્પત્તિ મહાગ્રન ચંદ્રામુકાવલી
 ના કર્તા વિ. સ. ૧૪૭૮ માં થયેલું જણાવે છે. જૂઓ તે પુસ્તકનું પ. ૧૬
 ૪ ભાન (ભાનુ), એણે આ મંદિરમાં સં. ૧૧૮૮ ના વૈશાખ સુદિ ૧૫ ને
 સોમવારના દિવસે ખરતરગચ્છીય જિનચંદ્રસૂરિના હાથે પ્રતિષ્ઠા

અહિં હરેક વૈત્રી પૂનમે મ્હોટો મેળો કરવો. જિનચંદ્ર અને પાર્શ્વનાથના પસાયથી જાના અને નારાયણના ઘરે અખૂટ ભક્તી થઇ. ઠવિ નારાયણની પ્રશંસા કરતાં કહે છે:—

“ ભંડારી બાલસુતન નારાયણ નારાયણ રૂપકિ:

દેવગુરુગી ભાગ્યવત્ કષ્ટમમ આર ન દીઠ અનુપકિ.” કુ ૩૦

વળી નરસિંમ અને સોડો એ બે બાઈઓ હતા. તારાચંદ, ખંગાર અને કુપૂરચંદ એ કિરિયાવર કરનારા હતા. શ્રી પાર્શ્વનાથના પસાયથી લેમની ચડતી ઠતા થઇ. આ દેરાસર સિવાય લેમલે બીજાં જાહે જાહે સેવાકાર્યો કર્યાં, તે પણ ઉદારતાયુક્ત અને અવધાન રહિતજ કર્યાં.

હવે શ્રી જિનચંદની પાટે શ્રી જિનહર્ષસૂરિ થયા. તેઓ પણ પાર્શ્વનાથની સેવાથી વધારે પ્રતાપી થયા. જાહે કોઈ અદેખાઈથી પ્રભુને માને નહિં, લેને ચોક્કસ શિક્ષા કરતા. પહેલાં પણ અહિં થણા ચમત્કારો દેખાતા. પોસ વડિ ૧૦ ના દિવસે પાણીથી દીવો બગતો, સાતશેર લાપરીમા સઘ અને ગામ જમતું રાગએ પણ આ વાતની ખાતરી કરી હતી અને નિમય થત. તેને જણાયું હતું કે, આ દેવના દેવ અને બાવાનના બાવાન.

કુપડેહડાના સ્વરૂપનાથ નાથના ચમત્કારોથી ચમત્કૃત થઈ કુપડેહડામાં બે.ત.ન જિનદાસ મૂવના નામના શિષ્ય દયારત્ને ત. ૧૫૬૫ માં આ વાત રજૂ થી.

પરતિ ધર્મનું સ્વરૂપ સમજતાં ત્હેને (હરજીને) સર્વ વિરતિ
 ૧૦ સ્વીકાર કરવાનો (દીક્ષા લેવાનો) વિચાર થયો. છેવટ સં.
 ૧૧ માં ખંભાતમાં પાટણના રૂપજી દોસીએ કરેલા ઉત્સવપૂર્વક
 ૧૨ એ પોતાની માતા સાથે દીક્ષા લીધી. શુરૂએ તેનું નામ
 ૧૩ સાગર સ્થાપન કર્યું.

૧૪ નામ કોડિમદે મૂળ નામ ત્હેમનું એવજી હતું. ત્હેમને એક બીજા
 ૧૫ ના, જ્ઞેમનું નામ હતુ નાનજી. બન્ને ભાઈઓએ માતાની સાથે
 ૧૬ સાગરજી પાસે દીક્ષા લીધી હતી. એકનું નામ મુક્તિસાગર રાખ્યું અને
 ૧૭ નું નેમિસાગર. યોગ્યતા પ્રાપ્ત થયે મુક્તિસાગરને પંડિત ૫૬ મંથુ અને
 ૧૮ સાગરને ઉપાધ્યાય ૫૬ સં. ૧૬૭૪ માં નેમિસાગરજીનો સ્વર્ગવાસ થયો.
 ૧૯ ૧૭૭૬માં મારવાડમાં આવેલા નાડલાઈ ગામમાં, અમદાવાદથી વિગ્ન-
 ૨૦ એ મેકલેલ વાસણેપ લેવા પૂર્વક ત્હેમને ઉપાધ્યાય ૫૬ મંથુ હતું.
 ૨૧ ૧૮૧૬માં અમદાવાદમાં, વર્ધમાનના પુત્ર વસ્તુપાલે કરેલા ઉત્સવ પૂર્વક
 ૨૨ આચાર્ય ૫૬ આપવામાં આવ્યું હતું. અને નામ રાજસાગરસૂરિ
 ૨૩ માં આવ્યું.

૨૪ રાજસાગરમૂર ઉપર શાન્તિદામ રોડની પૂર્ણશ્રદ્ધા હતી. આમનીજ
 ૨૫ આથી શાન્તિદાસ રોડે સાગરગંગા કાઢ્યો હતો. રાજસાગરમૂરનો સં.
 ૨૬ ની સાક્ષમા બાફરવાગુફ ના ૧૬૪મે રાજનગરમાં સ્વર્ગવાસ થયો હતો.
 ૨૭ ગરનુજીએ કુલ ૮૪ ૧૫૫ આયુષ્ય બોગવ્યું. પોતાની ૨૮ વર્ષની ઉંમરે
 ૨૮ પંડિત ૫૬ મંથુ હતું, ૧૪ ૧૫ પંડિ. ૫૬ બોગવ્યા પછી ઉપાધ્યાય
 ૨૯ થયું હતું, સાત ૫ ઉપાધ્યાય ૫૬ નોમવ્યા પછી ત્હેમને સૂરિ ૫૬ મંથુ
 ૩૦ એ મદાનુ ત્યાગી દત્તા, હમેશા પાંચ વિગમનો ત્યાગ કરતા. ત્હેમણે
 ૩૧ જિંદગીમાં પાંચ દમન નો આગિલ કર્યો દત્તા. આ ઉપરાંત હાં,
 ૩૨ અને ઉપવાસાદિ વગી ૧૫૫૫૫૫ કરી દત્તા. મૃપાસાગરના શિષ્ય
 ૩૩ મારે બનાવેલા રાજનાગરનું રંગનમાંથી ઉપરની દફીકન મળે છે.

૩૪ શાન્તિદામ ના ના નાસમા, ૧૬ ૧૬૧૬ રાસમાગા ભાગ ૧ માં
 ૩૫ છે, રાજસાગરનું મંથુથી એક નાળત ખાસ ધ્યાન ખેંચે છે.
 ૩૬ જણાવવામાં આવ્યું છે કે—અમદાવાદમાં નવારે રાજસાગર
 ૩૭ નવારે શાન્તિદામને, ત્હેમને ઉપાધ્યાય ૫૬ આપાવવા માટે વિગ્ન-

હર્ષસાગર પોતાના ગુરુ પાસે શાસ્ત્રાભ્યાસ કરવા માંડ્યો, સાધુનો ધર્મ, સાવકોનો ધર્મ, બ્યાકરણ, ન્યાય, ગણિત અને જ્યોતિષાદિનો અભ્યાસ કરવા ઉપરાંત આગમોનો પણ અભ્યાસ કરી લીધો. હવે તેઓ વ્યાખ્યાન કરવા લાગ્યા, અને બીજા સાધુઓને ભણાવવા લાગ્યા. હર્ષસામંત્રી આ શક્તિથી ગુરુને બહુ પ્રમત્તતા થઈ. સાધુના સર્વ શુભકૃત, લાભાયુકત અને ગુરુ સેવામાં તત્પર હર્ષસાગર હર્ષ સાધુઓ અને સાવકોમાં પણ ખૂબ માન અને પ્રસિદ્ધિ પામવા લાગ્યા. સં. ૧૬૯૮ના પૌષ સુદ ૧૫ ને ગુરુવારના દિવસે અમદા-

સેનસુરિને બોલાવ્યા અને તેમને વિનંતિ કરી. વિજયસેનસુરિએ કહ્યું કે—
 જો એમ પદવીએ આપીએ તો કેકાળે કેકાળે પદાપરમ થઈ ત્યજી દેવું
 માહાત્મ્ય નજ રહે શાન્તિદાસ રહે મારું સમજાવવા જાણ પદવી નજ આપી
 આપી શાન્તિદાસ રહેને મારું જાણુ છામુ, ને પછી કેટલાક વરો બાદ
 અભ્યાસથી વિજયદેવસુરે પાનેયા વાસણેપ મચારાને દેખને આચાર્ય
 પદ આપ્યું હતું રાજમાતરેનિય ઉપદેશથી શાન્તિદાસ ગોઠે અગ્રીયાર
 લાખ રૂપિય ખરચે દત્ત

રાજમાતરે શાન્તિદાસને રાજાના મંદિરમાં જઈ સ્થાપનો એક
 રૂપ દેવને આપ્યું અને તેના પાંચ પાસે આગળે રૂપ દેવને
 દેવે તેના પાંચ પાસે આગળે રૂપ દેવને આપ્યું અને તેના પાંચ પાસે

“તત્પરશક્ટિ રવારો” કારાનાનુ
 મૂર્તિપર સકલસત્ત્વન લગાવે
 ધીરાજમાગર દવાનુ કરા.

અદાલતના વકીલને રૂ. ૧૦૦૦૦ આપ્યા હતા.
 શ્રીમ માતાજીના સ્મરણ કરવાને રૂ. ૧૦૦૦૦ આપ્યા હતા.
 રૂ. ૧૦૦૦૦ આપ્યા હતા.
 રૂ. ૧૦૦૦૦ આપ્યા હતા.
 રૂ. ૧૦૦૦૦ આપ્યા હતા.

વાદમાં શાહ શ્રીપાલના પુત્ર વાઘજીશાહે કરેલા ઉત્સવપૂર્વક રાજસાગરસૂરિએ હર્ષસાગરને આચાર્યપદવી આપી અને હેમનું નામ વૃદ્ધિસાગરસૂરિ પાડ્યું. તે પછી શાહ શાન્તિદાસના કુત્તના મુકુટમણિ સમાન શાહ પનજી અને હેના પત્ની દેવકીએ સં. ૧૭૦૭ ના વૈશાખ સુ. ૭ ના દિવસે અમદાવાદમાંજ હેમનો વંદના મહોત્સવ કર્યો.

હવે શ્રીવૃદ્ધિસાગરસૂરિ પોતાની મીડી વાણીથી લગ્યજનોને પ્રતિબોધ કરતા અને શમદમાદિ સાધુ ધર્મનું પાલન કરતા દેશ-પરદેશમાં વિહાર કરવા લાગ્યા. દિવસે દિવસે શિષ્ય સમુદાય પણ વધતો ગયો. પોતાની મુસાફરીમાં હેમણે શંત્રુજય, ગિરિનાર, આબૂ, ગોડી પાર્શ્વનાથ, રાણપુર, તારંગા, અને શંખેશ્વર વિગેરેની યાત્રાઓ પણ કરી. તેમજ છક, અર્ધમ, અને આંબિકા વિગેરે અનેક તપસ્યાઓ પણ કરી.

સં. ૧૭૪૫ ના વૈશાખ વદિ ૨ ને મંગળવારના શુભ યોગમાં ગુરૂએ નિધિસાગર^૧ નામના શિષ્યમાં સંપૂર્ણ યોગ્યતા જાળીને

૧. શ્રીપાલ એ સત્તરમી સતાબ્દના અમદાવાદના આગેવાન શૈક્ષિકો પૈકીના એક હતા. સાગરો અને વિજયના જયગ્રામા તેઓ રમ લેતા હતા. તેઓ વિજયપદ્મમાં હતા અને તેથી દેસાગર નેમિમાગર ઉપર લખેલા એક પત્રમાં હેમને પોતાના પદમાં લેવાની બતામણ લખી હતી. જૂઓ વિજય-નિવકમ્બરિ ગમ, પૃ. ૪૨.

આ શ્રીપાલે સં. ૧૬૬૮ ના રાગજી વદિ ૧ ને રવિવારના દિવસે વિજયદેવમૂરિના સમયમાં ઉપાધ્યાય કૃત્યાજીવિજયના ઉપદેશથી સ્વકીય બંડારમાં પોડરાક વિવરણની પ્રતિ અને સં. ૧૬૬૭ માં તેમનાજ ઉપદેશથી સમ્મનિતક^૨ પ્રથમ બંડની પ્રતિ નજી હતી. આ પોડરાક વિવરણની પ્રતિ પૂના-કેજ્જ કોમેજીની સાવજેગીમ. છે, અને સમ્મનિતકની પ્રતિ લીંબડીના બંડારમાં છે.

૨ નિધિસાગર અમનો જન્મ બંતાનમાં મં. ૧૭૨૮ ના ગૈવ મુદિ ૫ ના દિવસે થયો હતો જો કે હેમના પિતા હેમનાજ અને માતા રાજાજી

ચાહે ઘણું દ્રવ્ય ખરચીને પદ મહોત્સવ કર્યો હતો અને શાહ મુકમલ-
દાસ વાઘજીએ લેખનો વંદના મહોત્સવ કર્યો.

વિત સવરીશિં ધરમિં ધણું માને પેરેં કરી સોદામણું;
ચિંદું પુત્રે વહી સોખા ધણી વંશ વિભૂતણુ તે બહુ ગુણી.” ૧૫૨
(પ્રાચીન તીર્થમાળા મંચદ ૫. ૧૨૫)

કવિની ઉપરની બે કડિયોમાં શાન્તિદાસ રોડનો પરિચય મળી જાય છે.
આ શાન્તિદાસ રોડનો સ્વર્ગવાસ સં. ૧૭૧૫ માં થયો હતો, એમ કૃપાસાગ-
રના શિષ્યે જનાવેલા રાજસાગરસુરિ રાસની નીચેની કડી ઉપરથી
જાણાય છે:—

‘સંવત સતરસે વરસ પનરોતરછે અઢારો પ્રાણુ આધાર;
સાહ શાન્તિદાસરે સુરલોકે ગયા તિલાં અલો જાતું નિરધાર.’ ૧૧

શ્રીમુત મેહનસાજ દલીચંદ દેસાઈએ ‘જૈનરાસમાળા ભાગ ૧’ની
પ્રાથમિક સમાલોચનાના ૫-૧૦ માં જણાવ્યું છે કે માનવિજય ઉપાખ્યાયે
‘ધર્મસંમદ’ નામનો મથબ આ શાન્તિદાસ રોડના આમદથી બનાવ્યો
હતો, ‘પરંતુ તે યાક નથી ‘ધર્મસંમદ’ બનાવ્યોનો સંવત્ ૧૭૩૧ નો છે,
અને શાન્તિદાસ રોડ નો સં. ૧૭૧૫ માં સ્વર્ગવાસી થયા હતા. ખરી વાત
એ છે કે-માનવિજય ઉપાખ્યાય બંદે શાન્તિદાસ રોડના આમદથી ‘ધર્મ-
સંમદ’ બનાવ્યો હતો, તે આ નગરરોડ રંગાનદામ નદિ, કે તુ તે વખતે એક
ખીજ શાન્તિદાસ હતા. તેમના આમદથી બનાવ્યા હતા. પ્રસ્તુત નગરરોડ
શાન્તિદાસ રંગાસવાન નામ દત્તા, નવાન ધર્મસંમદ મારે લયના કરનાર
શાન્તિદાસ શ્રીચંદ્રીય દત્તા નગર નામો દત્તાના પિતાનું નામ સદુસકરિય
હતુ, જન્દાર ધર્મસંમદ રંગાનવાનના પિતાનું નામ મનિઆ હતું.
ધર્મસંમદના પ્રસારિત મ્તરાય ના સ્પષ્ટ બતાવ્યા નાન શાન્તિદાસ રોડનો
પરિચય કરી શીલવિજયજીએ બતાવો તીર્થમાળામાં પણ આપ્યો છે.
જૂઓ, પ્રાચીન તીર્થમાળા સંપદ ૮. ૧૨૮-૧૨૫.

કહેવું જરૂર બધું પડ્યા કે-જન કે શાન્તિદાસ રોડના સંબંધમાં
હીરવધનના રાધ્ય દેવમવચન નામના કાવ્યે સં. ૧૮૭૦ના અષાઢ સુદિ
૧૪ ને ગુરુવારે બનાવેલ શાન્તિદાસ રોડનો નામ ‘કે જે ‘જૈનરાસમાળા’
ના ભાગ ૧ સામા જણાયા છે, તે ઉપરના નાદ જેવી દર્શકતા મળે છે, પરંતુ
શાન્તિદાસ રોડના વખતમાં નગરના મુનાદીએ આવેલા બેઠેલી મુસાફરો

શિખામણ આપતાં કહ્યું—“ મહેં ત્હમને ન્હે મ્હોટા
 ગમ્મભાર સોંપ્યો છે, ત્હને તથા ચતુર્વિધ સંધને ત્હમે છારી રીતે
 સંભાળજો. શુદ્ધ ચારિત્ર પાળજો. ધર્મકાર્ય કરજો, તેમ જુરાનપુર,
 મુરત, ખંભાત, પાટણ, રાધનપુર, વડોદરા, મોતી (મનુષ્ય),
 અંકલેશ્વર, ભરૂચ, નડીયાદ, ડભોઇ અને સોણતરા વિગેરે મ્હોટા
 મ્હોટા શહેરો, બંદરો, નગરો અને ગામોમાં જમાડે નામ લઇને
 ધર્મલાભ પહોંચાડજો અને હદના પૂર્વક ધર્માચરણ કરતા રહી
 મનુષ્ય જન્મ સફળ કરજો ”

ગુરૂનો અવસાન સમય બાળીને અમદાવાદનો સંધ ગુરૂના હર્થન
 માટે એકઠો થવા લાગ્યો. એક શાન્તિદાસના કુલદીપક એક લક્ષ્મીચંદ્ર,
 શા. હેમચંદ (તે એક શાન્તિદાસના પુત્ર) શા. રતનજીના પુત્ર
 બેમચંદ (જેઓ એક શાન્તિદાસના પૌત્ર થતા હતા), શા.
 હીરાચંદ. ગા. મે. ત્રીચંદ ગા. આલોક્યદના પુત્ર સૌભાગ્યચંદ અને

ગા. લક્ષ્મીચંદ એ ગા. ગુરૂ શાન્તિદાસના
 માલુમ

ગા. ગા. ગા.
 ગા. ગા.

ગા. ગા. ગા.
 ગા. ગા.

ગા. ગા. ગા.
 ગા. ગા.

ગા. ગા. ગા.
 ગા. ગા.

અને સદ્ભીસાગરસૂરિના મુખથી વૈરાગ્યમય પદોજ સરસ ઉપદેશ
સવલ્લ કર્યે]

હવે વૃદ્ધિસાગરસૂરિની પાત્રને ત્યાગી, વૈરાગી અને મંબીરાદિ
ગુણોવાળા સદ્ભીસાગરસૂરિ દીપાવવા લાગ્યા

માણિક્યસૌભાગ્યના પ્રશિષ્ય અને પ ચતુરદૈભાગ્યના
શિષ્ય દીપસૌભાગ્યે આ રાસ રચ્યો છે

હી પાતાની લખુના જાતાવી છે. જનનનાર સીંછ કદીથી રૂપિ
મર્યાદા કરે છે. કદીએ સાર વ્યા મગાવે છે:

નંદ ગુજરાત રેશના પાણજીપુર નગરમાં રૂઢપાલ નામનો
વહારી રોનો હતો. તેની પ્રાણસાહેબી નામની સ્ત્રી હતી.
૧૩૭૪માં ઉત્તમચંદ્રજીવિન પુત્ર ઉપજાયો. જ્યેષ્ઠ
પૂર્વક તેનું નામ ગેમર રાખવામાં આવ્યું. જનુક્રમિ
મંદની માફક કુંવર વધારી વધવા લાગ્યો, નેમ જાનકલાઓમાં
જીવ્યો ગયો.

૧૫ એક સમયે આ પાણજીપુર નગરમાં મિહતિમિરને

પાણજીપુર એ પાણજીપુર નગરનીનું મુખ્ય નગર છે. મહાન પ્રદેશ
માં 'મહાદેવનગર' ના નામથી ઉલ્લેખ કરેલ છે. 'હીરસીમા'ના
મિરેમા આ નગરની પ્રાણી. જનને જાણીતું સાત વર્ષનું કરવામાં
છે. આ નગરના રથપદ 'મહાદેવનગર' કે કદીએ થઈ જાતની પદ-
આના રાજપુત દત્તા અને કદીએ પદાનુ નામ 'પ્રાણસાહેબ' હતું.
'વાર્ધમાન' નામના લોકનું કથ જાણ્યો છે. આ મથ
ની માયકવાઃ મહારથનગરના નામ ના મા પ્રકટ થયો છે.
ઉપરથી જાણાય છે કે પ્રાણસાહેબ લ ૧૨૨૦ થી ૧૨૨૫
રજામદવરસમાં રજા નામ ના કથન પ્રકાશમાં એ પછી જાણ્યું
- પૂર્વે બેટ 'જાણીતું વાર્ધ' બેટ લ ૧૨૨૦માં જાણ્યું
ના ઉપરથી જાણાય છે આ નામ લ ૧૨૨૦ થી ૧૨૨૨ના
રજામદવરસમાં રજા નામ ના કથન પ્રકાશમાં એ પ્રકાશમાં
પ્રાણસાહેબ ના નામના કથ જાણી જાણ તથા આ મામ પછી
જીવે જાણ્યું છે

પાણજીપુર એ રાજાના પ્રાણક રથાન ના જગદગુરુ હીરસીમાસાહે
બીરસાહેબનગરના કથ માળાનું કુ.વાની જગમથમાં તરિક પાંચ ગણા-
આ નામ ના પ્રાણીન સમયમાં તા બેટ કથનાની થયીએ વસ્તી હતી,
જે પછી જગમથ રથા દાનને કથના બેટ ભેટ ભેટ

પાટે રથાપન કર્યાં, અને ત્યેમનું 'જિનોદપસુરિ' એવું નામ રથાપન કર્યું.

જિનોદપસુરિએ પાંચ પ્રતિજ્ઞાઓ કરી. તેવીસ ગ્રંથો કર્યાં, ચૌદ સાધ્વીઓ કરી. તે ઉપરાંત આચાર્ય, ઉપાધ્યાય અને વાચના-ચાર્ય વિગેરેથી પેાતનો સમુદાય વધાર્યો. તેમ મંબીરતા, મૈથ,

૧ જ્ઞાનકલ્પ નામના મોટા મુનિએ આ જિનોદપસુરિનો 'પરચાપનરાસ' બનાવ્યો છે. તેમાં ૩૨૪ જિનોદપસુરિની પરચાપનનું વર્ણન કરવામાં આવ્યું છે. તેમાં પ્રસુત નિરુદ્ધમાં અપેક્ષા વર્ણન ઉપરાંત અસ એક વિદિતતા છે. તે એ ૩ આ પરચાપનનો ઉત્સવ દિલીના રહેવાસી રતનસિંહ અને પૂનિગે ખંભાતમાં આવીને કર્યો હતો. આ રતનસિંહ અને પૂનિગની યોગબલ્ક આમ આપી છે:—

“ત મદિમંદસ દિલિવનવગે કમલુ ગપલુ નિશામું;
ત રૂપાસુ નીબડે સધરે નિવસત તદિ મીમાસુ. ૬
તમુ નંરેલુ બહુ ગુણસિહ સંધરધ રતનડે સાકુ:
ત સવલ મહોન્જ પરિ મરસે પૂનિગ મનિ ઉન્જાકુ. ૧૦
સુવચા વંદલુ ખંભાપુરે દીનુ કુંદલ કાપાસ.
ત રતનસીહ પૂનિગ કદિઉ આવધ સપરીવાર. ૧૧

અ ઉપરથી તજ્ઞાન છે કે—નેઓ મીમાસરગીન હતા. આ પરચાપના રાસમાં એ પણ જણાવ્યું છે કે આ પદમહોત્સવ ખંભાતના અગિતનવનના મદિરમાં કરવામાં આવ્યો હતો. આમગ ચાલના આ પદમહોત્સવ વખતે રતન સિંહ અને પૂનિગે કરેલા ઘનનું વર્ણન કરવામાં આવ્યું છે.

રતનસાગરના બીજા ભાગના પૃ. ૧૨૧ માં ખરતરમન્ડપદ્માવલીની ૫૪ મી પાટે વચ્ચે આ જિનોદપસુરિનું વર્ણન આપવામાં આવ્યું છે. તેમાં પદમહોત્સવ કરવારનું નામ દેસડે આવ્યું છે. તેની નથી. પદમહોત્સવ કરનાર દેસડે નહિ પરન્તુ દિલીના રહીતા રતનસીંહ અને પૂનિગ હતા, એ ૨૪૮ મંત્રાન છે.

ડા. લે. કહીદપૂત 'રોન્નામેન' આદિ એ હીલરગી પ્લીઓ મહિક્ષ
જેન એને. મરેડન 'ના પે ૪૮ માં અપેક્ષા જિનોદપસુરિનું વચાનત એક

કર્મચંદ્ર વંશાવલી પ્રબંધ.

અતરમન્ડીય ઉપાખ્યાય જ્યોત્સોમના શિષ્ય વાચનાચાર્ય
‘ગુલુવિનયે સં. ૧૬૫૫ ના મહાવદ્ ૧૦ ના દિવસે સ્વધરનગરમાં
સંબળનાથના પસાયધી જૈનમંત્રી કર્મચંદ્રની વંશાવલી રૂપ આ
પ્રબંધ રચ્યો છે.

૧ જ્યોત્સોમ—આ જ્યોત્સોમનો પરિચય તેમની પંચલિંગીવિવરણ
ની એક ક્રિતિ, જે કેન્દ્રોત્તેજ-પૂજાની શરૂઆતમાં છે, તેની નિમ્નલિખિત
પ્રકલિત ઉપરથી મળે છે:—

“સંવત્ ૧૬૬૩ વર્ષે । શીલરતરગણે । શીમયુગમધાન શ્રીજિન-
ચંદ્રશુરિ વિજયિરાજયે । શીલેમરાઠ્યાયાં । વાચનાચાર્ય શ્રી પ્રમોદ-
માણિક્ય તતિશિષ્ય શીજયમોમોવાપ્વાયાનાં પ્રતિરિયં વાચ્યમાના
ચિરંતણાન્ ”

આ ઉપરથી જણાય છે કે—જેમાં અતરમન્ડીય જ્યોત્સોમના ધર્મેશ
પ્રમોદશિષ્યમન્ત્રિય તતિશિષ્ય ૧૬૬૩ વર્ષે આ નવો ઉપાધ્યક્ષ ૧૬૬૩ વર્ષે
તેમની પ્રિયોમા વિચારવત સંપ્રદાય ૧૬૫૫ ના કર્મચંદ્ર ચરિત્ર
મસત આ બે ક્રમે લેખ્યા છે.

૨ ગુલુવિનય એએ જ્યોત્સોમના દિવસે ૧૬૫૫ વર્ષે તેમની પ્રિયો
ઉપરથી જણાય છે કે—જેમાં અતરમન્ડીય જ્યોત્સોમના ધર્મેશ
પ્રમોદશિષ્યમન્ત્રિય તતિશિષ્ય ૧૬૬૩ વર્ષે આ નવો ઉપાધ્યક્ષ ૧૬૬૩ વર્ષે
તેમની પ્રિયોમા વિચારવત સંપ્રદાય ૧૬૫૫ ના કર્મચંદ્ર ચરિત્ર
મસત આ બે ક્રમે લેખ્યા છે.

૧ જ્યોત્સોમ ચપુડીક. મં. ૧૦૪૧ • રંગનાથજી દીક. સ. ૧૬૪૭

૨ જ્યોત્સોમચપુડીક. સ. ૧૦૪૧ • ન્યુઅર્ચિયલિંગીક. ૧૦૪૧

જોધને મંત્રી 'મેડતામાં' જોધને રહેવા લાગ્યો. તે પછી તે મુલોખી પાર્શ્વનાથની અને 'જિનદત્તસુરિની' સેવા કરવા લાગ્યો. કર્મચંદ્રની ગુણવત્તી સાંભળીને બાદશાહ જલાલુદ્દીને લેને પોતાની પાસે બોલાવ્યો. તે હાથી ઘોડા વિગેરે ધૂમધામ પૂર્વક બાદશાહ પાસે

૧ મેડતા, એ જોધપુર રોડનું એક ન્હાતું ગામ છે. ગ્રામીન પ્રદેશમાં આનો મેદિનીપુરના નામથી પણ ઉલ્લેખ કરવામાં આવેલો છે. સત્રમત સાહિબાર હજાર માણમની આ ગામમાં વસી છે. મહોદી મારવાડમાં આ પણ એક ગામનું સ્થાન છે. ગ્રામીન તીર્થમાળાઓમાં આનો ઉલ્લેખ ધણે સ્થળે જોવાય છે. ૫૦ મહિમાવિરચિત 'ચૈત્યપરિપાટી' માં મેડતાતીર્થનો આ ઉલ્લેખ કર્યો છે:—

“મેડતા માંકિ મેદિની રે લાલ છખાર નિ તેરછં ઇરા રે. ચ૦ પ્ર૦ ૬
સદિસ એક રાત એકનિં રે ઉગણુઆલીસ તેમરે.” ચ૦
(ગ્રામીન તીર્થમાળા સંમદ ૫. ૫૬)

૨ જિનદત્તસુરિ. એ જિનવલ્લભસુરિ અને જિનચંદ્રસુરિની વચ્ચે માંકિ થવા છે. ખરતરમજ્જનુચાપી લોકો તહેમને 'મહોદાદાદા' ના નામથી ઓળખાવે છે. તહેમનું મૂળન્યામ સોમચંદ હનું. તેઓ ધંધુકાના રહેવાસી હતા. પિતાનું નામ વાચિગ હતું, કે જેઓ મંત્રી હતા, અને માતાનું નામ હતું વાદડદેવી. તેઓ હુન્નરમેત્રીય હતા. તહેમની સં. ૧૧૪૧ માં દીકરા થઈ દાયા નામ પ્રબોધચંદ્રજિ હતું. સ. ૧૧૬૯ ના વૈશાખ વદિ ૬ નિવસે ચિત્રદત્તમા દેવમદાયાયે તહેમને સુરિપદ આપ્યું હતું. તહેમના ચરિત્રમાં જણાવ્યા પ્રમાણે તહેમણે ચમત્કારોથી જોનધર્મની પ્રભાવના સારી કરી હતી અને અજમેરના રાજા અર્જુનરાજથી એમણે સન્માન પણ મેળવ્યું હતું. અજમેરમાં સ. ૧૨૧૧ ના અઠાડ સુ. ૧૧ ના દિવસે તહેમનો સ્વર્ગવાસ થયો હતો. વીસસમબુદ્ધ નામના તગાવને કહિ તહેમનો સ્તૂપ બનાવવામાં આવ્યો હતો. તહેમની કૃતિઓમાં પ્રસિદ્ધ આ છે:—

૧ સદેહોલાવણી, ૨ ગણધરસપ્તતિ, ૩ ચર્ચારી, ૪ ઉત્સવપદોદયનકૃષ્ક, ૫ ગણધરસાર્થકનક, ૬ ગુરુપારનંદસ્તોત્ર, ૭ તંજયોસ્તોત્ર, ૮ પદ્મચપન વિધિ, ૯ પાર્શ્વનાથસ્તોત્ર અને ૧૦ પ્રબોધોદય વિગેરે. વગેરે જુઓ. ધનપત્રસિંહ બનમાલી ભિખિન તહેમનું મહિમ જીવન ચરિત્ર.

આપવામાં આવ્યું. અને લેમનું (માનસિકનું) ક્ષિત્તિસંદર્ભ
નામ રાખવામાં આવ્યું. બાદશાહે, આ શુભ કાર્યના ઉત્કર્ષ
ખંભાતના બંદર ઉપર એક વર્ગ સુધી કોઈ મગર કે માછલો
મારે એવો નુકસાન બહાર પાડ્યો. તેમ હાલોરમાં પણ એ દિન
કોઈપણ જીવની હિંસા નહિ કરવાની આજ્ઞા ફેરવી દીધી. કુર્બાનો
સંધની સમ્મતિ લઈ પોતાના તરફથી ઉત્સવ કર્યો. તેજે એક વર્ગ
સોપારી, નાગીચેર અને ચેર સાકરની પ્રત્યેક ઘરમાં પ્રમાણમાં
એ પ્રમાણે મોટા ઉત્સવપૂર્વક ફાગણ સુદ ૨ ના દિવસે શુભપ્રદન
પદ અને આચાર્યગૃહ આપવામાં આવ્યા. તે ઉપરાંત જ્યોત્સવ
અને રત્નનિધાનને પાઠકપદ, તથા ગુણવિનય અને રસમ
ગુંદરને વાચકપદ આપ્યા. મોટાઉત્સવ ઉપર આવેલ તમામ લોકોને

કેશર ચઢના છાંટણાંયુક્ત રૂપનાણું આપ્યું. ચાચકોને તહેલે
નવ ગામ, નવ હાથી અને પાંચસો ઘોડા હાનમાં આપ્યા. કૃર્મચંદ્રે
પોતાના ઘરે આવીને પણ ઘોડા, ઉંટ, સ્વર્ણ અને વસ્ત્રોનું હાન કર્યું.
તે પછી કૃર્મચંદ્ર, અબૂલફઝલને સાથે લણ બાદશાહ પાસે ગયો,

તતપર રાત્ર સમરધિયા રે સાર અનેક વિચાર; સ.
- વલિ કલિદિશ કમલિના રે ઉલાસન દિનકાર. " સ. ૬

સમયસુધરની આ સ્તુતિ તહેમની અદ્વિતીય સ્થિતિને પ્રકટ કરે છે.
આ કવિનો પ્રતિષ્ઠા પણ પ્રાચીન બંગાળમાં ઉપલબ્ધ થાય છે. પ્રાચીન બંગા-
લની સંવે કરના આ કવિના જોઈ જોઈ મળે છે. ઉપલબ્ધ થયા છે, તે આ છે:—

ભાષાના

છેટ કરવાને લાગ્યો છું. 'બાદશાહે ત્હેમાંથી બહુ ખુશી થઈ એક રૂપિયો લીધો અને બાકીનું બધું મંત્રીને પાછું આપ્યું. ત્હેમાંથી હડી મંત્રી જહાંગીરના મહેલમાં આવ્યો અને ત્હેં પણ છેટ કરી.

એ પ્રમાણે મંત્રી કુર્બચી પોતાના જીવનમાં અનેક શુભ કાર્યોદ્ધારા યાસનની પ્રભાવના કરી.

અન્તમાં—કવિ આ પ્રબંધ રચ્યાનો સંવત્-૧૬૫૫ મહા વદિ ૧૦ અનુરાધાયોગ-બતાવી રાસ પૂરો કરે છે.

કવિ સમયમુદરજી કોના વિષય દ્વારા, એ સંખ્યાની આમારજીના વિષય આશ્રયથી સ. ૧૮૨૨ ના માસસર સુદ ૪ ના દિવસે જન્મવંશ 'સમક્ષિતકૌ-મુતી મયુષી' ની પ્રકલિની નીચેની કવિયે સારો પ્રકાશ થયે છે.

“વૃક્ષર મીશિતચંદ્રસુરીય ખગતરચ-૭ દિવસજી
 રીંદડચેષ પ્રસિદ્ધ મંદિર સામુદ્ર દુર્ગમ લલિતજી. ૨જી ૧૧
 પ્રથમ દિવસ તમુ મહા વૈરાગી મિત્ર મમતા સદુત્તરીજી
 સુકલચંદ્રજી સાગ સોજાગી સમના ચિત્તનુ ભગીજી ૩જી ૧૨
 તામુ સીમ પરવર જય મદિર સા ૩૧૪ ચિત્ત મદિરજી
 ચારક ૫૪૫૪ ઉત્તર સમયમુદરજી ૪જી ૧૩

આ ઉપરાંત ૨૪૮ અઝાવ છે કેન્નેએ કિતબકલિનિય પ્રકલિત અને રાગમંદિરજી દિવસ મહા દસ નેચરી અનેય પ્રકલિતમદરજી)

લેટ કરવાને લાગ્યો છું. ' બાદશાહે ત્હેમાંથી બહુ ખુશી થઇ એક રૂપિયો લીધો અને બાકીનું બધું મંત્રીને પાછું આપ્યું. ત્હેમાંથી હી મંત્રી જહાંગીરના મહેલમાં ગાઓ અને ત્હેં પણ લેટ કરી.

એ પ્રમાણે મંત્રી હર્મયદે પોતાના જીવનમાં અનેક શુભ કાર્યોદ્ધારા શાસનની પ્રભાવના કરી.

અન્તમાં—કવિ આ પ્રજાધે રચ્યાનો સંવત્-૧૬૫૫ મહા વદિ ૧૦ અનુરાધાયોગ-બતાવી રાસ પૂરો કરે છે.

સેવક લાલચાલકને નામુદા નામુદા આજીવન આજીવનના ગિરિયા
આજીવનના નામુદા નામુદા નામુદા નામુદા નામુદા નામુદા નામુદા નામુદા
નામુદા નામુદા નામુદા નામુદા નામુદા નામુદા નામુદા નામુદા નામુદા

પુને નામુદા નામુદા નામુદા નામુદા નામુદા નામુદા નામુદા નામુદા

સેવક નામુદા નામુદા નામુદા નામુદા નામુદા નામુદા નામુદા નામુદા

સેવક નામુદા નામુદા નામુદા નામુદા નામુદા નામુદા નામુદા નામુદા

સેવક નામુદા નામુદા નામુદા નામુદા નામુદા નામુદા નામુદા નામુદા

સેવક નામુદા નામુદા નામુદા નામુદા નામુદા નામુદા નામુદા નામુદા

સેવક નામુદા નામુદા નામુદા નામુદા નામુદા નામુદા નામુદા નામુદા

સેવક નામુદા નામુદા નામુદા નામુદા નામુદા નામુદા નામુદા નામુદા
સેવક નામુદા નામુદા નામુદા નામુદા નામુદા નામુદા નામુદા નામુદા

અને બાકશાહની સ્થામે ફસલજાર રૂપિયા, ફસ હાથી, બાર ગોડા અને
 બસો ગેટમા મુકયા. શાહશાહે પૂછ્યું — ‘આ બધું મ્હારી સ્થામે કેમ
 મુક્યું ? ’ મંત્રીએ કહ્યું:— ‘તુગપ્રધાનપદની ખુશાહીમાં આપને

ઉપર પ્રમાણે બાવાની રૂનિઓ ઉપગન્ત સરકુન રૂનિયો પણ લખાવ્યે
 થયા છે. અર્થે છે—

સ્યદૈશ્વસિકટ્ટિય,

કવ્ય કવચના,

નવનવરૂપિ,

રિચારગનક, .. ૧૧૪૪

વિમંસારથપક, .. ૧૧૮૧

રાજકમાસા અવગુર્જિ, .. ૧૧૧૩

આવચનક, .. ૧૧૬૧

રિચારગનક, .. ૧૧૭૨ (મિત્રામાં)

મર્તિગવ્યાર્થકમા .. ૧૧૬૬

રામનવરૂપિ રૂનિવગ્ય મર્મીરૂપિ,

મવચનકરૂપિ, .. ૧૧૬૪ (અંગેકમાં)

પદ્યકાવ્ય

મવચનક .. ૧૧૬૬

મવચનક .. ૧૧૭૪ પાનખમા

મવચનક .. ૧૧૭૪ મુખ્યઅર્થમમાં

મવચનક .. ૧૧૭૪ મિત્રામાં

મવચનક

મવચનક

૧૧૭૪, ૧૧૭૪, ૧૧૭૪, ૧૧૭૪

૧૧૭૪, ૧૧૭૪, ૧૧૭૪, ૧૧૭૪

૧૧૭૪, ૧૧૭૪, ૧૧૭૪, ૧૧૭૪

૧૧૭૪, ૧૧૭૪, ૧૧૭૪, ૧૧૭૪

૧૧૭૪, ૧૧૭૪, ૧૧૭૪, ૧૧૭૪

૧૧૭૪, ૧૧૭૪, ૧૧૭૪, ૧૧૭૪

૧૧૭૪, ૧૧૭૪, ૧૧૭૪, ૧૧૭૪

સેટ કરવાને લાગ્યો છું.' બાદશાહે ત્હેમાંથી બહુ પુશી થઇ એક રૂપિયો લીધો અને બાકીનું બધું મંત્રીને પાછું આપ્યું. ત્હાંથી હી મંત્રી જહાંગીરના મહેલમાં આવ્યો અને ત્હાં પણ સેટ કરી.

એ પ્રમાણે મંત્રી કુર્બચાંદે પોતાના જીવનમાં અનેક શુભ કાર્યોદ્ધારા શાસનની પ્રભાવના કરી.

અન્તમાં—કવિ આ પ્રજાપે રચ્યાનો સંવત્-૧૬૫૫ મહા વદિ ૧૦ અનુરાધાયોગ-જતાવી રાસ પૂરો કરે છે.

કવિ સમયસુંદરજી જોના સિંચ દના, એ સખાથી આનંદરજના સિખ
આપમયદે સં. ૧૮૨૨ ના માગમા મુદિ ૪ ના દિવસે જન્મવેલ 'સમક્ષિતકો-
મુતી ચતુષ્પતી' ની પ્રતિલિની નીચેની કવિયે મારો પ્રાસ પાડે છે.

"કુચર મીચિતચંદ્રમુતીઘ ખરતરમન્ડ રિખુદાજ
રીદુઃશ્યેષ પ્રસિદ્ધ કવંઘ સાગુર નુજસ લદાજ. ૧જી. ૧૧
પ્રથમ દિખ તમુ મહા વંદની બિખ મમના સદુ લગીજ
સાકસચંદ્રજ સાક સોજાચી સમના ચિતનુ જગીજ ૧જી. ૧૨
તામુ સતિ પરમદ જગ મર્દિ સદુ જોડ ચિત મરદીજ
પ્રાક પારિપર ઉજદે સમયમુંદરજી ૧૮૨૨જી " ૧જી. ૧૩

આ ઉપરથી કવિ જણાવે છે કે-એકે. ચિતચંદ્રિત પ્રતિબ અને
સાકચંદ્રજી સિખ જાદુ દદ નાઈ એને પ્રતિબાસ મદમ ધા,

પં. કમલવિજયરાસ.

પંડિત કમલવિજયજીના શિષ્ય હેમવિજયગણિ'એ મહેસા-
ણામાં પાર્શ્વનાથ પ્રભુના પસાયે પોતાના ગુરૂની સ્તુતિરૂપ આ રાસ
ઓ છે. યદ્યપિ કવિએ આ રાસ રચ્યાનો સંવત્ નથી આપ્યો, પરંતુ
સનાયક પં. કમલવિજયજીએ મહેસાણામાંજ સં. ૧૬૬૧ ના

૧૫૦ હેમવિજયગણિ. એઓ વિક્રમની સત્તરમી શતાબ્દિના
દ્વાન વિદ્વાનો અને કવિઓ પૈકીના એક થઈ ગયા છે. તેઓ તપાગચ્છની
કૃમીલદ્વીપ શાખામાં થયા છે. જમદગુરૂ હીરવિજયસુરિ, અકબરના
મંત્રણને માન આપી જન્દારે બાદશાહના દરબારમાં ગયા, ત્યારે આ
દ્વાન પણ હેમની સાથેજ ગયા હતા. તે વખતના સુપ્રસિદ્ધ કવિ ઋષભદાસ
વખતના ઉત્તમ કવિઓમાં આમનુ નામ પણ ઉદ્ભવે છે. ઋષભદાસકવિ,
'કુમારપાલરાસ' મા તે કવિઓના નામો આપતાં કહે છે:—

“હુંસરાજ વાહો દેપાલ માલ હેમની જુદિ વિશાલ.”

આજ કવિ પોતાના 'હીરવિજયસુરિ રાસના' પૃ. ૧૦૮ માં પણ કહે છે:—

“હેમવિજય પંડિત વાચ્યક કાવ્ય દુહામાં જુદિ વિશાળ”

કવિ ઋષભદાસે કરેલી આ પ્રશંસા હેમની કૃતિયો પુરવાર કરી આપે છે. તેઓ
સ્તૂતમાં કેવા પ્રખર વિદ્વાન હતા, એ જાણવાને હેમની આ કૃતિયો પર્યાપ્ત છે:

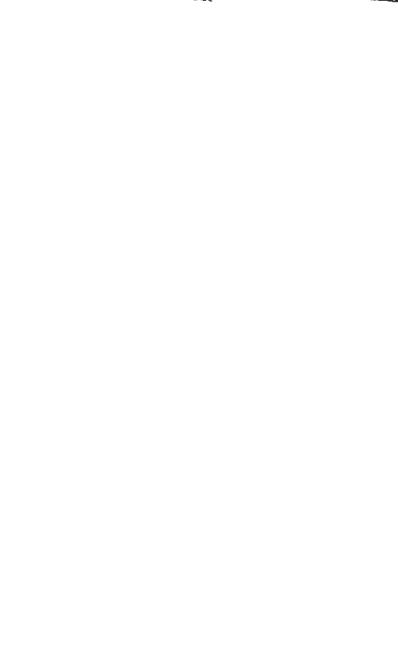
પાર્શ્વનાથ અરિત મહાકાવ્ય સં. ૧૬૩૨ ઋષભદાસક (ખંભાતમાં) સં. ૧૬૫૬
રત્નામર સ. ૧૬૫૭ અન્યોક્તિમુક્તામહોદધિ.

કેની સીનું નામ ગેલમદે હતું. ગોવિંદશાહ એસવાલ વંશીય
તો અને તેનું ગોત્ર છાજડ હતું. એક વખત ઉત્તમ સ્વમ્થી
સ્થિત ગેલમદેએ પુત્રને જન્મ આપ્યો, જેનું નામ કેદહરાજ
રાખવામાં આવ્યું. કેદહરાજ સળી ગળી હોંશીયાર થયો, તેણે
પતાના રૂપ લાવણ્ય અને ગુણોથી લોકોના ચિત્તોને આકર્ષણ કર્યું.
તે વર્ષની તેની ઉંમર થતાં તેના પિતાનો સ્વર્ગવાસ થયો, તેથી
કેની માતા પુત્રને લઈ જાહેર આવી.

જાહેરમાં પં. અમરવિજય નામના સાધુ આવેલા, તેમનો
પરેશ સાંભળીને કેદહરાજને વૈરાગ્ય થયો અને તેનો દીક્રા
વાનો વિચાર થયો. આ વિચાર તેણે પોતાની માતાને
જણાવ્યો. માતાએ સાધુધર્મની કઠિનતા સમજાવી, પણ તેણે
પિતાનો વિચાર હઠ રાખ્યો. જેથી તેની માતાએ દીક્રા લેવાની
નુમતિ આપી. કેદહરાજે ગુરૂ પાસે જઈ આ હર્ષપ્રદ સમાચાર
જણાવ્યા. તે પછી જાહેરના સથે કરેલા મ્હોટા ઉત્સવપૂર્વક શુભ
દુર્તમાં પં. અમરવિજયજીએ કેદહરાજને દીક્રા આપી.
તેને તેનું નામ કમલવિજય રાખવામાં આવ્યું. યદ્યપિ કમલ-
વિજયજી ઉમ્મરમાં ન્હાના હતા, પરંતુ તેમનો વૈરાગ્ય ઘણો
થોડો. વિદ્યાભ્યાસ પણ તેમણે સારી રીતે કરી લીધો, પછી
મનામાં યોગ્યતા જોઈ વિજયદાનસૂરિએ સં. ૧૬૧૪ માં
ધારમાં તેમને પડિતપદ પ્રદાન કર્યું. તેઓ ત્યાંથી પણ ઘણા

૧ અમરવિજયજી, અમન્ય ગુરૂનું નામ શુભવિમલ હતું. આનંદ-
વિજયના અગાધારિ માધુઓ વૈરાગ્ય તેઓએ એક હતા. હીરવિજયસૂરિના
પણ તેઓ વિષમાન હતા. હીરવિજયસૂરિ તેમને મદુ માન આપ્યા
મને નેમના પ્રયે પૂજ્યર્જુદથી જાતા હતા. આમની પૂજ્યર્જુદનું એક
કરજી 'સૂરીધર અને સમ્રાટ' ના ૮ ૨૮૧ માં આપવામાં આવ્યું છે.
જેવાથી જાનવી થાય છે

૨ મંદાર. એ ભાર્યથી કિર-પશિમમાં ૨૬ માં ૫ ઉપર આવેલું

સમુદાયને લેગો કરી કહેવા લાગ્યા કે—‘ મારા શરીરની સ્થિતિ ઠીક નથી, પણ ત્હમે કોઈ ખેદ કર્યો નહિ. હવે હું અણસણ આદરીશ ’ એ પ્રમાણે કહેતાંજ બધાઓના હૃદયોમાં મહાન્ દુઃખ થયું. પોતે ચાર ચરણનો આશરો લીધો. સમસ્ત જીવો સાથે ક્ષમાપના કરી લીધી. અંતે અશ્વઠ વડે ૧૨ ના દિવસે પાછલી રાત્રિએ નવકારમંત્રનું સ્મરણ કરતાં ત્હેમણે આ માનુષી શરીરનો ત્યાગ કરી દૈવીશરીર પ્રાપ્ત કર્યું.

ગુરુવિરહથી દુઃખી થયેલા ત્હેમના સાધુઓ અને ગૃહસ્થોએ ગુરૂના ગુણોને યાદ કરી કરી બહુ વિલાપ કર્યો. પશ્ચાત્ ગૃહસ્થોએ અમરવિમાન સમાન તેરખંડની માંડવીમાં ગુરૂને પધરાવી ઘણું વાજત્રો સાથે ગુરૂના શબને સ્મશાનમાં લઈ જવામાં આવ્યું અને ત્યાં ઉત્તમ ચંદનથી અગ્નિદાહ કરવામાં આવ્યો.

છેવટે કવિએ છેલ્લી ત્રણ કડિઓમાં પોતાનો પરિચય આપતાં પોતાને કુમલવિજયજીના શિષ્ય બતાવ્યા છે અને ત્હેના પિતાનું નામ ગોવિંદ બતાવી રાસની પૂર્ણહુતિ કરી છે.

કરિ ચૂડતિ અતિહિં ખલકંતિ પાણે ધૂગરિ વલી રણકંતિ;
 લીલા પુમ્નક કરિ ધારતી માતા દેજ્યે મુજ શુભમની. ૩૬
 શીગુરંગજિ કરઇ નુવિશાસ જિમ કોઇલિ અર અંખાડલ;
 અમી સુમી વાળી વરસની માતા દેજ્યે મુજ શુભમની. ૩૭

॥ दलित ॥

જોડે જોડે પૂણ્યનામું પરિણામ, એ દાસ.
પ્રાણીય જુખીય ભાનંદ શ્રીચીતરામ મોહમયજનો કીધઉ ત્યાય;
વંદીય ગદ્ગુરૂના વડી પામ પાખીય સરસનિનઉ મુપસાય. ૩૮
આજ અપૂરવ સુરતરૂ ક્ષીઉ સ્પારમગચ્છ ગુરૂ મુત્રનઈ મિત્રીડ,
નેહ, નળઈ હું રચસ્યઉ રાસ સંભતાં રગ છઈ સુવિતાસ. ૩૯
અડવિહ મંચ વયજુ એક ગુણજ્યોત્સ્નાતસ્ય નીત્રા દ્વરિ અગમજ્યો,
ઉપગમ રંગ ધણેરઉ મરજ્યો વયજુ અપૂરવ એ આદરજ્યો. ૪૦
વાંનગઈ જિમ મંચમ લીધઉ કાજ અપૂરવ નિજી કીખડ;
આદરી મમાચારી મૂર્ખી ગ્યગિદ્વાન નળમ પંગિ કીપી. ૪૧
બાપસ્યઉ મૂર્ખા ને અધિકાર કર્યો નિકશાને પરિહાર;
મુત્ર મનિ ઉડટ અનિ ન માઈ ન બડનં અનિ આનંદ શાઈ. ૪૨

比 例 尺

મહાત્મા ગાંધીજીના નિવૃત્તિ અર્થે, એ દાન.
 ૧૯૪૭ના ૧૧ જુલાઈના રોજ ગાંધીજીના નિવૃત્તિ અર્થે, એ
 ૧૯૪૭ના ૧૧ જુલાઈના રોજ ગાંધીજીના નિવૃત્તિ અર્થે, એ

३५५.

[illegible]

225.

[illegible]

નગરલોકેતણા હંડ છંડછં આન્યા કોઇ ન પંડછં. ૫૪
 વંદનમાલ ઘરછં ઘર સોહછં ચંદ્રયા દેખી મન મોહછં,
 બ્યાલી જન સહુ જોઇ અમરપૂષ પરિમલ બહુ બહુછંછં;
 ધરિ ધરિ ધમ બાંધી તે લહુછંછં વંદીજનનછં મૂંડછં. ૫૫
 વધામણાં ધરધરનાં આવછં સજ્જન હિયડછં હરણ માવછં,
 સોસાગિણિ ગીન ગાવછં ધરિ ધરિ તોરણ હાથા દીસછં;
 પરદેસી જન દેખી હીસછં પૂરછં મનહુ જગીસછં. ૫૬
 પંચ શમદ વાજિત તિહાં વાજછં નાદછં અંબર અતિધણ ગાજછં,
 ફૂલપત્ર ભરછં તાજછં મંગલવચન ભાટ તિહાં બોલછં;
 પદમ ભૂપનઇ કો નહી તોલછં કીફલ ભરીછં પોલછં. ૫૭

॥ ઢાલ ॥

ધન ધન સાધ જીવનિ રહ્યા, એ ઢાલ.
 જનમ કારિજ કરછં રૂઝડડ પહિલછં દિન સુવિચાર,
 અંદ સૂર દરસણ દાવવછં ત્રીજછં દિન અતિ સાર;
 દિવસ છૂટછં કરછં જાગરી હિયછં હરણ અપાર,
 ભત્તસૂતકે કરછં અતિલલ્લુ દિન થયા ઇચ્છાર. ૫૮
 કુંડુંભ સહુ પોષી કરી દીધડ અભિધાન,
 બ્રહ્મપૂર ગાજતડ અંપકતનુ વાન;
 પંચ ધાવિઇ સુત પરવર્ષડ વાધછં સુવિનાશ,
 પંચ વરસ થાઇ ભલાં ઉછરનાં જાણ. ૫૯

ચડપછં.

ગય રામજિરી.

અંગછં લક્ષણ છંડ બત્રીસ રૂપછં સોહછં રતિનડ ઈસ;
 નિજકલા કરી મન રીઝવછં ચતુરનર સહુછં ગુણ સ્તવછં. ૬૦
 માન પિના મનિ હરણ અપાર દિનદિન ઉછર કરછં અતિ સાર;
 વિમાસછં મનસૂં સુવિચાર મૂંડીજાં સુનનછં નેસાલ. ૬૧
 ભણ્યડ ગુણ્યડ સોહછં તે પુત્ર આગલિ રાવછં રાજહ સૂત;
 મૂરિજ ભેટડ નાવછં કાલિ હંસમાહછં બગ ભાલ ભાલિ. ૬૨

(૯)

વસ્તુ.

કરં કુંચર ર શાઞ્ચ અભ્યાસ,
આદર દોષનં બલુપ ગલુપં સંધ્યા સમં વાડ,
દિન દિન પ્રતિ ચડતી કલા હરખ પામં મનિ અભ્યાસ;
માત પિતા મનિ હલેસં સૂત્ર પ્રતિષ્ઠિ દિયં દાન,
ભણી શુદ્ધી પડિત યથો બહુત્તરિ કલાનિધાન. ૭૬

દૂહા.

શ્રીવિનયદેવસૂરિ રાસનો રચીડ પ્રથમ પ્રકાસ;
ઋષિમનન વલી અવસરઈ કહુસ્યં બીયપ્રકાસ. ૭૭
ઈતિ શ્રીવિનયદેવસૂરિરાસે પ્રથમઃ પ્રકારાઃ

રાગ મહાર.

શ્રીજયમાદિક જિન વંદીપં ત્રિસલામુત મનિ આણંદીપં;
શ્રીગણધર ગૌતમ સામીય સત્તાવીસ પદ સિરિ નામીય. ૭૮
બ્રહ્માની બેટી સરસતી કવિયણની આયા પૂરતી;
ચંદ્ર વયળી નં મહુ ગુણવતી હંસવાહલિ ચાણં મજમતી. ૭૯
દિં વાણી મજનં હરવતી જિમ માડા સોહમમગપતી;
મકાર કહું બીજો વલી સદુ સંધ સુણુડ મનની રલી. ૮૦

॥ ટાણ ॥

રાગ મારણી

ધૌવત વેસઈ કુંચર આબ્યા વરસ યથા જવ આડ રે;
રૂપકલા ભેઈ મન મોહં ભોલં ડીરતિ ભાડ રે. ૮૧
કુમરન રૂપમંડાર રે સૂર સુમત તે બલં અપાર રે;
રાજસિંહ અવધાર રે— આંકળી
વડડ પુત્ર ધનરાજ તે કહીં પટ દરસણ હલં મરમ રે;
બુદ્ધિવંત નં પરડિપગારી જીવદયા કરં ધરમ રે. ૮૨
સુખં સમાધિષ્ઠિ રાજરાણી પામં અમરવિમાન રે;
સદુ કુડુંબ મનિ ચોડ નિવારી દીનં નિતુ નિતુ દાન રે. ૮૩

લધુવધ રૂપઈ અતિ સોભાગી બલુધ ગુણુધ નઈ વિનયમંદાર;
ઉપાધ્યા સામાચારી જે કરસ્યઈ તે કહસ્યઈ અધિકાર. સુ. ૧૧૭

॥ ઢાલ ॥

રાગ સામેરી.

ચિંતઈ ઉવજ્જાયા અપાર એનુ હુવઈ રિષિ આચાર;
અગહે કરસ્યઈ એ પરિહાર આદ્યસ્ય મહાત્મ ભાર. ૧૧૮
ધમ ચિંતી કીધઈ ત્યાગ એક સયમ ઊપરિ રાગ;
રિષિની કિરિયા ગ્રુવિ પાલઈ મયમનાં દ્વયણુ ટાલઈ. ૧૧૯
સંયમ સિધ હિ વ વરદરાજ લણુવાનો અછઈ અગામ;
પાટણુ નયરઈ પધારઈ પરવરીયા મડૂ પરવારઈ. ૧૨૦

દૂહા.

શ્રીવિનયદેવસૂરિ રાસનો બીજઈ કહાઉ પ્રકામ;
જાધિ મનજી હરપઈ કરી કહઈસ્યઈ તૃતીયપ્રકામ, ૧૨૧
ઈતિ શ્રીવિનયદેવસૂરિરાસે દ્વિતીયઃ પ્રકાશઃ
આજુઈ અતિધણુ ઊપનઈ કહતાં નાવઈ પાર,
સારિગત્તછન જેહનઈ તે જિન જય જયકાર. ૧૨૨

॥ ઢાલ ॥

કદાર ગુડી.

સરસતિ સામિનિ વીનવડે રે માગડે એક પસાય;
સરસ વચન દિઉં સારદા રે ગાયડે સદગુરુ રાય. ૧૨૩
ચતુર નર સેવડે શ્રીગુરુરાય જિમ નિરમલ હોઈ કાય;
ધન સીનાદે માય. આંકણી
બગવનિ બારનિ મનિ ધરી રે સમરી મહગુરુ નામ;
કહડે પ્રકાશ ત્રીજડે હવઈ રે આળી શુભપરિણામ. ચ. ૧૨૪
અંધમુલક તમે સંજડે રે મન કરી ધિર મુવિચાર;
બળી ગુણી પંડિત યથા રે કહતાં દરજ અપાર. ચ. ૧૨૫

(૧૬)

॥ હાલ ॥

દાન દીજઈ રે અવસર આદરઈ રે, એ હાલ
 મારિજ પ્રતિ ઇમ ભણઈ રે શ્રીગ્રન્થ કરઈ વિચાર રે;
 સદહણા અભિનયી રે આગમ નહી અધિકાર રે ૧૬૬
 પરંપર કીલ્લઈ રે સૂત્ર તણઈ અનુસાર રે;
 ભગઈ હવઈ રે આદરઈ રે સદહણા અતિસાર રે આંકણી
 િશિ પાપી કિહી નહી રે ઔદીક તિથિ પરિહાર રે;
 અઉમાસું જૂઝૂયાં રે નહી કિહી સૂત્ર મજાર રે ૨૭૦
 પરંપર વરસઈ ત્રિણિ પૂનિમ સહી રે,
 ઇં મનિ ઉદ્દાસ રે નવ પૂનિમ ઉથાપના રે
 પઈ ઇઆર અમાંસ રે. ૨૭૧
 ઇ પડિમ્મભણાં કહઈ રે અઠાવીસ સુવિવેક રે;
 પી કાડસગા નવિ કરઈ રે ઇત્યાદિક ભેદ અનેક રે ૨૭૨
 વેજ્યદેવસૂરિ ઇમ ભણઈ રે સ્યઉં કીજઈ મનભાય રે.
 એ કહહી તે વરડું સદી રે ઇન આપઈ મુરારાય રે ૨૭૩
 સર જોઈ આદર રે નૂતનજુડે ય માર રે,
 આચારિજ ઇમ કહઈ રે આદરસ્યઉં જો ત.ગ રે ૨૭૪

॥ હાલ ॥

સાન્દ સાન્ની.

વિદેશઈ વિહાર ૨૦ ૧ નાય ૩૦ આવડે ૨,
 મહોત્તવ કરઈ નિર ર નાના ૨ જી નાવડે ૨,
 વેજ્યદેવસૂરિ કીજઈ અ ૧૪૫ ૨૦૧ ના ૧ નાવડે ૨,
 આગેય મનસ્ય ૩ ૨ ૧ ૧૧૫ ૩૦૦ વિચાર ૨ ૧૩૫
 મત્ર દીપા મન ૨૨૫૬ આદર પ્રેન ઉત્તરઈ ૨,
 કાનઈ પદ નિહા ૩.૪ ૫ ૫૬ આચારિજ સુવિજ્ઞાન ૨,
 કાનઈ અણુતારઈ કીપડે શ્રી.૨
 વેજ્યદેવસૂરિ અણુનજુ કાવડે
 અધિકાર તપેપદ કહાડે અ.૧
 રે કરઈ ધોવિનયદેવસૂરિ તા

મછમંડલુ રે ક્ષમાસાગર' સૂત્રિય;
બહુ દેવધ રે સદહ્યા છઈ તેહની,
સહુ ભવિયલુ રે આન્યા માનધ જોહની
નૂટકે.

જોહની આન્યા સહુ માનધ વાત સંભલિ એહવી,
શીવિનયદેવસૂરિ સૂતનધ બલિ સામાચારી દેસ્વી;
મનહરપ આણી ચિત્તિ બાણી મુનિ પરવારછ પરપર્યા,
આવોયા અમમદાવાદમાહિ ગુલુછ કરીનછ તે બર્યા. ૨૦૪
તેહવધ સમધ રે મુધરમગછ ગુરુ બાણીધ,
શીપાટલુ રે હૂતા તિહાં વપાણીધ;
એહવડે લટી રે વિમલાચલ વાત્ર બાણી,
ક્ષમાસાગર રે પાંગરીયા તે મન તિણી
મનગણી કહીધ સ્તિય લટીધ આદિજિણુવર લેટીયા,
મન આસ પુહતી ચિત્ત હૂતી યાત્ર કરી મન હરણીવા;
શીમીયા કેતા દિન વિમલચિરિ વ બનવર પધારીયા,
હ સરાજ દોસી મુખ સેજાઈ રજનીધ છઈ પોટીયા. ૨૦૫
ચઉપઈ.

શીમાસાનધ ત્રીજા માલિ ચડિડે ચદ દેવધ મુવિચાલ:
એહ મુપન દેવધ મધ્યરાત્રિ ચિત્ત મનિ જીરી મુપ્રભાનિ. ૨૦૬
છસધ તિહાકણિ આરી રાત્ર આબ્યા ગછનાયક વિધ્યાન,
સ ઘ સહુ તિહા સાહમા બાધ મન હરણઈ પ્રણમઈ સહુ પાયા. ૨૦૭
કરી સજાઈ સંઘઈ ધણી ક્ષમાસાગર આબ્યા બાણી.
ત્રીજા માલિ હાથઈ ગુરુરાય શીમાસા મનિ હરણ ન માય. ૨૦૮
શીવિનયદેવ એવડે મુણી વિજયમછ આબ્યા ગુરુ બાણી,
પાટલુ નગરથડી પાગરિ રાજનગરિ આવઈ સ ચરી. ૨૦૯
વ બનવરથી પુહતા તેહ પાગલિ ગુરુ બાણ્યા છઈ જહ.
તે ગછનાયક ત્રિલીયા બાણુ ભવિયલુ ભાવઈ કરધ વપાણુ. ૨૧૦

સંઘ સાષિષ્ઠી દીધડું વિનયદેવસૂરિ નામ,
 તિહાં ચડવિહ સંઘેષ્ઠ વાંદણાં દીધાં તામ. ૨૨૦
 દરસણ પહુધરાવણ ગાયણ ગંધરવ ગીત,
 મહિમા અતિ વાધણ સૂધરમચણ વદીત;
 સદુ સંઘ પહુધરાવણ આદર દેષ્ઠ માન,
 મનોરથ ફલોયા દીધાં તિહાં બહુ દાન. ૨૨૧
 ધમ ઉછવ મહોછવ કીધા મનિ અભિરામ,
 સદુ સંઘ વડીલાવણ પુહતા નિયનિષ કામ;
 શ્રીવિનયદેવસૂરિ શુદ્ધ પાણણ,
 દેશદેશણ વિચરણ કુમતિમારગચડી ટાણણ. ૨૨૨

ચડપદ.

સંવત સોલ કહીધું છત્રીસ પ્રણમું વિનયદેવસૂરીસ;
 અમદાવાદિ ચડમાસું રહિયા સંઘતણા બહુ આદર લહિયા. ૨૨૩
 દિવસપ્રતિષ્ઠ નિતુ દુષ્ઠ વચાણુ કીર્ણિનચરની પાણણ આણુ;
 જિનશાસન દીપાવણ ધણુ ચડમાસાનું ઘણું પારણું. ૨૨૪
 માસકલપ કરી ગુરુરાય ભવિષ્ય જનમન હરણ ન માણ;
 તિહાંથી કીશુર કરણ વિહાર જામાનુજામ મૂંકણ સાર. ૨૨૫
 આબ્યા કીરાનેર મજારિ વધામણી આવી તિષ્ઠિવાર;
 નયર બરહાનપુર હરણ સદુ સાવક સાહમા આબ્યા બહુ. ૨૨૬

દૂહા.

હથવર ગયવર બહુ મિત્યા રથતણુડ નહી પાર;
 મુખાસણ પાણવી ભવિષ્ય બણડા સાર. ૨૨૭
 કીર્ણિનયદેવસૂરિનણ નમણ એ કીર્ણીતમ દોષ;
 વદનકમલ બહુ ઉદ્દસણ કીર્ણીત દેષી સોષ. ૨૨૮
 ધન ધન દિવસ સોહામણુડ વંદા કીર્ણીતજ;
 આણુદ અતિયણ ઉપનડ કીર્ણીત વણિત કાજ. ૨૨૯
 નયરમાહિ શુભ મહુરતણ કીર્ણીત કરણ પ્રવેસ;
 ઉપાસરણ શુર આવીયા દિવણ તિહાં ઉપદેસ. ૨૩૦

માતોમાલિ નામિત પ્રેમ સસીલર સુરિજ શોભત જેમ,
 મદલજાનત કરત નિચાર અંતર કરમત નદી લગાર. ૧૫
 શમામાગર જેલ મંદેલ શ્રીવિનયદેવસૂરિ દાલત તેલ,
 મર્મમા આપણ કોકડ ગાલત ક્રુધમાલિ જિમ સાકરજલ. ૧૬
 વિજયગાઝનાયક કલમ કોમ એળી નાનમ મનમ છમ તેલ,
 તુ ભત રેમ આપણ સડમંચ મનાવા તણમ. ૧૭
 શોભનમ લમ આણ હ પૂરિ કરમ વિદાર વિજયનાછમરિ,
 શ્રીવિનયદેવસૂરિ વિદાર કરંત પાટણનયર આનમ વલરંત. ૧૮

દૂહા.

નમર નમર પ્રતિષ્ઠાધના સામગ્રી બડુ પરિવાર,
 અમરવાવાટમ આ ટીયા મમ મનિ દ્વર આપાર. ૧૯
 પાંગારો કરમ અનિમલત કરનાં બડુ વિચાર,
 પર મરોગ્ય જે દોમરગાં કલકચર તે અધિાર. ૨
 સા રોકર નિદાં બળીમ શ્રીશ્રીમાલીવંમ,
 સા આનામાઈ મુનન અણબી કુવિરિ લંચ. ૩

૥ વીર ૥

માન વન મુખાની.

દગાં દીગાં મુડેલો અરિમંચ પ્રનિક,
 વદ મ'ગર મ છાં મજાં મણુ કીક,
 કોડેલિન દુનમર કાનિ કાનિ મગાં,
 અદરે કીનરો નાં મકલ તેડાલો. ૪
 અદુનર કીરિ દુનરો યાવર અરિપણુ આલો,
 કીરિ મેલ કીરિ મેલ આણુ હ અલગુ પાલો,
 પલેડુરો અદરો અલગુ અડુ પલેડુરો,
 નકલરિ કીરિ વદ કદુરો નાં પાલો. ૫
 અદુનરો નાં મકલ કીરો કીરો અલગુ મકલ,
 અલગુ અલગુ અલગુ અલગુ અલગુ અલગુ,

સંઘ સાવિઈ દીધઈ વિનયદેવસૂરિ નામ,
 તિહાં ચડવિહ સંઘઈ વાંઢણાં દીધાં તામ. ૨૨૦
 દરસણુ પહુપરાવળ ગાયણ મંધરવ ગીત,
 મહિમા અતિ વાધણ સૂધરમમળ વહીત;
 સહુ સંઘ પહુપરાવળ આદર દેઈ માન,
 મનોરથ દ્વલોયા દીધાં તિહાં બહુ દાન. ૨૨૧
 ઇમ ઉછવ મહોછવ દીધા મનિ અભિરામ,
 સહુ સંઘ વડવાવળ પુકતા નિપનિષ ઠામ;
 શ્રીવિનયદેવસૂરિ શુદ્ધ પાણ,
 દેશદેશઈ વિચરણ કુમતિભારમયડી ટાણ. ૨૨૨

ચડપઈ.

સંવત સોડ કરીઈ છત્રીસ પ્રણમૂં વિનયદેવસૂરીસ;
 અમદાવારિ ચડમાસૂં રહિયા સંઘતણા બહુ આદર લહિયા. ૨૨૩
 દિવસપ્રતિઈ નિતુ દુધ વવાણુ શ્રીબિનવરની પાણઈ આણ;
 જિનયાસન દીધાવળ ઘણૂ ચડમાસાનૂં યવડ પારણ. ૨૨૪
 માસકલપ કરી ગુરુરાય ભવિયણુ જનમન હરણ ન માઈ;
 તિહાંથી શીગુરુ કરઈ વિહાર જ્ઞામાનુજ્ઞામ મૂંઠઈ સાર. ૨૨૫
 આખ્યા શીરાનેર મજારિ વધામણી આવી તિલિંગાર;
 નયર બરહાનપુર હરણ સહુ આવક સાહમા આખ્યા બહુ. ૨૨૬

દૂહા.

હવર ગયવર બહુ મિત્યા રયતણુડ નડી પાર;
 સુવાસણ પાણી ભવિયણુ બપૂં! સાર. ૨૨૭
 શ્રીવિનયદેવસૂરિનઈ નમઈ એ શ્રીગીતમ હોઈ;
 વદનકમલ બહુ ઉલસઈ શ્રીપૂજ્ય દેવી સોઈ. ૨૨૮
 ધન ધન દિવસ સોહામણુડ વંધા શ્રીગુરુરાજ;
 આણુંદ અતિયણુ ઉપનડ સીધાં વહિત કાજ. ૨૨૯
 નયરમાહિ શુભ મહૂરતઈ શ્રીપૂજ્ય કરઈ પ્રવેસ;
 ઉપાસરઈ ગુરુ આવીયા દિવઈ તિહાં ઉપદેસ. ૨૩૦

કોપૂજ્ય વંદાઃ દુષ્કિન્નિરંદ્રં નમનાતી નદી પાર એ
 ત્રિહાં મૈત્ર મ્હાં દરશ થાં ભાટ ભણું ભણ્યા એ ૨૩૫
 મહાદેવ પંડિત પરીવારં ભૂં પન્નારં
 દુષ્ક ભણું કંકાનિદી ભાવીયા એ,
 પામલિણંદ એ ભાવમેન દુષ્કિ ભાવ એ,
 પુર એ ભાવ પરીનરં વંદીયા એ

પૂ.કે.

વંદા પાદભિર્ગુરુ ભાવદિ ગિરિયુ દિવસ રીતી રીતી,
 દરશં નરવિ ભાણું મેતી વચાવં મુખ દિવસ પવનપટ ખરી,
 ભૂં રૂપં સામણ રેવે રસાવા મેતિ થાણું દાપો સદી
 વલિત્ર વાળાં મરવિ મ્હાણું ભેવં ભામન ધિમરી
 મેલું મહાદેવ મૈત્ર મનદી નરમદિ ભાવીયં,
 સુવિમ નરણી ભાવવણી પૂજ્યભાણું દુષ્ક મારીયં,
 ટેલું ટેલું દાન ભાણું કંપાનરં નદી પાર એ,
 ઉપાસિતં કોપૂજ્ય ભાણા દિપ્યં દરશ ભાણું એ ૨૩૬

॥ ટાણ ॥

સાવમ પ્રભુ પૂજ્યએ, એ ટાણ.

રી પ્રભાવન મન રમદ એ દિપં ભનિયણુ દાન
 મનેરવ કવિ દાણ એ ઉલટ ભનિ ન મ્હાં,
 ડિ સદગુરુ મજ મિત્રા એ ભાણી
 પૂજ્ય ભગમ્હાણુ ત્રિ રદા એ લેક રવં પારમ ભાણ ૫૦ ૨૩૭
 કંચિનવોર પુષ્પ એ કંચિનવદિરિનિ દાણ ૫૦
 મુખરમજા ભાણ હીપતિ એ ભાણમે મન ભાણ ૫૦ ૨૩૮
 નરવે વંદાનરુ ભાણું એ રેલ વિરેલ વિષ્ણુ, ૫૦
 સવર એલ છાંડાણ એ મુણમે ભવિષ્ય વાન ૫૦ ૨૩૯
 કંચિનવદિરિનિમુરો'વ એ રદા ત્રિહાં ભગમ્હાણ ૫૦
 એક દિન ઉલટ ઉપાણ એ કોપક કોપૂજ્ય રાણ ૫૦ ૨૪૦

સંસ્કૃત ગીત

શાસ્ત્રનિયંત્રાધિગણિ

વિદ્યાસાગરમુરિ ગમ.

- મનુષી ધીમનદેવતા નિજગુરુ મમરી નામ,
મહાપતિના ગુણ વરણુકું મુખમંપનિ દિવ કામ. ૧
- પદમ આરે પરમદા માયા સોદમરવામિ,
ધીરુદયસાગરમૂરીસરૂ અધિ આરવા વિસરામ. ૨
- ગુણ બહુ મહાનાયકનણું કલ્પિતો નાંખે પાર,
અપંગુદિધી વંણુગું સાંગલે નરનારિ. ૩

॥ હાલ ૧ ॥

દર્શનની

જંબુદીપ સોદામણી ભરતપેત્ર સિરદાર, સોભાગી
પાયસં છડીસ ભેજન વડકલા માન કરો નિરપાર. સો

મહાપતિના ગુણ માયમુ. આંગણી. ૧

ભત્રીસનહસ દંચ તેદમા રૂટે દંચ હાગાર, સો
નગુનનર નિહા અઘ્નિષ્ટ સકલગુણે મુખકાર. સો ૦ મહ ૦ ૧

જામ તમાચીજી અધિપતી ન્યાપે પાંચ રાજ, સો
વરણ અદાર મુડીઆ વગે કરના નિજ નિજ કામ સો ૦ મહ ૦ ૩

મુખ વિહારેં વિહરતા સૂરતિપુર સિલુગાર;
આખ્યા મન મોઢેં કરી વાંઢેં બહુ નરનારિ.

॥ દાહ ૩ ॥

પ્રખમુ ત્રિરત્ન રે નંદન, એ રેણી.

સાહમેલા આકબરેં વાલ્યા શંગી ઢાલ;
સોહ વખાવેં સોહલા સહિરેં ઠાકમઠોલ.
ધીરૂલની પરભાવના કરેં સાહુ પુમીહાલ;
પંચસમતાં વાજેં પલ્યાં હરપ્યા બાલગોપાલ.
ગુણ ધાનક બાણી કરી ભેણ સહિ ગુરૂ પ્યાન.
ચકેસરી આરપવા મત્રનણે અનુમાન.
સમન્જ કરતાં નિલિ સુમે આરી ચકેનરીદેવ.
કહ પદવી દેએ તુમે જ્ઞાનનાગને હેવ.
નિસુત્રી ગુરૂ હરપિત થયા પ્યાન ન પૂંત્ર કીધ.
આરી પેઠા પાગીડે દેશના પરનની ટેવ.
પેઠાવે ના પાડે ના પાડે ના પાડે ના પાડે
પ્રખમુ રે નંદન રે નંદન રે નંદન રે નંદન

મહીયતમાં ઇમ નિચરનાં પદુતા કશળુ દેશ;	સ૦
અતિ આડંબરથી કરે જાતણાપુર પ્રવેશ.	સ૦ મિત્ર ૭
સઘ કરેં પરમાનના ઘણું ગીત નેં ધ્યાન;	સ૦
એણાગ કીધા નિહાં ઘણું હીધા આદર માન.	સ૦ મિત્ર ૮
નાસ્તિકતાથી નિહાં જુગત્યા કીધા શાવક નામ;	સ૦
જિનગાસન ઉઠાવ થઈ વાધ્યા ધરમાના કામ.	સ૦ મિત્ર ૯
જુરદાનપુર સગાં વીનતિ આવી નિષિ વાર;	સ૦
પૂજ્યજી વલિતા પધારજો અમ મનિ હરણ ઉઠાર.	સ૦ મિત્ર ૧૦
જાગ જાગી નિહાં આવીઆ અનુકમિં કરતા વિહાર;	સ૦
નય મડુ માહમા મયા કીધા ઉછવ સાર.	સ૦ મિત્ર ૧૧
દુકકમન પરિચય હતો જુરદાનપુરમાં જેહ;	સ૦
રજાડાં રિય નાગી મયો સૂણિ કુમની તેહ.	સ૦ મિત્ર ૧૨
કનનન્યાદ નિહાં જુગત્યા ટાંચ્યા મન મંદેહ;	સ૦
પિંડપાપજનક નામવારિને મૂલ અરથ ધરિ નેહ.	સ૦ મિત્ર ૧૩
કલિદાસિ નય મડુ રીતી ચાગ્યા અનનીય જાત;	મ૦
પાનજિ ૧૩ જેને કરી દોષા નિગમત માન.	સ૦ મિત્ર ૧૪
જાન જાન મારી મારી મારી મારી મારી,	મ૦
જાન જાન મારી મારી મારી મારી મારી,	મ૦ મિત્ર ૧૫
જાન જાન મારી મારી મારી મારી મારી;	મ૦
જાન જાન મારી મારી મારી મારી મારી.	મ૦ મિત્ર ૧૬
જાન જાન મારી મારી મારી મારી મારી,	મ૦
જાન જાન મારી મારી મારી મારી મારી.	મ૦ મિત્ર ૧૭

શ્રીકૃષ્ણ.

જેમજે અતી જાનની મુદ્દિતી જાનકાત,
જેમજે કૃષ્ણ રાજાજે કૃષ્ણ મનના અગ.

૧

મુખ વિહારે વિહરતા સૂરતિપુર સિલ્પમાર;
આન્ધા મન મોઢે કરી વાંટે બહુ નરનારિ.

૨

॥ દાણ ૩ ॥

પ્રભુમું ચિરમ રે નંદન, એ દેખી

લા આકંઠરે વાલ્યા જંગી ઠાણ;
વખાવે સોહણ સહિરે છાકમછાણ.

૧

ની પરભાવના કરેં આહુ પુખીહાણ;
કમલો વાજેં ધણાં હરખ્યા ભાણગોપાણ.

૨

ધાનક બલ્લી કરી ભેણ સહિ ગુરૂ ધ્યાન;
રી આરાપવા મંત્રગણેં અનુમાન.

૩

લુ કરતાં તિલિં સમે આવી ચકસેરીદેવ,
પાલી દેએ તુમે જ્ઞાનજાગરને દેવ.

૪

છી શુરૂ હરવિગ થયા ધ્યાન સ પૂરલુ ઘીધ;
૧ ભેણ પાણીક દેશના ધરમની ઘીધ.

૫

યે સઘ સદુ મહી એમ કરે અરદાન.

૫ પોષિત થાવે અન મન પૂરે, આન

૬

૫૧૧ કંઠ ન નાનકે ધ્યાન રે મનના

૫૧૨ ભણે એ રે કંઠ કંઠ રે ન

૭

૫૧૩ તેહવ્યા ધરો. ૫૧૪ ધરો ૫૧૫ અન

૫૧૬ ભેણ દેવ અન રે. ૫૧૭ અન રે ૫૧૮ અન

૮

૫૧૯ ૫૨૦ ૫૨૧ ૫૨૨ ૫૨૩ ૫૨૪

૫૨૫ ૫૨૬ ૫૨૭ ૫૨૮ ૫૨૯ ૫૩૦

૫૩૧ ૫૩૨ ૫૩૩ ૫૩૪ ૫૩૫ ૫૩૬

૫૩૭ ૫૩૮ ૫૩૯ ૫૪૦ ૫૪૧ ૫૪૨

૫૪૩ ૫૪૪ ૫૪૫ ૫૪૬ ૫૪૭ ૫૪૮

૫૪૯ ૫૫૦ ૫૫૧ ૫૫૨ ૫૫૩ ૫૫૪

૯

. કરે ઉઠવ સારા પરચે ધન સુવિચારા રે;
 . તિહાં વાચિત્ર વાળે નાદિ અંગર ગાળે રે. મન૦ ૧૦
 . દાસ સવાઈ બધેવ જીવણ સવાઈ રે;
 . આ સાધ તેઝવે અસન વસન વહિસવે રે. મન૦ ૧૧
 . ઇચ રૂઝા કીધા નવ પંઠમાં જસ લીધા રે;
 . નેં દાન દેવાઈ સાધાનેં પહિરામણી યાઈ રે. મન૦ ૧૨
 . તિહાં ઉઠવ અનેક વાંઘા ઘણાં વિવેક રે;
 . નેં સંઘ સહુ વદે ભવભવ. પાપ નિકરે રે. મન૦ ૧૩

દૂહા.

પાટ પટોપર થાપીઆ શ્રીકૃષ્ણાગરસૂરિ;
 વિધિપસ ગણપતિ દીપતા નામેં મુખ ભરપૂર. ૧
 ધન ધન સદુકો કહે હરખ્યા ભવિનન વૃંદ;
 આચારજ ચડતી કણા ગ્રહગણમાં નિભ ચંદ. ૨

॥ દાસ ૫ ॥

માંડીઓ કાઠે હરણી આધારી રે, એ દેશી

હુર કહે શ્રીસંઘ આગવે રે શ્રીવિદ્યાસાગરસૂરિસ;
 અમાહને અમે ભણ્યો હુડો રે શુભધી વિનયાવીસ. હ૦ ૧
 દારણ અવુસણ આદરમું અમે રે ધરમું શ્રીજિનધ્યાન;
 . પદની સેવા કરજે તમે રે દેવથે જાતિ સનમાન. હ૦ ૨
 રજજીનઈ શ્રીગણપતી કહે રે સાંભણે જી મુવચન;
 . ચિત્તગાંઠી ગાદી મોટલી રે કરજે તપસ યગન. હ૦ ૩.
 હો શાસન દીપાવળે રે ધરજે ધરમની પ્યાન;
 અમારી ચિનમાં ધારજે રે તુમે હો ચતુર મુખણ. હ૦ ૪
 . સાગરજીને તેડીઆ રે હામાસાગર તુમરીહ;
 . સાગરજી પત્ત આવીયા રે સદુને રાજી દીપ. હ૦ ૫

(૩૬)

અનુક્રમે' મ્યારે સરણાં આદરી રે કીધો અણસણ સારે;
 ચોસસી લાપ છવાજોનિ ધમાવીયા રે પચમ્યા મ્યાર આકાર. હ૦ ૬
 અઢાર પાપયાનક આલોધ્યા રે આલોયા અતીચાર;
 ચતુર્વિધ સંઘ તિહાં આપેં સૂપડી રે વારૂ વિવિધ પ્રકાર. હ૦ ૭
 આઠ સહસ ઉપવાસ તિહાં કહ્યા રે અઠમ છઠ્ઠમ અનેક;
 નવ લાપ નવપદ ગણત્રા કહ્યા રે યાત્રા દાન સુવિવેક. હ૦ ૮
 ઇણિ વિધિ આપી સંઘે સૂપડી રે અંતસમય અવધાર;
 ત્રિવિણ દિવસનું અણસણ પાલિને રે દેવગતિ લહે શીકાર. ૯

દૂહા.

કારતક સુદિ દિન પંચમી મંગલવાર સનૂર;
 તે દિન સુરપદવી લહેં શ્રીવિદ્યાસાગરસૂરિ. ૧
 આવેં સંઘ ઉતાવળો નિસુણી ગુરૂ નિરવાણિ;
 આંબિ જાડૂ આંસૂ અરેં ધરેં દુખખ અસમાન. ૨
 સામગ્રી સઘડી કરે નિરવાણોછવ કાજ;
 કેસર કરતૂરી પ્રમુખ વ્યાવે સઘલો સાજ. ૩

॥ દાહ ૬ ॥

ખટાંગની દેશો.

શ્રીવિદ્યાસાગર સૂરીસરૂ રે પહુતા અમરવિમાન,
 સંઘ સહૂ મહી આવીઓ મન ધરતો દુખ અસમાન રે;
 કરતો ગુરૂના ગુણગ્યાન રે સેવામાં સહૂ સાવધાન રે. ૧
 સહિ ગુરૂજી ચિતમાં સાંભરે રે વિણવિણમે સો સો વાર રે,
 જે હૂંતા જગત આધાર રે જસ દરસણથી સુપકાર રે;
 લહીધ નવનિધિ સાર રે. સહિ૦ ૨

ઇકવીસ પંડી માંડવી રે કીધી અતિહિ ઉઠાર,
 સોવન સરિષી જલહલેં જાડૂ પરચો ધન સુવિચાર રે;

ਭਾਖਰ ਖਜਨਾ ਵਿਸਤਾਰ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਵਿਵਿਧ ਪਰਤਾਰ ਦੇ.

ਮੋਟੀ ਅਤਿਹਿ ਮਨੋਹਾਰ ਦੇ.

ਸਹਿੰ 3

ਖਵਿਰਥੇਂ ਸਨਾਨ ਕਸਵਿਨੇ ਦੇ ਪਹਿਰਾਵੇ ਪਟੂਲ ਸਾਰ,

ਕੋਸਰ ਸੁਕਤ ਮੁਗਮਦੇਂ ਬਰਥੇ ਸਰੀਰ ਫੇਦਾਰ ਦੇ;

ਮੁਖ ਕੰਧੇ ਕਥਕਥਤਾਰ ਦੇ ਸੋਧਨੂਲੇ ਅਧਿਤਾਰ ਦੇ,

ਬਖਾਵੇ ਅਤੁ ਨਰਨਾਰਿ ਦੇ.

ਸਹਿੰ 4

ਮਾਂਡੀਮਾਂਡਿ ਬੇਸਾਰੀਆ ਦੇ ਗਭਪਤਿ ਵਿਧਾਸੂਰੇਧ,

ਵਾਨਿਤ ਵਾਲੇਂ ਅਤਿਧਲ੍ਹਾਂ ਪੰਥਧਯਯਤਲ੍ਹਾਂ ਮੁਕਿਸੇਸ਼ ਦੇ;

ਸੂਰਤਿਗੋਇਨਾ ਅਸੇਸ਼ ਦੇ ਮਾਧੁਸ਼ ਮਈਆ ਬਾਪੇਸ਼ ਦੇ,

ਤਿਮ ਵਡੀ ਅਟੁਲ ਨਰੇਸ਼ ਦੇ.

ਸਹਿੰ 5

ਪਾਂਥਸੇਰ ਕੁਝਾਗਰ ਨਿਛਾਂ ਦੇ ਸੁਕਤ ਮਲੁ ਆਗਧੀਸ਼,

ਅੰਧਰੇ ਕੁਆ ਅਤਿਧਲ੍ਹਾ ਕੁਪੂਰੇਂ ਤੋਤਾ ਮਾਨੀਸ਼ ਦੇ.

ਕੇਸੂਰੀ ਨੋਲਾ ਵੀਨ ਦੇ : ਕੇਸੇਂ ਨੇਰੇਂ ਬਾਰੀਨ ਦੇ

ਸਹਿੰ 6

ਅਲਨਿਧਮਾਨੇਂ ਤੇਫੇਂ . ਪੰਥਾ . ਨ . ਨਿ . ਨ . ਨ . ਨ .

ਪਵਨਥਰ . ਬਥ ਪਵਨਥਰੇਂ . ਨ . ਨ . ਨ . ਨ .

ਨਿਛਾਂ ਤੇਫੇਂ ਤੇਫੇਂ . ਨ . ਨ . ਨ . ਨ .

ਨ . ਨ . ਨ . ਨ .

ਸਹਿੰ 7

ਕੇਫੇਂ ਪਵਨਥਰੇਂ . ਨ . ਨ . ਨ . ਨ .

ਅਮੁਰਤਥਰੀਂ . ਨ . ਨ . ਨ . ਨ .

ਨਿਥ . ਨਿਥ . ਨ . ਨ . ਨ . ਨ .

ਮੁਰੇਫੇਫੇਂ . ਨ . ਨ . ਨ .

ਸਹਿੰ 8

ਸਨਾਨ ਕੇਰੀਂ . ਨ . ਨ . ਨ .

ਮੁਰੇਫੇਫੇਂ . ਨ . ਨ . ਨ .

ਨਿਛਾਂ . ਨ . ਨ . ਨ .

ਪਵਨਥਰ . ਨ . ਨ .

હિપર ધજનો વિસતાર રે છહેકે વિવિધ પરકાર રે.

મોટી અતિહિ મનોહાર રે.

સહિ૦ ૩

પવિત્રજલે' સ્નાન કરાવિને' રે પહિરાવે પટકુલ સાર,

કેસર સૂકડ મૂગમદે' ચરવે સરીર હદાર રે;

મુખ જપે જયજયકાર રે સોવનદૂલે અધિકાર રે,

વધાવે બહુ નરનારિ રે.

સહિ૦ ૪

માંડવીમાંહિ લેસારીઆ રે ગણપતિ વિઘાસુદેય,

વાજિત વાજે' અતિપણાં પંચગુણતણાં મુવિસેસ રે;

સૂરતિગદિરના અસેસ રે માણસ મલીઆ હાપેસ રે,

નિમ વટ્ટી અદુલ નરેસ રે.

સહિ૦ ૫

પાયસેર કૃષ્ણાગર તિહાં રે સૂકડ મલ્લ ઓગણીસ,

અગર ચુઆ અનિધણ; કપૂર તોણા ખાવીસ રે.

કસ્તૂરી તોણા વીન રે : હે નેર ચારીન રે

સહિ૦ ૬

અલગિપ્રભાં રે : ૧. ૨. ૩. ૪. ૫. ૬. ૭. ૮. ૯. ૧૦. ૧૧. ૧૨. ૧૩. ૧૪. ૧૫. ૧૬. ૧૭. ૧૮. ૧૯. ૨૦. ૨૧. ૨૨. ૨૩. ૨૪. ૨૫. ૨૬. ૨૭. ૨૮. ૨૯. ૩૦. ૩૧. ૩૨. ૩૩. ૩૪. ૩૫. ૩૬. ૩૭. ૩૮. ૩૯. ૪૦. ૪૧. ૪૨. ૪૩. ૪૪. ૪૫. ૪૬. ૪૭. ૪૮. ૪૯. ૫૦. ૫૧. ૫૨. ૫૩. ૫૪. ૫૫. ૫૬. ૫૭. ૫૮. ૫૯. ૬૦. ૬૧. ૬૨. ૬૩. ૬૪. ૬૫. ૬૬. ૬૭. ૬૮. ૬૯. ૭૦. ૭૧. ૭૨. ૭૩. ૭૪. ૭૫. ૭૬. ૭૭. ૭૮. ૭૯. ૮૦. ૮૧. ૮૨. ૮૩. ૮૪. ૮૫. ૮૬. ૮૭. ૮૮. ૮૯. ૯૦. ૯૧. ૯૨. ૯૩. ૯૪. ૯૫. ૯૬. ૯૭. ૯૮. ૯૯. ૧૦૦.

૧૦૧. ૧૦૨. ૧૦૩. ૧૦૪. ૧૦૫. ૧૦૬. ૧૦૭. ૧૦૮. ૧૦૯. ૧૧૦. ૧૧૧. ૧૧૨. ૧૧૩. ૧૧૪. ૧૧૫. ૧૧૬. ૧૧૭. ૧૧૮. ૧૧૯. ૧૨૦. ૧૨૧. ૧૨૨. ૧૨૩. ૧૨૪. ૧૨૫. ૧૨૬. ૧૨૭. ૧૨૮. ૧૨૯. ૧૩૦. ૧૩૧. ૧૩૨. ૧૩૩. ૧૩૪. ૧૩૫. ૧૩૬. ૧૩૭. ૧૩૮. ૧૩૯. ૧૪૦. ૧૪૧. ૧૪૨. ૧૪૩. ૧૪૪. ૧૪૫. ૧૪૬. ૧૪૭. ૧૪૮. ૧૪૯. ૧૫૦. ૧૫૧. ૧૫૨. ૧૫૩. ૧૫૪. ૧૫૫. ૧૫૬. ૧૫૭. ૧૫૮. ૧૫૯. ૧૬૦. ૧૬૧. ૧૬૨. ૧૬૩. ૧૬૪. ૧૬૫. ૧૬૬. ૧૬૭. ૧૬૮. ૧૬૯. ૧૭૦. ૧૭૧. ૧૭૨. ૧૭૩. ૧૭૪. ૧૭૫. ૧૭૬. ૧૭૭. ૧૭૮. ૧૭૯. ૧૮૦. ૧૮૧. ૧૮૨. ૧૮૩. ૧૮૪. ૧૮૫. ૧૮૬. ૧૮૭. ૧૮૮. ૧૮૯. ૧૯૦. ૧૯૧. ૧૯૨. ૧૯૩. ૧૯૪. ૧૯૫. ૧૯૬. ૧૯૭. ૧૯૮. ૧૯૯. ૨૦૦.

૨૦૧. ૨૦૨. ૨૦૩. ૨૦૪. ૨૦૫. ૨૦૬. ૨૦૭. ૨૦૮. ૨૦૯. ૨૧૦. ૨૧૧. ૨૧૨. ૨૧૩. ૨૧૪. ૨૧૫. ૨૧૬. ૨૧૭. ૨૧૮. ૨૧૯. ૨૨૦. ૨૨૧. ૨૨૨. ૨૨૩. ૨૨૪. ૨૨૫. ૨૨૬. ૨૨૭. ૨૨૮. ૨૨૯. ૨૩૦. ૨૩૧. ૨૩૨. ૨૩૩. ૨૩૪. ૨૩૫. ૨૩૬. ૨૩૭. ૨૩૮. ૨૩૯. ૨૪૦. ૨૪૧. ૨૪૨. ૨૪૩. ૨૪૪. ૨૪૫. ૨૪૬. ૨૪૭. ૨૪૮. ૨૪૯. ૨૫૦. ૨૫૧. ૨૫૨. ૨૫૩. ૨૫૪. ૨૫૫. ૨૫૬. ૨૫૭. ૨૫૮. ૨૫૯. ૨૬૦. ૨૬૧. ૨૬૨. ૨૬૩. ૨૬૪. ૨૬૫. ૨૬૬. ૨૬૭. ૨૬૮. ૨૬૯. ૨૭૦. ૨૭૧. ૨૭૨. ૨૭૩. ૨૭૪. ૨૭૫. ૨૭૬. ૨૭૭. ૨૭૮. ૨૭૯. ૨૮૦. ૨૮૧. ૨૮૨. ૨૮૩. ૨૮૪. ૨૮૫. ૨૮૬. ૨૮૭. ૨૮૮. ૨૮૯. ૨૯૦. ૨૯૧. ૨૯૨. ૨૯૩. ૨૯૪. ૨૯૫. ૨૯૬. ૨૯૭. ૨૯૮. ૨૯૯. ૩૦૦.

૩૦૧. ૩૦૨. ૩૦૩. ૩૦૪. ૩૦૫. ૩૦૬. ૩૦૭. ૩૦૮. ૩૦૯. ૩૧૦. ૩૧૧. ૩૧૨. ૩૧૩. ૩૧૪. ૩૧૫. ૩૧૬. ૩૧૭. ૩૧૮. ૩૧૯. ૩૨૦. ૩૨૧. ૩૨૨. ૩૨૩. ૩૨૪. ૩૨૫. ૩૨૬. ૩૨૭. ૩૨૮. ૩૨૯. ૩૩૦. ૩૩૧. ૩૩૨. ૩૩૩. ૩૩૪. ૩૩૫. ૩૩૬. ૩૩૭. ૩૩૮. ૩૩૯. ૩૪૦. ૩૪૧. ૩૪૨. ૩૪૩. ૩૪૪. ૩૪૫. ૩૪૬. ૩૪૭. ૩૪૮. ૩૪૯. ૩૫૦. ૩૫૧. ૩૫૨. ૩૫૩. ૩૫૪. ૩૫૫. ૩૫૬. ૩૫૭. ૩૫૮. ૩૫૯. ૩૬૦. ૩૬૧. ૩૬૨. ૩૬૩. ૩૬૪. ૩૬૫. ૩૬૬. ૩૬૭. ૩૬૮. ૩૬૯. ૩૭૦. ૩૭૧. ૩૭૨. ૩૭૩. ૩૭૪. ૩૭૫. ૩૭૬. ૩૭૭. ૩૭૮. ૩૭૯. ૩૮૦. ૩૮૧. ૩૮૨. ૩૮૩. ૩૮૪. ૩૮૫. ૩૮૬. ૩૮૭. ૩૮૮. ૩૮૯. ૩૯૦. ૩૯૧. ૩૯૨. ૩૯૩. ૩૯૪. ૩૯૫. ૩૯૬. ૩૯૭. ૩૯૮. ૩૯૯. ૪૦૦.

સહિ૦ ૭

અતિઆમ્રહ જાણી કરી આળ્યા સૂરતિમાંહિ;	
શાવક સામડીઓ કરે ચિતમાં ધરી ઉછંહ.	૩
શુભવેજા શુભદિન ધરી કીધો સદિર પ્રવેશ;	
હે મધુરી જનિ દેશના ભાવિક સુજેં વિશેષ.	૪
છંક દિન તિહાં ગાંભજી મઝ્યા કરતા વાદ વિચાર;	
સહિ ગુરૂ પાસે આવીઆ ધરતા ગર્વ અપાર.	૫
ગુરૂ જોડ્યા ભણી ભાંનમું તર્કશામના જોત;	
મદ માઝ્યા વાડવતણા આમ્રતણી પરિ યોત.	૬
શુભ ગાઢુ ગહેસરતણાં કહિતાં નાવે પાર;	
સુમતિ ગુપતિ નિત સાચવે પાસે પંચાચાર.	૭

॥ દોષ્ટ ૮ ॥

ઉદયાપુત્રી નારિ પૂંચતરી પદમણી, એ દેગી.

હવિ ચતુર કરી ચામામ સૂરતિથી સાંચર્યા,	માણુરાજ.
ધન્યા સાધુતણે પરિવાર ભણીપરિ પરચર્યા.	માજ
ધોકાકિડકાજીની યાત્ર કરજી મનમોહમુ,	માજ
ચાઝ્યાજી નરિ ગુટે ન ગમજિ નવર વિનોદમુ.	માજ ૧
યાત્રાજી નામો નાન નામદાયા યુગતિમુ,	માજ
જીા ઉગા ડામોડામ આવક કરિ વિગતિમુ,	માજ
ગુટે દેના ભવિ પ્રતિજોધ ધન પાવન કરિ,	માજ
નિમ્બુજી ભવપાણી ગુટેવાળી દીપટે ધરિ.	માજ ૨
ઈંમ અનુકરે કરતા વિદાર પધાર્યા વટાહરે,	માજ
નિહાં દેવચંદ મન તેજપાત વિવિધ ઉછવ કરે;	માજ
હરોવ કલોત્ર ચર્મ કાલિકાજીની યાત્રા કરી,	માજ
વડી દેશા નામો દેવ કિ ગાયમગન ધરી.	માજ ૩
તેજમગે શોનંધ મડી નિહાં તેડવા આવીઆ.	માજ

ટોઠ રહી તિલિ ગામ માવક વંદાવીઆ;	મા૦	
વડી વડી ઠરે મનોહાર કિ શુભ અવસર-લડી,	મા૦	
૫ સફલ ઠરો અમ આસ ચોમાયું ઇહાં રહી.	મા૦	૪
। અવસરે આવી શીરાજનગરની લીનતિ,	મા૦	
૫ આવો આલે દેશ સૂધા પંચ મહાનવી;	મા૦	
છાજ ચતુર મુલજી માને મોટા મડીપતી,	મા૦	
જેનતણા મુલતાન કિ ગિરૂઆ ગણપતી.	મા૦	૫
। અંચલગઢ સિલુગાર કિ લીનની માનજો,	મા૦	
શીશંધની અરદાસ કિ દિલમાં આજો;	મા૦	
વાંચીને તતકાલ કિ વહિલા પધારજો,	મા૦	
। સંતપુરૂષ સિરદાર કિ લાજ વધારજો.	મા૦	૬
॥ આગલ જલ્દી પૂજ્ય તિહાંથી પાંચરે;	મા૦	
। વ્યાજ અનુકર્મે રાજનગરની પરિસરિ;	મા૦	
। આગલથી તતકાલ વધામણીઆ ગયા,	મા૦	
ભલ્લી ગુરૂ આગમ માવકજન હરવિત થયા.	મા૦	૭
તિ આડંબરમું પેસારા ઉછવ કર્યા,	મા૦	
રાગીગણના સાધ માવક હિલટ ભડા;	મા૦	
વાતવણા ચાપદાર તે સાહુમા આવીઆ,	મા૦	
જરથને થોડા પાલથી વહિલુ લાવીઆ.	મા૦	૮
પાલનં ભેર ભુગલ પચસગદા વાજતે.	મા૦	
પીસાન સરલુઈ ટોલ નગરા ગાજતે;	મા૦	
પીન આન ને આદરમાન નગરમાંડિ વિરનયા.	મા૦	
સચકને રીધા દાન અનિડી ઉછવ ભડા.	મા૦	૯
કોણિપરિ ગોટે મડાણ પધાયા ઉપાસરે,	મા૦	
આગીને જોડા નવલ સિદાસજી કોપરે;	મા૦	
તિહાં ભગવાન ગુરૂ પસદાલ ભડી પરિ બદલીઈ,	મા૦	
વડી હરચંદ મુન પીમચંદ વડિમ વધાજીઈ.	મા૦	૧૦

ગાયા ગાયા રે મેં પરમ પટોધર ગાયા;
 શ્રીઉદયસાગરસૂરીસર સાહિબ પૂરવપૂન્યેં પાયા રે. ગાયા૦ ૧
 શ્રીઅંચલગછપતિ તેજેં દિનમણિ જગ યમપડકુ વખયા;
 એ ગુરૂના ગુણગ્રામ કરંતા પુન્યભંડાર ભરાયા રે. ગાયા૦ ૨
 શ્રીવિદ્યાસાગરસૂરીસ પટોધર શ્રીઉદયસાગરસૂરી રાયા;
 સંપ્રતિકાલે સુરતરૂ સરખા દિનદિન તેજ સવાયા રે. ગાયા૦ ૩
 સંવત ૧૭૬૮ વા વરષે પોસ દશમ સોમવારેં;
 ગછપતિના ગુણ વર્ણન કીધા ચોમાસ રડી અંબરેં રે. ગાયા૦ ૪
 મેરૂલાલ વાચકપદધારક શુદ્ધસિદ્ધાંતી કહાયા;
 જ્ઞાન ક્રિયા ગુણ પૂરણ ભરીયા પૂજ્યના માન સવાયા રે. ગાયા. ૫
 શિષ્ય તેહના સહજસુ દરવાચક સીતલમૃતિ સુહાયા;
 રાગ દ્રેષ ન મલે કોઈ સાથેં સદૂકોને મન ભાયા રે. ગાયા. ૬
 તસ પદ સેવક વાચક 'નિત્યલાલે' ગછપતિના ગુણ ગાયા;
 ગુરૂસેવા કરનાં નિત્ય લડીઈ નવનિદિ રિદિ સવાયા રે. ગાયા. ૭

ઈતિ શ્રીપૂજ્યભટ્ટાચક્રશ્રી૧૦૮ શ્રીઉદયસાગરસૂરીશ્વરાણાં પદા-
 ભિષેકાધિકારસ્ત-નમ્યે પૂજ્યભટ્ટાચક્રશ્રીવિદ્યાસાગરસૂરીશ્વરાણાં નિર્વા-
 નોચ્છવાધિકારશ્ચરિત્રસ પૂર્ણમ્ ॥

॥ ॐ ॥

કવિમુલસાગરવિરાલિત

વૃદ્ધિવિજયગણિરાસ.

— — —

રામ ગોડી.

જન્મદીપ મઠરિ, એ દેશ.

પ્રેમે પ્રણમી પાવ દેવિત્તજિનનણા;	
જનનાયક જગદિતકર એ	૧
સિર ધરે લેહની આવ સકલ મુરમુર;	
આદર આવી અતિપણે એ	૨
લડી ર સરસતિ માય પાવકમલ નમી;	
લંહથી મતિ અતિ પામીય એ	૩
માડે ગુરુગુરુ રાસ આસ ઉમલલે;	
એ મહારો પૂરણ કરો એ	૪
તે ધન દિદાએ આજ કાલ સવલ સીંગદ;	
શ્રીગુરુના ગુણ અવનં એ	૫
સતરસ સહસ ગુણાતિ દેવ તે સોદિઉ,	
અત્યંતેષાં અતિમલે એ	૬

જિહાં શ્રીસંજેસરપાસ આસ ભવનતણી;
પૂરણ ચિંતામણિસમો એ

જિહાં અણહલપુર સાર ભાવી આવક;
વ્યવહારી નિવસે ઘણા એ

શ્રીપંચાસરપાસ પાસ નારિંગપુરવર;
ઢોઢો ભાલો વંદીઈ એ.

વર્જમાન વડવીર શતિજિનેસર;
સુપાસ ચંદ્રપ્રભ વંદીઈ એ.

શ્રીચિંતામણિપાસ તિમ મનમોહન;
વાડીપાસ જિનેસર એ.

નેમીસર ને મઢી સામલપાસઅ;
સેરીસેરી જિનવરા એ.

જિનવર ચંભણપાસ વાસવ વંદિયા;
જયવંતા જગિ જિનવરા એ.

ધત્યાદિક ગહુ તીર્થ દેવ દેહરાસવિ;
દીક પાતિક સવિ ટલે એ.

॥ હાલ ॥

કપૂર હોત અનિ. એ દેથી.

તે ગુજરધરદેશમા રે દેશભલો ધાંજીધાર;
પાલણપુરમાં સોહીઈ રે પાલણપાસ વિહાર રે;
ભાવે મુણ્યે ધર્મ સાવધાન.

મૂઠો અપન આવતાં રે પૂગી જિહાં મણુ સોલ;
અહનિસિ ધમ જિનભગતિની રે હુંતી આકમચોલ રે.

ભા૦

જિહાં તારણગિરિ રૂથડો રે તારંગો ઇતિ નામ;
અજિતજિનેસર રાજીડ રે પ્રસાદ અતિ ઉદામ રે.

ભા૦

છયલ છગીલા જાન ઘણા રે નિવસેં નાગરલોક;	ભા૦ ૪
આદિજિનેસર દેહરૂં રે પ્રણમેં પ્રેમેં લોક રે	
તે વડનગરને દુકંડું રે ઠાલવા નામે ગામ;	ભા૦ ૫
લોક ઘણાં સુધીયા તિહાં રે વસતા વારૂ મામ રે	
વડવણતી વિવહારીક રે પગટિમલ પોરવાડ;	ભા૦ ૬
આણુંદસાગર આણુંદ કરૂં રે પૂરે કુટુંબનાં લોક રે	
પરણી ધરણી તેહની રે ઠરણી અતિ સુકુમાર;	ભા૦ ૭
ઉત્તમદે નામે લલી રે વિલસેં સુખ અસરાવ રે	
અનુક્રમેં આવી ઉપનો રે તમ કુષેં પુન્યવંત;	ભા૦ ૮
પ્રાંતી પરમ પ્રમોદસ્યૂં રે હલે દોહવા શુભવંત રે	
વીસલનગર માહે અછે રે મોટો કુલ મોસાવ;	ભા૦ ૯
ઉત્તમદે તિહાં આવીયાં રે જાંણી ગર્જ સુકુમાર રે	
શુભ સંવચર મુલદિને રે શુભ દિવસેં શુભ લખ;	ભા૦ ૧૦
જાયો ગાયો શુભિજને રે નંદન હર્ષ નિમમ રે	
જન્મમહોત્તવ કરી ઘણો રે પોલી અવિ પરિવાર;	ભા૦ ૧૧
નામ કબ્યું દિન બારમેં રે લોયો નામે કુમાર રે	
જિમ આસમ વાધતો રે શોભેં ચંપક છોક;	ભા૦ ૧૨
તિમ કુંચર દિવસેં વધઈ રે પૂરે ઇમ નાના કોક રે	
માતા મનોરથ અતિથણો રે વધેં સુવનેં દેવિ;	ભા૦ ૧૩
તાત પ્રસુષ સવણાં સવે રે પરમે પુણ્યવિશેષ રે	
આડ વરીસો જવ થયો રે તન મૂકેં નિસાવ;	ભા૦ ૧૪
બુદ્ધિ પ્રમાણેં શિધીયો રે બહુ વિજ્ઞાન વિસાવ રે	
લગુવયધી સોભાગીઓ રે ન કરે કાંઈ અનાય;	ભા૦ ૧૫
વિનય વડાનો બહુ કરે રે સહુને આવે દાય રે	

નમો ર મનક મહામુની, એ દેખી.

અનુક્રમે એક દિન વાંદીયા શ્રીતપગચ્છ મહાભાગ રે;
કવિ શ્રીસત્યવિજયગણી વચરાગી વડભાગ રે. ૧

સુણ્યો સહુ ચિત્ત આંણીને તસ મુખથી સુણે વાંણી રે;
નરભવ અતિ દોહલો લહો દસ દુષાંતે પ્રાંણી રે. મુ ૨

એહ અનાદિ સંસારમાં ધરમરયણ તે દોહિલું રે;
લહવું કોઈક પુન્યથી જેહથી સિવપદ સોહિલું રે. મુ ૩

મુગર સામગ્રી દોહિલી દોહિલું શ્રુતતથ્યું મુણવું રે;
સદહણા વલી દોહિલી તત્વજ્ઞાનનું ભણવું રે. મુ ૪

કર્મ શુભાશુભ જે કરે ભોગવે તસ ફલ એક રે;
પરભવ ભવે એકલો જિહાં નહી કિસ્યોય વિવેક રે. મુ ૫

જિમ મેલે તીરથ મિલે વિષ્ણુ કરણની ચાહ રે;
લાલ અલાભ લહી કરી નિજ ર ઠામ તે ભય રે. મુ ૬

જિમ અંગુલી મિલી ભોજને રસ લેવેં વધ બેલી રે;
તિમ મુખ વિહંચવા સહુ મિલે પશ્ચિ દુખની નહી વેલી રે. મુ ૭

સયણકુટંબ સવિ કારમું કારિમું તન ધન ગેહ રે;
પ્રેમમુપન પરિ સર્વનો અતિ આપે છેહ રે. મુ ૮

સ્વારથ રાગી સહુ અચ્છે સર્વ સચે છેહ દાવે રે;
ધર્મ વિના કોઇ ભવને શરણે જે ઇમ જાન બાવે રે. મુ ૯

તે ભણી ધર્મ આરાધીષ્ઠ અધિક ર મુખ હોવે રે;
જેહ અનાદિન સંચીયા કર્મતણા મલ ધોવે રે. મુ ૧૦

ચારિત ભવજલ તરણનું એ મોહું વડ જિહાજ રે;
ઇહભવિ પરભવિ હિત કરે સીઝે સઘલાં કાજ રે. મુ ૧૧

— ઇષ્ટિપરી ઉપદેશ સાંભડ્યો બાળ્યો મનમાં તેહ રે;

ચિંતે ચૂંપ ધરી ધણું ચતુરાઈના ગેહ રે
 હશે ગુરૂને ગહઈ ચાલિ મુજને દીને રે;
 તવ હશે શીગડ તેહને કામ વિચારિને દીને રે
 સયલ સંબંધીની આગન્યા લેઈ દીને કાંમ રે;
 તેા જિનયાસનની હોઈ વધતી જતી બહુ મામ રે

મુ० ૧૨

મુ० ૧૩

મુ० ૧૪

॥ ઢાલ ॥

આનંદસૂં રાગ આવે, એ રેથી.
 મનમાં ઠરી જોમ વિચારી ધરિ આવિ પૂછે પસ્તિરિ;
 તેહ નિમૂણી હશે તવ સયજાં સૂં તોત્યાં એહવાં વધણું.
 તુલો ઠો આત્મને ધણું વાહલા સૂં લોલો ઠો એહ વાલા;
 હવણું ઠે વય તુલ બાલા ઠોડી રેડ યોગના ચાલા.
 જમ મનના મનોરથ પૂરો સંસારે હોઈ મૂરો;
 તે સંવમ લેવા ચાલો લેઈનિષ્ઠ ને નસ્વાહો.
 તવ બારે કુમર લોલો વાહલો મુજ મુહપનિ જોલો;
 સૂં વિચનિંદમાં ઉણો તુલો તત્વજ્ઞાનને ચૂલો.
 એ નિમૂણી ગુરૂની વાંછી એ સયમ લેવું બાંછી;
 હવે તોલ ન ગહસ્યો ગાલી ચાલિ ઠે ગુલની વાલિ.
 પરિજામે તો શિવમુખ આપે લેધિગ્રીજ ગુલ તે થાપે.
 એ બહાઈ રૂચિવ તો તોલ જ પ્રાપ્તિપરિ ગુલવ તો.
 હમ ખડ પરિવલ સમસરી સનાવ અસાર હમ બાલિ.
 લે અનુભવ મનને હવે ગુરૂ ગચ્છને નયજે નિરં.
 મીચ તાવ નામુ અચાર ધ અવસ્થા અવહાર.
 પાને વડી ને વ કાલ તવકર અરથે તનુદાવ
 : ન મુદરે ન આનુ બલ સનને રૂદ ન વંચ ગુરુ યી
 ચ નુતને : વડ ને સ ને નાન તપન

૧

૨

૩

૪

૫

૬

પુણ્યધેત્ર પાટણને પાસેં તિહાં આવક આવેં ઉઠ્ઠાસેં; દિધ્યાનો ઉઠ્ઠવ કીધો તિહાં ચારિત્ર ચૂંપઈ લીધો.	૧૦
સ શ્રીસત્યવિજય કવિરાજ તસ હાથે દિધ્યા છાજ; કપૂરવિજય વડા ચેલા મુખ્યા કરી તેહને પહીલા.	૧૧
વલી કુશલવિજય કવિ વારૂ વિનયીને જેહ દીદારૂ; એહ માંજુ શોભાધામ દીધું વૃદ્ધિવિજય તસ નામ.	૧૨
એવે માંજો એમ અબ્યાસેં જિમ યાવા શાસ્ત્ર પ્રકાસેં; ગુરૂ ચરણકમલ નિત સેવેં વલી જુહારેં તીરથ દેવેં.	૧૩
સિદ્ધાંતના યોગ આરાધેં દેવી આવકનાં મન વાધેં; ગુરૂ પણ દેવી હરથેં મનમાં વિનતી કરિ પરથેં.	૧૪
ગમ્છનાયક પાસેં દિધ્યા દેવરાવી સીધવે શિષ્યા; વલી સકલ યોગ વહુરાવેં કર્મગ્રંથ વીચારિ સીધાવેં	૧૫

દૂહા.

પંડિતપદ દેવરાવીઓ પાસેં રહી ગુરૂરાજ; શિષ્યાદિક કરી સુંપીયા જાણે જિમગ્યું રાજ.	૧
ભાવી આવક આવિકા જનને દાપે ધર્મ; ભણે ભણાવેં અતિધણું સમજાવે સર્વે મર્મ	૨

॥ ઢાલ ॥

સત્યવિજય કવિરાજ્યા મનમોહન મેરે જાંણી નિજ વૃદ્ધભાવ; મન૦ પાટણસહર પાવન કરે મન૦ ધરતા સમતાભાવ.	મન૦ ૧
પાસેં વૃદ્ધિવિજય કવિ મન૦ સેવ કરે નિસદીસ; વિનય વૃત્તિ ગદુ સાચવે મન૦ લલી ૨ નામે સીઝ.	મન૦ ૨
સંઘ સકલ રાજ રહેં મન૦ ને મુણેં ગુરૂની વાંણી; અનુક્રમે સત્તર પ ચાવને મન૦ પાંચો તે નિરવાળ.	મન૦ ૩
સેવા કીધી અતિધણી મન૦ ગુરૂની તેહ મુસીસ; મન૦	મન૦

(૫૪)

જિલ્લે' ગુરૂ આરાધ્યા નહીં મનઃ તે અનરથના ઇસ. મનઃ ૪
 મુજસ સોભાગ લહે' ધણું મનઃ ગુરૂનામેં મુખ થાય તો; મનઃ
 પાટણસહરમાંહિ ધણું મનઃ માને જિનસમુદાય તો. મનઃ ૫
 કરેં વિહાર મનમોહસ્થૂં મનઃ ઘરણિ ચિત્ત ગામોગામિતો; મનઃ
 થયાસકતિ સંશય વહેં મનઃ માન લહે બહુ કામ તો. મનઃ ૬
 સંઘાડો સવિ તેહનો મનઃ કરતાં એમ વિહાર તો; મનઃ
 વણી પાટણમાં આવીયા મનઃ કરે ચોમાસ જે ચાર તો. મનઃ ૭
 હંમ બહુ સાધન સાધતાં મનઃ કરેં જનનેં ઉપગાર તો; મનઃ
 અનુક્રમેં સતરઉગણોત્તરિ મનઃ કરે ચોમાસ જ સાર. મનઃ ૮
 કાર્તિક વદિ ચંડિસિતલો મનઃ કરી ઉપવાસ ચોવીહાર તો; મનઃ
 પાણી પર્વ આરાધીઓ મનઃ કરી સજાય ઉદાર તો. મનઃ ૯

॥ દોહા ॥

મનોદર દરજ રે, એ દેખી.

હવિ પ્રભાતિ વિધિ વષાંલુ ભવિ સાયની રે પોરસીનેં દિનમાન;
 નીચીનેં પચખાણેં બાઈ ગોચરી રે પારણા કાજેં તામ.

સદુષ્ટ સાંભલો રે આંકણી ૧

દેવ જુહારી કરતા વપ આહારનો રે સવિ સંઘાડ કાજિ;
 એવણાસમિતઈ અસનાદિક જોવનાં રે શાવક ઘરે ઉઠાસ સં ૨
 તિથુસમેં ડોહક કર્મદયાના યોગથી રે દેહેં આન્યો દેર,
 શાવકને ઘરિ તિહાંઈજ આડ પુરણ ઘયુ રે નહીં દુખ અવરડ કેર. સં ૩
 શાવક શાવિકા સવિ આવિ મિત્ર્યાં રે દેખી એ ઉતપાત;
 મનમાં ચિંતવે એહુવુ સ્યુ એ નીપનુ રે અહો ર કર્મની વાત. સં ૪
 મુખસમાધિમ મુખતિ એહુ સિધાવીયા રે પણિ અફને એહુ વિયોગ;
 ઉપગારી ઉપગાર કરતાં દિન ગયાજી વિતવેં હણિપરે લોગ. સં ૫
 ઉછવ અતિધણુ પુરણ જણ મેલી માંડીડ રે વ્યા અદન સાર;

॥ ७३ ॥

पं०-दयारत्नरिरचित

श्रीकापडहेडारास.

हुं भविष्यारी पासलु कापडहेडा सामि सयल कि;
शुषु थावषु भनि गहगहै आपो सहयुरे वयन अयल कि.
हुं भविष्यारी पास कि.

नयवे निरपी नेहमुं धवुलुजि जेह अयलम वात कि;
परगट आप हुं वा प्रगट अहुंवे लखु दीडी विष्यात कि. हुं०

आचारजिया नयअवत गठ परगर रागें गुणवत कि;
श्रीशिवय हमुनि हलु भनि आत नि भोरो महुत कि. हुं०

सवत सोडे नरने प्रथमखु हुं परमाखु कि.
लोधनय-भाहि लगता आपे हवुविधि अड्डाखु कि. हुं०

त्रिहुं भावतरी १३७३ नीन नान पुन न खेले तेन कि.
प्रतिभा चारननाथ १५० ३ १३८० पन १०

श्रीपूज ने देल नरदेव आया १३७३ हुं आप कि.

परमारथ ननि पामपा अह नेहने भात नान कि.

हुंकेन हुंजे हन १३७३ चरिसना १३७३ पन नान कि.

भूषी धन पय सायमना परगट-१३७३ नवनी नान कि. हुं० ३

८

॥ २६ ॥

६०-दीपसांभाष्यविरचित

श्रीवृद्धिसागरसूरिरास.

दूहा.

सकलसमिहित पूरवो सिद्धारथकुलसूर;
 त्रिसलानहननामथी कदिवृद्धि भरपूर.
 व्यय्य दायक जिनपते शासननामक वीर.
 प्रथमु ५६५ कथ सदा भेडगिरिपरि धीर
 श्रीराजनामरसूरिधर मुनिहितामुनि शिष्यगार.
 प्रथमु प्रेमे तहना यच्छुक्तनत नमकार
 दास पाटछ उमायलि प्रगटय अजिनव नूर.
 १५५५५ कनी तापनो गहनो आधरे ५ ५
 वरि १५५५५ नूरते आनुरेण नाम
 ५ ५५५५५ ५५५५५ ५५५५५ ५५५५५
 ते गुडे ५५५ ५५५ ५५५ ५५५ ५५५
 ५५५५५ ५५५५५ ५५५५५ ५५५५५
 ५५५५५ ५५५५५ ५५५५५ ५५५५५
 ५५५५५ ५५५५५ ५५५५५ ५५५५५

દીપસિંધા સરિષી યથા નાસા અરવિંદકમલહલ નયજાં રે;
 અષ્ટમી શશિ સમ ભાલ વિરાજ્ય બોલઈ મીઠાં વયલાં રે. પુ ૮
 પોયણ પાન સમોવડિ જીહા વિદ્રુમ અધર અમૂલ રે;
 ઇતપંતિ દીપઈ જસ સુહર દાડિમખીજ અસૂત રે. પુ ૯
 શ્રીવા કળુ બુજ હોઈ સરસી જાંણુ પકજનાલ રે;
 અંગુલી મુગધસી જેહની ઓપઈ દુહય અનૂપ વિશાલ રે. પુ ૧૦
 નાભિ અમૃતકુખી જ ધા કદલીય ભ કહાવઈ રે;
 ઇતયાદિક જે ઓપમ કહીઈ તે તસ અ ગઈ આવઈ રે. પુ ૧૧
 ઇણિપરિ સુંહર અગ અનોપમ લક્ષણલક્ષિત પૂર રે;
 રૂપવત ગુણવત વિરાજિત સોહઈ સગલ સનર રે. પુ ૧૨

દૂહા.

ચદકલા જિમ બીજથી દિન દિન ચડતી હોઈ,
 તિમ ભવિજનમન મોડતો કુંઅર વાધઈ સોઈ. ૧
 અજ્યાસી સઘડી કલા દુઓ અતુર ગુમાળા;
 બુદ્ધિં મુરગુરૂ સારિયા વિનથી વિચક્ષણ જાણ. ૨
 ભાળી ગુણી પોદો ધગો પાખો યોગ્યન તેડ,
 હવિ નરનારિ સાંભલો કિમ વયરાગ લહેડ. ૩

॥ દાલ ૩ ॥

ગમ કેદારો, કપૂર દોહ અનિ ગજવું રે, એ રંગી,
 પુરથી ધરમજ વાલ દો રે આરાધઈ જિનદેવ;
 મુખા મુરૂ મુદ્ધધર્મની રે સેવ કરઈ નિત્યેન રે,
 ભવિયાં માંભલો મન ઉડાસિ. ૧
 ધર્મચક્રી જીવ મુખ લદઈ રે ધર્મથી શિવગુર વામ રે ભગ ૨
 શ્રીરાજનામરમૂર્તિનું રે માંભલું નિત્ય વખાણ;
 અમૃતરમથી આગતી રે શ્રીગુરૂ કેરી વાણિ રે. ભગ ૩

କମଳନାଥ ଚନ୍ଦ୍ର ଆବଶ୍ୟକ ହେଉଥିବା ସମୟରେ ମହାନାଥଙ୍କୁ
ଓଡ଼ିଆ ସଂସ୍କୃତି ସମିତିର ସାହାଯ୍ୟରେ ଓଡ଼ିଆ ସଂସ୍କୃତି
ସମିତି ଦ୍ଵାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବାରୁ ଏହି ପ୍ରକଳ୍ପଟି

20

୧. ଧର୍ମ ଓ ଅଧର୍ମର ପ୍ରଭେଦ
 ୨. ଧର୍ମର ଉତ୍ପତ୍ତି
 ୩. ଧର୍ମର ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର
 ୪. ଧର୍ମର ଉପାଦାନ
 ୫. ଧର୍ମର ଉପାଦାନ

0.4

ਧਰਮਦੀ ਮਨੁੱਖਾ ਮਨੁੱਖੀ ਹੈ ਧਰਮਦੀ ਹੀਰਾਬਿਲਾਸ,
ਧਰਮਦੀ ਹਿਰਾਨੀ ਕੀਰਾਨਾ ਹੈ ਧਰਮਦੀ ਮੁਖਨਾ ਹਾਸ ਹੈ
ਧਰਮਦੀ ਬਹਿਰਾ ਸਭਿ ਮਨੁੱਖੀ ਹੈ ਧਰਮਦੀ

● ● ●

ਧਰਮ ਦੀ ਹਿੰਦੂ ਆਗੂ ਦੇ ਧਰਮ ਦੀ ਵੀਰਾਇਤਾ,
ਧਰਮ ਦੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀ ਦੇ ਧਰਮ ਦੀ ਗੁਣਨ ਦਾਸ ਦੇ
ਧਰਮ ਦੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀ ਦੇ ਧਰਮ ਦੀ ਗੁਣਨ ਨੀਵੇਂ।
ਧਰਮ ਦੀ ਬਹੁਤ ਦੇ ਧਰਮ ਦੀ ਗੁਣਨ

[illegible]

10

ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ-ਕਈ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ
ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ-ਕਈ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ

● ● ●

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹ ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਕਈ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ। ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।

● ● ●

[illegible]

Figure 1

1. 凡在本行开立存款账户的客户，均可向本行申请开立支票。
 2. 支票的有效期为自签发之日起 10 个工作日内。
 3. 支票的金额不得超过账户余额。
 4. 支票的签发人必须是账户持有人或其授权代理人。
 5. 支票的收款人必须是本行开户的客户。
 6. 支票的签发必须使用本行提供的支票簿。
 7. 支票的签发必须加盖预留印鉴。
 8. 支票的签发必须填写完整，不得涂改。
 9. 支票的签发必须使用中文大写数字。
 10. 支票的签发必须使用蓝色墨水。

10

[illegible]

1997

1961

1944

ખાટજીપુરમાંહેં વસેં દોસી રૂપજી નાંભિ;	
તેકતજેં આદર ઘણું જાણી ઉત્તમ કાંમ.	૨
સંવત સોલ નવ્યાસીઈ વાર નક્ષત્ર ગુલ માસિ;	
શ્રીધંભાયતગંદિરઈ આજિ મનિ ઉદ્ઘાસિ.	૩
વયરાગ લહી મનમાં તહા શ્રીભગવનજી હાથિ;	
શુભદિવસ શુભ મુદુરતિં નિજમાનાનઈ સાથિ.	૪
હીસા લીઈ મન જાવર્યું શ્રીગુરૂ થાપઈ નાંભ;	
હર્ષ ધણે જાપનો તિજેં હર્ષસાગર અભિરામ.	૫

॥ ઢાંઢ ૪ ॥

સદ્ પુન્યવંત પૂરજી પરપઈ હર્ષસાગરજી હવઈ હરપઈ;	
શ્રીરાજસાગરસૂરિ પાસિ નિશદિવસ જાણઈ રે ઉદ્ઘાસિ.	૧
જાણ્યો સાધુતજો બ્યવહાર જાણ્યો સધલો જ્ઞાન વિચાર;	
જાણ્યાં બ્યાકર્ણ સાહિત્ય સાર કાવ્ય નાટિક નેં અત્તંકાર.	૨
જાણ્યાં છદના વિવિધ પ્રકાર ન્યાય ગણિત નેં નીત્ય ઉત્તાર;	
જાણ્યા રવિગણિ મદમજુઆર જાણ્યા અવર પ્રંથ મનોદાર.	૩
સવિ આગમ અરથઈ વ્યાજજી જાવ જેઠ જાણા મનિ આજણ;	
શાસ્ત્ર મકલ જાણઈ જાણાઈ પ્રોગુડજીનઈ મનિ જાવઈ.	૪
મદ્ સાધુને ગુણે સોદઈ નરનારિતજાં મન મોદઈ;	
જસ સૌમ્યવદન મુવિગેશ નડી કોપતજો લવલેશ.	૫
ધનઈ સુમા મુનિવર રમિ નડી અવગુણ એકઈ અગિં;	
તુડજીનાં પદકજ મેવઈ મુનિગણમાદિં યોગ લહેવઈ.	૬
હવિ જ્યોજ્યો પુન્યપુર પુન્યઈ વાપઈ યજ્ઞપૂર;	
જેદનઈ રોઈ પુન્યપ્રમાણ તેદ નરનઈ કોડિ કાયાળ.	૭
મોટી પદવી પુન્યઈ પાવઈ પુન્યઈ મુર નર વરસ થાવઈ;	
હવઈ પુન્ય ઉદવ છડાં થાવરવઈ પુન્યે સુજ સદ્દઈ પ્રાવજ.	૮

સુવર્ણ મેયુજ અઠાણુદિ અઠાણાવાદ મજ.શિ,
 શુભ લભનં શુભ મુદુરનિં પાયા પુનિમ મુદુરનિં
 દર્શસામર યોગ્ય અગ્નિનરિં આધારપદ દીદ,
 કીંગજસામરમૂનીશ્વરે દિનમ શરિજ દીદ,
 માદ કીપાત કીવન ગદુ નમ અંગજિ કરા દીદ,
 સાદ કીવાયજી દીગો પરમોદાસવ પરગદ
 નામ દીદ કીમુદુરજી કીમુદિસામરમૂનિ,
 આધારપદ યોગ્યવદ દિન દિન કરને નર
 કાદ શાનિદાસ કુલ મુદુરમણિ કાદ પનજી પુનપવિવ,
 ધરમશાજ દીધાં કાતાં વેદનાં અનુત કરિવ,
 રેવડી નામે નારી નસ નિપુણ શરુજી આવાસ,
 મદુ રવ્ય વરુડી નિજી દીગો વાંદજી મદો સવ અસ
 સુવર્ણ સુવર્ણ કાનદી રુડી એ શુભશાંતક દીદ
 રેવડી શરિ સાનક દિનદી અનુભવ દીદ

શ્રીલક્ષ્મીસાગરસૂરિનો વાંદણામહોત્સવ સારું
સાહ જયજાસ વાધજીઈ કરી યશ લીલ ઉદાર.

૯

॥ દોહ ૬ ॥

રામ રામગિરી.

ગુંગીયાગિરિશિખર સોહજી, એ દેવી.

- શ્રીલક્ષ્મીસાગરસૂરિ મુંદર સૂરિસિરતિલક સમાન રે;
ભવિકને પ્રતિજોધ દેતાં વરમી સમકિત દાન રે. શ્રી ૧
- સંવત સતર સતાલિસઈ સંધ આગ્રહ ઉઠાસિ રે;
વીનનિ અવિધારી તેહની શેષપુરઈ અડમાસિ રે. શ્રી ૨
- ભલઈ મુદુરતિ તિહાં પધાર્યા હરચો સંધ અપારિ રે;
ભગવનજી ઇહાં ભલે આગ્યા ફલરચે મનોરથ સાર રે. શ્રી ૩
- સાધમીકવાત્સલ્ય રૂપાં પરભાવના સુવિશેષ રે;
ઇમ ધર્મકરણી નિત્ય કરના પોષઈ પુન્ય અશેષ રે. શ્રી ૪
- અથામ જાણુ ઇણુ અવમરિ પૂજ્યકેરું તત્ત રે;
માદ લયમીચર પરમુખ મધ નિમામે મત રે. શ્રી ૫
- ગદુ મેહુ વરમે નીર વહનું કિમ વદાઈ ત્યાંહિ રે;
ભગવનજીનજી ભગતિ આગી પધરાવીજઈ આદિ રે. શ્રી ૬
- આવીયા શ્રીમૂરરાજ મત્ત ઉપાશ્રયમાંહિ રે;
આવક આવીકા મગત્ત આવી મેવા કરે ઉચ્છાદિ રે. શ્રી ૭
- આચાર્ય શ્રીલક્ષ્મીસાગર સૂરીધર ગજનાથ રે;
આવીયા છઈ તેહ નિહાંથી પૂજ્યજીને સાધિ રે. શ્રી ૮
- સકલવાચકરાય રાજઈ પંડિતમાંદઈ લીલ રે;
ઈદનેભાવ્યર્થજી ઈંદસરિયા સાધુમજુમાંહિ શ્રીલ રે. શ્રી ૯
- જસ કિર્તી ઉત્તર સકલમૂલતિ વિમલ સદગુણગેહ રે;
જનનવરિના લોકપ્રીતા બુદિવંત્ય ગેહ રે. શ્રી ૧૦

(૯૨)

- રાજપુરથી તેહ આશ્વા સીલગવનછ પાસ રે; શી૦ ૧૧
 સિધ્ધ રૂઢ પુત્ર્યકેરા નામ કહું હું તાસ રે
 ચતુરવિયશણ વાર વાયક કાંતસાગર ઉવજાપ રે; શી૦ ૧૨
 પઠિનવર શેમસાગર દામાવંત કહાય રે
 વિનય આગર મલિ નયસાગર હિતસાગરમલિ ચાર રે; શી૦ ૧૩
 વીર વીર મલિ વીરસાગર કીર્તિસાગર મુવિચાર રે
 ઇત્યાદિક સવિ વિનય વેધાવય કરત નિય ને દિય રે; શી૦ ૧૪
 સંભલાવઈ સિદ્ધાંત વાયક સાંભલે મુનિ ઈય રે

હૃદા.

- શ્રીઆચાર્યનઈ તિહાં બાવઈ તવ ભગવતઃ ૧
 એ હિનશીવ હીઈ રાયયો કહીઈ જંહ વચત.
 અહે તુમનઈ મુખ્યો અછઈ મોટો મરછનો ભાર; ૨
 નિરવહિન્યો રૂપરે ચહવિહસંધ અપાર.
 શાપુ ચારિત્ર પાવયો નિરમિલ નિરતિચાર. ૩
 ધરમ કામ કરયો ભણઃ જંદથી મુખ વિનગાર.
 ગદાનપુર મુરતિ તદા પ તા.ય.નિ મુખડેડ. ૪
 પાટણ રાધનપુર રૂડી વટપદનયન વઃ અંડ.
 મોખા નહ અકડેનર- ભડેઅ.ચે પુન્ય અ ૧૨ ૫
 નરિઆદિ ન- દંભાવની સેનિ-નર મુન ગર
 ઇત્યાદિક પુરવદિરે ન.ર અન. ૧. નમિ ૬
 ધર્મસાલ પહોચાડયો કો અક્રૂત નામ
 હસ હહાતે દાહિતો નાણનના અવગાર. ૭
 તેહજ પાનીજઈ રૂ. મુદનનહ અનુનારિ
 ન.મગની દેવગુરૂ ૧. કાનકે પુણ આચાર. ૮
 મુક ધરમની વાણના હુડડા હાં નિરધાર ૯

કહિયો કહિ મુકો રવે પામી શ્રીજિનધર્મ;
 સમક્ષિ મુખું પાલયો છાંડી કુમત મન ભરમ. ૯
 તહત્તિ કરી ગુરુજીતણું કીધું વચન પ્રમાણુ;
 શીખ દેઈ નવકારનું રાખ્યું નિશ્ચલ ધ્યાન. ૧૦

॥ હાલ ૭ ॥

રામ આગાઉરી, અવસર આજહઈ કે; એ રથી

સમય જાણી તિણિ અવસરિ શ્રીવૃદ્ધિસાગરસૂરિ કેરો રે;
 રાજઈ રાજનગરનો રૂઠો સંધ એ સગત ભલેરો;
 પરમ મુરિંધર રે સદુ આવક સમક્ષિધારી. ૧

પુન્યવંત પર ઉપગારી એ તો જમજાંત હિતકારી;
 દાના અતિ મુવિચારી. ૫૦ ૨

સાહ શ્યાનિદામ કુલદીપક સાહ શ્રીવૃત્તમીયંદ રે;
 સાહ હેમજી દસનમુખ દેવી હિપજઈ અનિઆનંદ. ૫૦ ૩

સાહ રતનજીકેરા નંદન સાહ પ્રેમચંદ મુવિચાર રે;
 સાહ દીરચંદ સાહ મોતીચંદ મનુ બુદ્ધિનજા કાંઠાર. ૫૦ ૪

સાહ માર્જુકચંદ મુન નરર સાહ મૌભાગ્યચંદ સોહઈ;
 મધવ ગાંઝે તેહનંદ જાલ સાહ મેહનચંદ મનમોહઈ. ૫૦ ૫

સાહ જાનદાન વાચજી વાડે વરાવિભાસન ચંદ રે;
 સાહ ગુણવચંદના ગુણવંત ગીડઆ નાહ ધર્મચંદ ન્યાનચંદ. ૫૦ ૬

સાહ રેડાઆનજી રાન પરિ રાજઈ નાહ મૌભાગ્યચંદ ઉદાર રે;
 સાહ મૂરચંદ મુદરદાસજી દીપઈ અનિ દીદાર. ૫૦ ૭

સાહ વસ્તુપાત્રજી મુનુ દરીવા નાહ મનુકચંદ મુખકંદ રે;
 સાહ કાંચજીમજી કેરો મુન કરમી નાહ ન્યાદાવચંદ સકલચંદ. ૫૦ ૮

સાહ દીરાજી અનંદન નાહ પ્રેમચંદ ગુણમેદ રે;
 રોમી પનજી પનજી રતનજી રોમી પ્રિયામુન એદ. ૫૦ ૯

હા હા રેવ અટારડે રે કિસ્મું કિધું એ ઠાજ રે. ૩૦
 તુમે રેવ જીવન તુમે રે તુમે અઘનેં આધાર;
 પીઝારાં ન વિચરછે રે શુભાવણા ઉપગાર રે. ૩૦

 શુભ ન વિચરઈ સમય રે સો વાર રે, શુભ સાંભરે. આંકણી
 ઇંમ વિલપતાં તેહવઈ રે મુખઈ નિરમલ નીર;
 ન્દરસાવઈ તવ તિહાંકણિ રે ધીશુભાનું શરીર રે. ૩૦
 મૂકિ કેમર ધણું ધણી રે ઠસુરી નઈ કપુર;
 અંજ મુખે વિવેપનઈ રે વરચઈ તેહ ધીસૂરિ રે. ૩૦
 બહી જાંતિ કરી માંડવો રે આંકણી અમૂલિક તાસ;
 મોહાલી ધીપૂજવનેં રે સવિ આવક ચિહું પાસિ રે. ૩૦
 વડ અવહારી આવશેં રે વધિ લીધા સૂરિસાથ;
 નીર અંદર લોલણિ ધણું રે હૃદયડું ડુબે જરાથ રે. ૩૦
 જરી મુંડી દુષકલિગળી રે પછંત્રા કરી રે તામ;
 દુષરિ તે દુષાલના રે મારજિ હામો હામો રે. ૩૦
 ઇંમ કરનાં આખા વડી રે જિહાં છદ્દ નિરવય હા
 મંત્રિયા જન તિહા અનિયત્તા રે તેહનેં નવિ લા પાર રે. ૩૦
 શુદ્ધ કરાવી નુમિશા રે ધીમજવનજ પાસિ.
 પશાપશા નિતિ યાનકે રે સૂરિ મુગુજ આવાનિ રે. ૩૦
 અરસ મેર હન તે લીલો રે મૂકિ માર રે અઘર,
 તેમજી પોઠ દોનઈ રે ધીંચિ અજનિ ન વશા રે. ૩૦
 સચ્ચાતીનઈ તેહવે રે આંધ અવિ હરિ સ્નાન.
 હવ સચ્ચાઈ શુભાવણા રે અલે રે શુભાવણા જન રે. ૩૦
 અરો કપા શુભાવણી રે અલે રે ધીતીક રે મજન.
 શુભાવણા અનિયત્તા રે વાર વધારોં વાન રે. ૩૦
 એ સદમ લજ દેહ જીવડો રે નેહ હિ પધિ ન કહાક,
 મોહકનઈ શુભાવણા રે કિમડી રજા નવિ જાવ રે. ૩૦

રાગ ગોડી, ગુંગઈ ગુણ મળ્યો, એ દેશી.

સાદુઈ આવક આવિકા રે પૂજણું કરઈ રે ઉદાર;
નવ નવ અંગઈ પૂજ્યનઈ રે પૂજઈ રૂપક્રિયઈ તિવારઈ રે,
ગુણ ગુરૂજીતજી વીસાર્યા નવિ જઈ રે. ગુ०

એક છલે ન કહાઈ રે. ગુ० આંકણી ૧

રૂપક્રિયા આખ્યા ઘણા રે પૂજણિ તિણિ પ્રસ્તાવિ;
વડ વડા બ્યવહારીયા રે આવક પૂજે તિહાં આવી રે. ગુ० ૨

ભણતાં નઈ ગુણતાં થકાં રે સાંભણતાં સિદ્ધાંત;
ધરના ધ્યાન નવકારનું રે મુખિં કહિતા અરિહંત રે. ગુ० ૩

ચોરાસીત્રણ છવયોનિનઈ રે ત્રિવિધ પમાવી રે તારા;
દેતા મિચ્છામિ દુષ્ટકં રે આલોઈ નિંદી ઉઠાસિ રે. ગુ० ૪

સાવધાનપણઈ કરઈ રે અગુશનનો ઉચાર;
અરિહંતાદિક આદરઈ રે રૂઝાં શરણજી ચ્યાર રે. ગુ० ૫

આસો ગુહિ ત્રીજનઈ રે વરમ સત્તગ્રહિમઈ ઉદાર;
મહુર સવા ચક્રોં થિકઈ રે પુહના સ્વર્ગ મઝારિ રે. ગુ० ૬

વરમ વર સત્તગ્રહિનું રે પૂરણ પાતી રે આય;
અમરવિમાન પામ્યા પ્રભુ રે જિહાં ગુપ્ત સગત કદાચ રે. ગુ० ૭

ભગવનજી ભાગઈ નહીં રે વીનવઈ સંઘ વિવેક,
અવિનય કિર્યો છઈ અઘાનજો રે જોડો નહીં જોત એક રે. ગુ० ૮

જો અત્તમનિ દૂર્ઘ કિમી રે તે ભયો છ છેક;
રીઝ નહીં કદી છમ તલોં રે ધ્યેવો જોતજી એક રે. ગુ० ૯

સ્વર્ગ પામ્યા જાંઘી કરી રે ભગવનજી તિણિ ચારિ,
મનમોહ મદુ દુઃખ ધરઈ રે ચર્ચવલ્લ મંથ અપાર રે. ગુ० ૧૦

દિગ્દેશમજી સર્વનઈ રે કુંજ દેસ્યે સુરિસજી,

- ઇણિ પરિ ગુણ સંભારતા આવકે સહુઈ જોહ;
શ્રીલક્ષ્મીસાગરસૂરીનઈ આવી વંદઈ તેહ. ૧
- સંઘ ચડવિહ આગલઈ સૂરીધર મુવિરોસ;
વૈરાગ્યનઈ વચને કરી દીઈ ધર્મ ઉપદેશ. ૨
- મહાનુભાવ સહુ સાંભસો દુષ્ખ મ ધરસ્યો કોઈ;
જિન ચકી પ્રમુખા નરાએ સહુ અસ્થિર જોઈ. ૩
- ચપલપિંપલપાનકું ચપલ જિમ ગજકાંન;
ઇદ્રધનુષ હોઈ જિસ્યું જોહવો સંખ્યા વાંન. ૪
- યૌવનનદી જલવેગ જિમ જીવિત ચપલ ઇમ જાણિ,
એક શ્રીધરમ ધિર અછઈ એ જિનવચન પ્રમાણ. ૫
- ઇમ જાણીને આદરો ધરમ કાજ સુપકંદિ;
સુત્રી ઉપદેશ ગુરુરાજનો હરખ્યા આવકવંદ. ૬
- અપ્યાણાં ઘર ધરચકી લાવઈ સહુ નરનારિ;
વકી ૨ સંભારઈ બહુ ગુરુગુણના ઉપમાર. ૭
- દુષ દલગીરપણ વ્યજ મનનાં ધરી ઉચ્છર ૧,
ધર્મકરણ ઉચ્છર ચલા નુ સંદા નાનુ નાન. ૮

॥ હાલ હાલ

૧ ૧ ૧ ૧

શ્રીલક્ષ્મીસાગરસૂરિ શિવેભાણુ ૧૫ ૧૦૦૦ નિજમાર,
બહુ ગુણઆવજ સકલનુદાકર જનમન મોહનનાર.
જળનાયક મેઠે મન વસ્યો હો અટો મેઠે ગુરુગુ,
મન વસ્યો એ; સુદીપ. ૧૦ ૧

સૌમ્યવદન વિરાજિત મુકર જાણુ, પુનિમય દ,

દૂહા.

- ઇણિ પરિ ગુણ સંભારતા શ્રાવક સહુઈ જોહ;
શ્રીલક્ષ્મીસાગરસૂરીનઈ આવી વંદઈ તેહ. ૧
- સંઘ ચડવિહ આગલઈ સૂરીધર સુવિશેષ;
વૈરાગ્યનઈ વચને કરી દીઈ ધર્મ ઉપદેશ. ૨
- મહાનુભાવ સહુ સાંભલો દુષ્ખ મ ધરસ્યો કોઈ;
જિન ચક્રી પ્રમુખા નરાએ સહુ અસ્થિર જોઈ. ૩
- ‘અપલપિ’પલપાનહું અપલ જિમ ગજકાંન;
ઈંદ્રધનુષ હોઈ જિસ્મું જોહવો સંધ્યા વાંન. ૪
- યૌવનનદી જલવેગ જિમ જીવિત અપલ ઇમ જાંણિ,
એક શ્રીધરમ ધિર અછઈ એ જિનવચન પ્રમાણ. ૫
- ઇમ જાણીને આદરો ધરમ કાજ સુપકંદિ;
સુણી ઉપદેશ ગુરરાજનો હરખ્યા શ્રાવકવૃંદ. ૬
- અપ્યાણું ધર ધરચક્રી લાવઈ સહુ નરનારિ;
વત્રી ૨ સંભારઈ જાહુ ગુરુગુતણા ઉપગાર. ૭
- દુષ દલગીરપણું ત્યજી મનમાં ધરી કિંચર ન,
ધર્મકરણ ઉઘન થયા મુવડિત નાધુ નાનિ. ૮

॥ દાસ ૬ ॥

ગ ૧૧૧

શ્રીલક્ષ્મીસાગરસૂરિ શિરોમણિ નપત્ત ઝને । સિખગાર,
જાહુ ગુણઆગર સકલનુહારકે જનનન મોહનગાર.
ગણનાયક મેઠે મન વસ્યો પો આજો મેઠે ગૃહગ.

મન વસ્યો એક મુણિદ. ૧૦ ૧

સૌમ્યવદન વિરાજિત મુદર જાણુ, ‘હિમચદ,

- ઇણિ પરિ ગુણ સંભારતા આવક સહુઈ જેહ;
'શ્રીવક્ષ્મીસાગરસૂરીનઈ આવી વંદઈ તેહ. ૧
- સંઘ અડવિહ આગલઈ સૂરીધર સુવિશેષ;
વૈરાગ્યનઈ વચને કરી દીઈ ધર્મ ઉપદેશ. ૨
- મહાનુભાવ સહુ સાંભવો દુખ મ ધરસ્યો કોઈ;
જિત થકી પ્રમુખા નરાએ સહુ અસ્થિર જોઈ. ૩
- 'ચપલપિંપલપાનડુ' ચપલ જિમ ગજકાંન;
ઇદ્રધનુષ હોઈ જિસ્યું જેહવો સંધ્યા વાંન. ૪
- યૌવનનદી જલવેગ જિમ જીવિત ચપલ ઇમ જાણિ,
એક શ્રીધરમ ધિર અછઈ એ જિતવચન પ્રમાણ. ૫
- ઇમ જાણીને આદરો ધરમ કાજ સુધકંદિ;
સુણી ઉપદેશ ગુરુસાગનો હરધ્યા આવકવુંદ. ૬
- અધ્યાણાં ધર ધરથકી લાવઈ સહુ નરનારિ;
વટી ૨ સંભારઈ ગાહુ ગુરુજીતણા ઉપગાર. ૭
- દુષ દલગીરપણું ત્યજી મનમાં ધરી ઉચ્છરંગ;
ધર્મકરાજ ઉઘન થયા સુવિહિત તાધુ ન ગિ. ૮

॥ દાસ ૯ ॥

૧ ગ વસંત

- શ્રીવક્ષ્મીસાગરસૂરિ ચિરોમણિ તપગરુડનાં સિજુગાર;
બહુ ગુણઆગર સકલમુડાકર જનમન મોહનગાર.
ગણનાયક મેરે મન વસ્યો હો અરો મેરે ગુરુ;
મન વસ્યો એહુ સુણિંદ. ૧૦ ૧
- સૌમ્યવદન વિરાજિત મુદર જાણું પૂનિમથંદ;

(૭૬)

તમ પદપાંકજ મેવક મધુકર હીપ કહેં મુપકંદ રે. ૭૭૪

શ્રીકૃદ્ધિમાગરમુદિ પુરંદર જે પાપ્યા નરમાયાગ રે,
મુજ મુંગીનઇ અમનિં કીપા રોડનરોડા ઝી રાગ રે. ૫ ૭૭

અણુરૂપેં મુજરૂપેંનઇ સાંજતરૂપઇ તે મરિ અદ્ધિ મુનિગાગા રે,
'હીપગૌઆખ' કહેં મુજ રીયાસા ગાનાં મંત્રજમાગા રે.

અવિયા આપિં મંત્રવે. ૬

॥ ઇતિ શ્રીકૃદ્ધિમાગરમુદીપરરૂપ નિર્વામુક્તયાઃ સંપૂર્ણઃ ॥

॥ પકિતશ્રી ૫ શ્રીમત્પવિત્ર્યમજિ નતમિત્થ પકિતશ્રીકૃદ્ધિ-
વિજયમજિમિત્થ ૫૦ રૂપવિજયેન સિદ્ધીકૃતઃ ॥

॥ સંવત ૧૭૫૫ વર્ષે કાર્તિક શુદ્ધ ૧૧ બુધવામરે નવિનપુરમંડે
। શુભં ભવતુ । વાચકયોમંદં ભવતુ । તર્જ માયા ૧૭૧ ।
*સીકમંપ્યા ૨૫૧ ॥

॥ જલ્પાગવદ્વતુ ॥

સાચું કુશળીયરે પુત્રજન્મગામ્ભરે,
 અવગરિતે કુમરેયરે શાપક સો,
 તેર પચડુનરે મુનિજનમ રાખેડ,
 જાગડે પુત્ર નિમકુતવય મો.

૫

કરિતે ગુરુ ઉચ્છવ મુનિય જય જય રવ,
 દિનનુ નમુ નામુ મોહમમારે,
 સમરિગે ભમર જિમ રમણ નિય અગણિ,
 કમલચણિ વિદ્યાર્યાણિ બહુ પયાર.

૬

લોચ લોચણદસે અમિય પરિનવડ,
 વદ્યએ સુદૃ જિમ જીવચ દો,
 નિજુ નય નય કલ્પા ધરણ મુનિનમતા,
 લલિયતઃવદ્યમાદ્યગાક દો.

૭

ધસા.

અનિય મુતજર અગિ મુતજર મુ મુવિનાયુ,
 જલિય પદ્મપુત્ર નયરો જાગડે રમ નરચણિમકિડ,
 તિય નિવનક નાડુચરો તદ નાડુ મુળગણિ અખાડિડ,
 નાડુ મારિ-રિ ધારતઉયરે ઉ રાતે મુકુમારે,
 નમર નામ સો સમર જિમ નડકું ઉવિ અમર.

૮

અડ અવર વાનરે પદ્મણે પુરવર,
 ભવિયજળકમસવળમોહયતો,
 પતુ સિરિ જિણકુસલ સુરિ સૂરંવમો,
 મહિયલે મોહતિમિરહરતો.

વંદ્યએ ભત્તિર ગેણ ઉક્કડિડ,
 રૂપાલો પરીવારગુતો,
 ધસા ઉવએસ દાણેણ આણ હયે,
 સાદરે સૂરિ રાડ ભવતતો.

૧૧

રૂપિ અનૈપમ ઉત્તમ વર,
પરિણામિયુ વરનારિ નરૂં. ૧૭

નન નન ભગિદિ પંગ પથારપ,
ભોગનિ નનડ કુમાર,
કમિ કમિ અમ્હુ પુતિ કલમુ ચડાવિ,
દોઝિ સગાડિવળ કિત્તિમાર. ૧૮

(૬૫) જળણિ વયળ મો કુમર નિગુણેવિ,
કડિ આલિગિતુ બળમ માળ,
બા મુડગુરિ કદી સાજિ મૂં મનિ રદી,
અવર બોરીય નં સુડાળ. ૧૯

(૧૩) કુમર નિમ્મય જળણિ બળેવિ,
દળદળ નયણિ નીર ઝરતી;
કરિન ન પચેજ જાં તુજા મણિ બાવએ,
અચર ગદગદ નરિ બળુ રી. ૨૦

ધત્તા.

અજા વાસરિ અજા વાસરિ નમિ નયરમિ,
જિણકુસલુ મુણિ દવરો મહિયલમિ વિહરતુ પત્તડ;
તહિ વદઇ બત્તિબરિ રૂઢપાડુ પરિવાર જુતડ,
શુર પિકિખાવિ સમરિયુ કુમર આજુદિઉ નિયચિત્તિ.
બળુય અમ્હુ દિકખાકુમરિ પરિણાવડુ સુમુદુત્તિ. ૨૧

ધત્તા.

તં ચ સુવયાલુ તં ચ સુવયાલુ ધરવિ નિય ચિત્તિ,
નિય મંદિર આવિયડ રૂઢપાડુ સયણિહિ વિમાસઇ,
તં બળુવિ કુમરવરો આગહેળ નિય જળુણિ લાસઇ

(૮૨)

ઇછુ પરિ તેર બિહાસિયઇ વચ્છરિ,
સમરિગ લાડલુ પરિણય વયસિરિ,

૨૮

ધત્તા.

વયલુ ચઢવિ વયલુ ચઢવિ ભીમ વરપદ્ધિ,
સામહણી જાનસઉ રૂદપાલુ આવિડ મુવિત્થરિ;
પરિણાવિડ દિક્ખસિરિ,
સમરસિંહ જિણુકુસલ મુકુશરિ.

જય જય રવુ ધણુ ઉચ્છલિડ ઉધ્ધરિયડે ગુરૂવંસુ;
રૂદપાલ અનુ ધારલહ નચ્ચઇ જગિ જસહંસુ.

૨૯

દિલ્લુ સોમપ્પહો મુણિ તમુ નામુ સવણુઆણુંદણું અમિય જેણુ
જિમજિમ ચરણુ આધાર ભરિ સોહએ મોહએ દિક્ખસિરિ તેમ તેમ
પદઇ જિણાગમપમુહ વિજ્ઞા વડી રક્ષિયસે વિજ્ઞએ ગુણુગણેહિં;
અહુ ડવિડ વાયણાયરિડ જેસલપુરે ચઉદ છડુત્તરે મુકુશરેહિં. ૩૧
મુવિહિ આચારિ વિહાર કરતઉ, વાણારિડ મણિ સોમપ્પહો;
દુવિહ સિરે કામુગીયત્થુ સન્નયડ ગચ્છ ગુરૂ ભારૂદરણુ સહો. ૩૨
તયલુ જિણુચ દમુરિ પડિ સંતાવિડ સિર તરૂણુપપ્પાય રિપરાએ;
ચઉદ પનોત્તરે ખભનિચ્છેપુરે મામ આસાદ વદિ તેરસીએ. ૩૩
સિરિ જિણુઉદયસૂરિ ગરૂચ નામેણુ ઉદયડ ભાગ સોભાગનિધિ;
વિહરએ સિધુ મેવાડ ગજર પમુહ દેસે મુરોપઇ મુવિધિ. ૩૪

ધત્તા.

ભાણુ નિમ્મિડ ભાણુ નિમ્મિડ નામુ અભિરામુ,
સોમપ્પહુ મુણિ રયલુ મુગુરૂ પાસિ સો પદઇ અહનિસિ;
વાણારિડ કમિ કમિ દુયડ ગચ્છભારૂ ધરિ જાણિ ગુણુવંસિ;
સિરિ તરૂણુપપ્પાયરિએ સિરિજિણુચ દહ પાટિ;
થાપિડ સિરિ જિણુઉદયસૂરિ વિહરઇ મુનિવર થાટિ. ૩૫

(૮૮)

ઇજ પરિ તેર બિહાસિયઇ વચ્છરિ,
સમરિગ હાડણુ પરિણય વયસિરિ,

૨૬

ધત્તા.

વયણુ ચઢવિ વયણુ ચઢવિ ભીમ વરપણિ,
સામહણી જાનસઉ રૂઢપાણુ આવિડ સુવિત્થરિ;
પરિણાવિડ દિકખસિરિ,
સમરસિંહ જિજ્ઞાસુસત સુહચરિ.

જય જય રવુ ધણુ ઉચ્છલિડ ઉધરિયડ ગુરૂવંસુ;
રૂઢપાણુ અનુ ધારણુ નચ્ચઇ જગિ જસહમુ.

૨૭

દિસુ મોમપપહો મુણિ નસુ નામુ સવળુઆળદણ અમિય જેણ
જિમ જિમ ચરણુ આધાર બરિ સોહએ મોહએ દિકખસિરિતેમતેમ
પદઇ જિજ્ઞાસમપમુહ વિજ્ઞાન વડી રતિયન વિજ્ઞાએ ગુણુગુણેવિં
અહુ ડવિડ વાયળાયરિડ જેમલપુરે ચડેહ છડુતરે સુહચરેહિં. ૩૧
સુવિદિ આચારિ વિદાર કરતડ, વાણારિડ ગણિ સોમપહે;
દુવિહ સિરે કામુગીયલુ સજાયડ ગચ્છ ગુરૂ ભારૂદરણુ સહે. ૩૨
નયણુ જિજ્ઞાસુદમુરિ પાટિ સનાવિડ નિર નડણુપદાય રિસાએ,
ચડેહ પનોતરે ખજનિચેપુરે માસ આસાડ પદિ નેરમીએ. ૩૩
નિરિ જિજ્ઞાસુદયમુરિ ગરૂચ નામેણુ ઉદયડ જાગ મોમાગનિધિ,
વિહરએ નિધુ મેવાડ ગુજર પમુહ દેમે મુગેપઇ મુવિધિ. ૩૪

ધત્તા.

બાવુ નિમ્મિડ બાવુ નિમ્મિડ નામુ અનિરામુ,
મોમપપદ મુણિ રયણુ મુગુરૂ પાસિ મો પદઇ અડનિય,
વાણારિડ કમિ કમિ દુયડ ગચ્છમારૂ ધરિ જાણિ મુજાનિ,
નિરિ નડણુપદઆયરિએ નિરિજિજ્ઞાસુદ પાટિ;
ચાપિડ નિરિ જિજ્ઞાસુદયમુરિ વિદરઇ મુનિવર ચાટિ. ૩૫

(૮૮)

મુહલ પવયત્તણં તાણ લોયાણ લહુઇ,
 તે મુકખ સંપત્તિંભૂરિં
 મુહમણિ સઠિયં ધૃતિ પઠિમટ્ટિયં;
 નેય ઝાયંતિ જિણુઉદયસૂરી.

૪૨

એહુ સિરિ જિણુઉદયસૂરિ નિયસામિણો,
 કહિઉ મઈ વરિઉઅઇ મંદબુદ્ધિ,
 અમ્હ સો દિક્ખ ગુરુ દેઉ મુપસત્તઉ,
 દેસણ નાણ ચારિત્તસુદ્ધિ.

૪૩

એહુ ગુરુરાય વિવાહલઉ ને પદઇ,
 ને ગુણઇ ને સુણઇ ને દેયંતિ;
 ઉભય લોગેવિ તે લહુઇ મણવંચિયં
 મેરુનંદનગણિ એમ બણતિ.

૪૪

॥ अहम् ॥

वाचकगुणविनयविरचित

कर्मचंद्रवंशावली-प्रबंध.

—ॐ—

राज आसाठरी.

इसवधि पास प्रलाम करि वागवालि समरेवि;	१
श्रीनिगुशवभुलिंदपय हृदयकमविमु धरेवि.	
श्रीभस्तरगच्छ राजयड युगप्रधान निखुयंद;	२
श्रीनिगसिंह मुनिंदवर निन रंजिय नृपवृंद.	
तामु कथनि उवजायगुर् श्रीजयसोम मुर्सासि;	३
वायनायारिज गुणविनय मनधरि अधिक जगीस.	
जिनशासन उवातकर करमयंद नृपयंद;	४
तेहनी वंशपरंपरा प्रभुषु सोढगकंद.	
ते निमुषुड हरभध करी भंत्रीसर परभध;	५
धरभवंत गुण आवतां निम हुवध शुभ अनुभध.	
आगे कुभरनरिहना विभक्तषा सुरसाव;	६
गीतारय गुर् भूयिया गुण सुषोयध सुविसाव.	

यउपध.

वंशशिरोभलि देवडावंश देववडाध अधिक प्रसंभ;	७
निहां श्रीसागर भूपति भवड सूरवीर विक्रम सुवनिउउ	

તેહનઇ આડ રમણિ શુભવતી પટરાણી માંનવતી સતી;
 માલવ પાતિસાહુ બલ જિણઇ છતઉ નિજભુજમલ ઠરિ રણઇ. ૮
 જિવસ તેહનઉ કીધઉ દેશ કિમ પરનઇ સાંસડઇ નરેસ;
 તેહનઇ ત્રિણ્ડ થયા સુતસિંહ બોહિય ગંગદાસ જયસિંહ. ૯
 બહિરંગદે બોહિયની નારિ, જિહાંથી બોહિયના પરિવાર;
 આડ પુત્ર તેહનઇ એ ભૂપ-આડદિશા પાલિ ન....ગજરૂપ. ૧૦
 શ્રીશ્રીકરણ જેસ જયમલ તાલ્હા ભીમા, અરિઉરસલ્હ;
 પદમા પોમસિહ પુનપાલ પદમા ભગની અતિ મુકુમાલ. ૧૧
 અન્ય દિવસ બોહિય નૃપરાજ ચિત્રકૂટ આયડે રણકાજ;
 રૂઢ પ્રમાણિ સુભટ થત સાથિ, સૂરાંનઇ જય કહીયઇ આથિ. ૧૨
 રાયસિંહછ આગલિ ભડયડે જયનહયો સુરલોકઇ ચડયડે;
 હિવ શ્રીકરણ કર્ણરાજ પરિણામ વિક્રમનૃપ જિમ થયડે મુધામ. ૧૩
 તેહની રતનાદેવી નારિ સીતા સીતશુભઇ સંસારિ;
 ગઢ મછેંદ્ર તિણ બલ લિઉ રાણા નામ તિહાં પામીયડે. ૧૪
 તેહના સુન ઇણ નામ ચ્યારિ જાણે ચ્યારવેલ વિસ્તાર;
 સમધર વીરદાસ હરિદાસ જિદ્રણ પૂરઇ જગની આસ. ૧૫
 ગોરીસાહિબ જાંનઉ તિયઇ અન્ય દિનઇ મારગ આવીયઇ;
 લીધઉ પેત્રી છલિ બલી કરી સેના સાહિતણી સંચરી. ૧૬
 વીંચ્યઉ નગર દેષિ સાહુડે સૂરવીર કિમ ભાજઇ કહઉ;
 સુભટ સાત સત સેતિ રણઇ જૂઝયડે સૂર પ્રાણુ તૃણુ ગિણઇ. ૧૭
 પાઇલિ જીહુરિ કરિ આવિયા સૂરસકલ, રણુરસ ભાવિયા;
 પરલોકઇ રણ કરીય બહૂત ધરણીપતિ કહીયઇ રજપૂત. ૧૮
 તેહ દુર્ગ તિણ સાહુડે લિહ સામિ વિના પરમેસર દિહ
 હિવ જિમ એ વંસાવલિ કહી તે સાંભલઉ મનઇ ગહુગહી. ૧૯
 રતનાદે એ દુતી કુલધરઇ પેડિપુરઇ પહિલી અવસરઇ;
 સમધર પ્રમુખ તિહાં મુત ચ્યાર વધવા લાગા કલા ઉદાર. ૨૦

ગીચા નામઁ તોલનઁ સુત રતિપતિ સમ ગાન રે,	
શાંતુજ્ય રૈવગિરઁ સંઘ કરી કરઁ જાન રે.	૩૦ ૩૧
મુખતિમારઁ મુગનઁ કીચો દેઈ દાન અપાર રે,	
સર્વસ ધ પલરાનીચો સોલગ સિરિ હરિ હાર રે.	૩૦ ૩૨
સોગનમુદા શાનકમુ પચમેર ગિન ઘાલ રે,	
ગોલક લાલી વચ્ચરઁ લાછિનજીત માંતે લાલ રે.	૩૦ ૩૩
મીજિનકુમલમુસીમનઁ પલકાજીત હરગલ રે,	
પાટલુનમર કરાનીયતે મીઆગારિજ પાંકિ રે.	૩૦ ૩૪
મીમ મેતમિગરઁ જઈ કરઁ ચક્ર નિજમાત રે,	
મંઘ મલિન મન રંગમયું જાળી પૂરવ થાલિ રે.	૩૦ ૩૫
પરમેનામઁ કુંડીયા માગઁ મંઘાપીઁ રે,	
જંઘ મમલ ને જલિનઁ નાડી નામી ચીસ રે.	૩૦ ૩૬
લાડલિ મુ કનિરિ પરઁ કીલી મારઁ નામ રે,	
જાંજાલ કીયતે વલી જાપતે જિલ્લ નિજ નામ રે.	૩૦ ૩૭
ધન કરિ જિનમ્મમનિ પદતે અનગનવિધિમુ કીચો રે,	
જાંજાલ મરઁ જાસીવા વાજાજા કારિજ કીયતે રે.	૩૦ ૩૮
જાંજાલ પદ પીંડતે દુવતે રમુ મનિ જીના નારિ રે,	
કાંજા વચ્ચા રમુ વચા મુન નદતે મુપિચારિ રે.	૩૦ ૩૯
જાંજાલ જાંજાલ જાંજાલ જાંજાલ જાંજાલ જાંજાલ રે,	
જાંજાલ જાંજાલ જાંજાલ જાંજાલ જાંજાલ જાંજાલ રે.	૩૦ ૪૦
જાંજાલ જાંજાલ જાંજાલ જાંજાલ જાંજાલ જાંજાલ રે,	
જાંજાલ જાંજાલ જાંજાલ જાંજાલ જાંજાલ જાંજાલ રે.	૩૦ ૪૧
જાંજાલ જાંજાલ જાંજાલ જાંજાલ જાંજાલ જાંજાલ રે,	
જાંજાલ જાંજાલ જાંજાલ જાંજાલ જાંજાલ જાંજાલ રે.	૩૦ ૪૨
જાંજાલ જાંજાલ જાંજાલ જાંજાલ જાંજાલ જાંજાલ રે,	
જાંજાલ જાંજાલ જાંજાલ જાંજાલ જાંજાલ જાંજાલ રે.	૩૦ ૪૩

મેળાઈ દિસિ આવીયે ચિત્તદુનઇ વાસિ રે
સાચવઇ સનમાનીયડે દલીયડે પુણ્યવિલાસ રે

॥ દાઝ ॥

વાઢણ સિવામની એ દુમેની

પન્નામી

શીપતિસાદિની વાદિની એ માલવદેસતી તામ;
મુખી તિહાં આમલી એ આકુલ થયા પુરગામ.
સાણડે હમ કહઇ એ સંઘપતિ કરડે ઉપાય;
જિણે સેના વરડે એ પરધાનઇ તે થાય.
નિધિ સેવી સધિ સાચવી એ પાત્રી સાદિની સેન;
ઉતારી આવીયડે એ સકતિ કરી મહસેન.
દિવ નમરી દરશિત દુઇ એ રાજા હઇ બહુમાન;
મંત્રીસર થાપીયડે એ દેઇ હથ મથ દાન.
દિવ કહયડે મંત્રી દુબડે એ ગોઆનડે કર ઊઠિ;
મુજસ જનિ જણ લીયે એ પુરિ મનોરથ દેઠિ.
દિવ જણહિતુપત્તન મરે એ મત્રી પરીવ દશાસ,
નૃપઇ બહુ માનીયડે એ આખડે પાટણ તાસ.
કોંજિનિબલ જરવિલા એ વરસી બહુવિધ વિલા,
કરે કર ઊઠિયા એ રાજા રાજના વિલા.
દેઠ હઠાચરિત કરે એ કોંજનરાજના પાટ
દિસવરિ જિણે વધડે એ નાતિ મહાન યશ.
નિધિ ઉપડવ એ આગળ એ વલ્લભિતન દાન
સનેહ સાદવ એ બાન્ડે મહા મન
જાહેરકો સુખન એ જલ નમડા વાન
કુમારપદે પાડે એ હથ વર નામના
દેડકા જાડે એ જાડે એ જાડે એ જાડે

આવેસ્યઇ તિલિ રાજનઇ બાણાવઇ ૬
 બાયા માયા મોહીયડે નૃપયોધ બુલ
 વિક્રમનઇ ઇણિપરિ કહઇ તસુ જેમ
 જે નિજબુજ પાટઇ ધરા સુત તેર
 લોગવિતાં પિતૃરાજનઇ કિમ લ
 બાપની લોગવી માગજયું ભગિ
 રાજ્ય સુરી સુતનઇ કહી તિલિ
 જંગલદેસ લેઇ કરી સાયઇ વ
 બુદ્ધિમંત મોટો અછઇ કરડ
 એહુની સીપઇ ચાલિજયો ૭
 મંત્રીનઇ પુણિ સીપઇ તું
 છલિ બલિ સવિ કરી સજ
 મંત્રી તિસડે કરજયો તુ
 તુમ્હ ચોલઇ સુત મઇ ૬
 મત કાઇ એહુની કહે લે
 સીપ ઇવિ જિમ ત્રેવડી
 સુભ શકુનઇ વલિ પ્રેરી
 કાહૂંની ગામઇ રહી જૂમ
 કાઠીનઇ સુષ લોગવઇ વા

॥ ૬૧ ॥

રાગ કેદાર :

પટરાણિ રંગાદેવિનઇ સુત થયા
 લૂણકરણ કરણ જિસડે પ્રતાપઇ
 વલિ નરડે રાજડે તેમ ઘડસી વડા
 મેઘરાજ કેહુણસુત સવે રાયઇ જગ

(૬૪)

- હિવ જયતસીનૃપ રાજ પાલઇ વૈર મજગઢ સિંહ,
તેહના સુત ઠાયાણુમલ શ્રીમાલદેઇ નૃસિંહ;
લીમ ઠાન્હ ઠાકુરસીહ શ્રીકસમીરદેવી જાત,
પૂર્વમલ્લ સુરસિંહ અચલ માન, શ્રીરંગ કહાત. ૧૦૮
- વરસિંહ મંત્રી તેહનઇ થપ્પિયડ ગુણુહિ ગંભીર,
શીલવંત વીઝાદે મુજસ જસ ગંગાનીર;
આંપાનયરિ છમ્માસ મહદ્દરસહિ સેવા કિહ,
પુંડરીકગિરિ બાત્રાતણુક કુરમાણુ કરાવી લિહ. ૧૦૯
- ગઢતણી કૂંચી હાથિ જસુ સવિ દેશનડ રખપાલ,
ગિરિવિમલ અર્જુન રૈવતઇ કરિ સંધની સંભાલ;
જાત્રા કરી લાહણુ દીવઇ મારગઇ મહદ્દરિ સાહિ,
બહુમાનીયો આંણી નિજમંદિરમાહિ. ૧૧૦
- સત્રકાર જિણિ મંડાવીયડ જુગજીત પ્રવચન પાત,
શરચંદ્રવર દેરાડરઇ જિનકુશલસૂરિની જાત;
કરવા નવિ કરિ સકઇ સામુહો આઇ ગઇક,
નિસમુપનિ આવી ઇમ કહઇ મુજગડા જઇ કરોરે પઇદુ. ૧૧૧
- ઇહાંધકી જાત્રા માનિસુ મતિ કરો કોઇ પ્રયાસ,
શ્રીગડાજા તીરથ થયો સવિ પૂરવઇ મન આસ;
વરસિંહના સુત હિવ થયા મેઘરાજ શ્રીનગરાજ,
મંત્રિ અમરશ્રી ભોજરાજ ડગરસીહ સધર હરરાજ. ૧૧૨
- મેઘરાજ સુત સાહસીયા પદમસી વયરસીહ,
પદમસી સુત શ્રીચંદ્ર મતિ કરિ મત્રિયા મહિસીહ;
વધરસિંધના સુત દોઇ દિસઇ સદારંગ કપૂર,
હરિરાજનડ સુત યોધ તમુ સુત બયરવદાસ અકૂર. ૧૧૩
- ભોજરાજ સુત વય રામ કહીયઇ અમરસિંહ તનૂજ,
સીયા સીહા સીમા સુણીજઇ કરઇ જિનવર પૂજ;

સિંહરાજ વલિ હિવ સિવરાજ હિમ સીયા તનુરૂંહ ચ્યારિ,
અર્જુન મહં પીમસીહ સુરજ્ય સંઝણસી સુવિચાર. ૧૧૪

જેસિંહદે જીવરાજ જગદુથ મંત્રિ સીહાપુત્ર,
સીમા તનુજ રાધવ પંચા હમીર પ્રમુખ સુમિત્ર;
રાયમહિ રાસા પ્રમુખ શ્રીસિંહ સુવવીત,
પદસીહ જગમલાદિ સુત સિવરાજના અધિક વિનીત. ૧૧૫

દૂગરસીહ સુત નરવડ ભણીજઈ તામુ સુત પરધાન,
મંત્રિ અચલ ભારહમણ લાવણસીહ પ્રમુખ સમાન;
રાડ જ્યતસીહદ યપયડ મતમંત મીનગરાજ,
મિરિરાજ શ્રીગિરિનારિ યાત્રા કરિ ભવસાયર પાજ. ૧૧૬

પ્રતિજ્ઞામ લાહણ સાહમી ધરિ કરી તિલિ અભિરામ,
જન્યતા શીમાનદેવ શૂપતિ જંગલીપુરગામ;
લેવાતણી સેના સજી આવિવા લાગડ ભામ,
નૃપ ભણુ મંત્રી મંત્રિ રાવડ અમ્હારી એ મામ. ૧૧૭

નગરાજ મંત્રીસર વિમાસઈ સગત શીમાલદેવ,
વિજહઈ કિમ પૂછયઈ એસયું હવઈ ચારઈ દેવ;
પર નિગત નૃપશી કાજ એહવો સરઈ કિણહી ન કાજ.
એરદહમિ ગજરાજની કિમ ભાજઈ ન મલી પાજ. ૧૧૮

હીણહંઈ મનહસ પૂરઈ હ મની ગહિ કાહ.
આમરણ પીગણણા લેવની દાન કિમ પૂરાઈ
સુરનાલસાહિ સેવા કરીના પીજ. ને કામ
એ મત્ર કહિ ચા રડ ને કામ કિમ નાવડ ને રાજ નામ. ૧૧૯

મંત્ર કોટિ કરેવન કરેવન હવરેવન ને જાવડ નુન નાવ
પાણિ કુમન નાવ નરના ન કવડ નવ લાહ
રાજલેવ પિતિ ને દા નવડ નર ને જાવડ નુન નાવ
માતરયુ સામ્હડ ને જો કામ નરેવ નાવ પાન નાવ. ૧૨૦

વિપ્ર સ્ત્રીમરામ મંત્રરાજ આગલિ ખરઇ ધાંડઇ યેલિ,
 સંગ્રામ કરિ પરલોક પહુતો જ્યતમીરી ગયલિ;
 રણ બ્રજતા કિમ સૂર પાછા પગ દિધાવઇ આજ,
 વરપુત્ર માતા જનકનઇ કિમ તે આણાવઇ લાજ.

૧૨૧

યત:-

સંપદિ યસ્ય ન હર્ષો વિપદિ વિપાદો રણે ચ ધીરત્વમ્ ।

તં મુવનત્રયતિલકં जनयति जननी मुतं विरलम् . ॥ ૧૨૨ ॥

અભિમુદ્ધાગતમર્ગિણધોરણીધ્વજમુપલ્લવતાંગણગદ્ધરે ।

વિતરણે ચ રણે ચ સમુદ્યતે ભવંતિ કોપદદો વિરલઃ પુમાન ॥ ૧૨૩ ॥

જ્યતસી રણુમાહિ રહ્યો ભાંણી લેઇ જંગલદેશ,

માલદેવ પુરિ જંગલ પહુતઉં ક્ષુધરી જિમ સેસ;

સાહિ સેન સન્નિ નગરાજ આબ્યડ ભંજિયો રિપુવાસ,

રણસૂરિ હુરિ અરિ સૂર તમભર અધિકડ કીડ પ્રકાસ. ૧૨૪

નિજ ભૂમ વાલી જ્યતહથો હિવ આવિયો નિજ કામિ,

સેરસાહ કરિ કડ્યાણુનઇ ટીલઉં દિવારઇ તામ;

મંત્રીમ સાહિનઇ સાથિ આબ્યડ મૂકિ વીકાનેર,

કડ્યાણુ નૃપનઇ હિવ પુમી સાહિ લેજઇ મંત્રિનઇ ફેરિ. ૧૨૫

આવતાં શ્રીઅજમેર પહુતા સરગિ અણુસણુ લેઉં,

ઇહલોક નઇ પરલોકના બુધ કરઇ કારિજ બેઉં;

કડ્યાણુમલ હિવ રાજ પાડઇ તેજ કરિય મહલ,

નગરાજના સુત ત્રિણુ હૂઆ ચાલઇ પૂરવ ચલ. ૧૨૬

કલિયુગઇ કૌયુગ પ્રમુપસ્યુ અવતાર્યા એ ધરિ દેહ,

વિધિ વિપ્લુ ગોરીપતિ કિમું અથવા હૂઆ ધર નેહ;

મંત્રીસ દેવા સચુચરાણા સુમતિ શ્રીસંગ્રામ,

મંત્રીયાંમાંહે મહત જસુ બાણઇ સુજસ સંગ્રામિ. ૧૨૭

કડ્યાણુરાજઇ માનિયો જિમ સુરચર સુરરાજ,

દેવા તનુડેડ ચ્યારિ મેહાજલ નિસઉં દિજરાજ;

અનુક્રમિ રિપુના જલ પાતી સવિ રાજ ધુરા ઠરિ ગાલી;	
જિનચંદ્ર કિયાઉદારઇ ઉચ્છવ કરઇ દ્રવ્ય અપારઇ.	૧૩૮
ગુધનઇ ધન દેઇ ઉદાર શિષ્યાંનઇ પ્રકરણ પાર;	
પદુચાવઇ જ્ઞાનનો દાન સગલામાંહિ પ્રધાન.	૧૩૯
મુષહેતુ વિમલગિરિ સિંધરઇ વિધિચૈત્ય કરાવઇ સુપરઇ;	
હરભિષિ દે સત્કાર કીધો સગલઇ ઉપગાર,	૧૪૦
કારાવઇ પૌષધશાલ માતાનઇ પુણ્ય નિસાલ;	
પુરિ લાહણ રૂપાનાણુઇ કારાવઇ જિન પરમાણુઇ.	૧૪૧
ચિત્રકૂટિ ઠગ્યાણુ વિવાહઇ દ્રવ્ય પરચી પરચ ઉછાહઇ;	
સોહાયો વિક્રમરાય જાણુઇ સગ મંત્ર ઉપાય.	૧૪૨
દુઇ હાથપાંન હજૂર મિલિ હસનકુલીસ્યું સૂર;	
તવ સંધિ કરી મંત્રિરાજ રાખઇ જિનમંદિર રાજ.	૧૪૩
ઇહ જિનશાસન સોહ કરિ કીધો સરગ આરોહ;	
સંશ્રામિ મંત્રિ કુલદીવો કમચંદ્ર મંત્રીસર જીવો.	૧૪૪

૧૨ ઢાલ ૧૧

પૂજ્ય આગ્ય: તે આસા ફતી શ્રીવરતગ્ગજપાર રે. એ રંગી	
રાણી રતનાવતી જનમિયા રાયમિહ નૃપ રામસિંહ રે;	
મુરનાણુ પૃથ્વીરાય બાણુજી ગોપાલ અમર રાયવસિંહ રે.	૧૪૫
વીકાવંશ ઇંજપરિ વાપીયો ગડડ રે વચ્છાવ મ સામિ રે;	
સામિ ધરમ અમૃતવેલ્લી ઘઇ અમૃતહલ હાથિ રે. આંત	૧૪૬
મંત્રિ સમામના મુન ભલ્લા શ્રીચંદ્ર જસરત રે;	
રાય કચ્છાણે થાપિયો કમચંદ્ર મત્ર મદન રે.	૧૪૭
શત્રુજય રૈવગિરઇ શ્રીજાણત બાનિ રે;	
કીધી અર્જુનગિરિ ચત્રી પરિજન લેઇ ન ધાનિ રે.	૧૪૮
રામસિંહ કુમરઇ માનીયો રાયકચ્છાજનડ મંત્રિ રે;	

ઇંડ સિંધ નઇ વલિ પાપયો સવિ નૃપ જામુ નમંતિ રે,
 અન્વદિવસ સાહિ સેવિત્રા કુમરરથું કર આલોચ રે;
 રાય કચ્છાલુનઇ વીનબે નહી કાર્પ લીજી સોચ રે
 રાજનઇ ચિત્રમઇ જે ધુવઇ તે કહો મુઝ લણી આજ રે;
 તમ કચ્છાલુનૃપ ઇમ લણઇ પૂર્વજનો એ કાજ રે.
 ધીવિકમિ ઇમ ઇંડયો સારલેસર નઇ સાર રે;
 એક ઘડી જઇ યોવિ હુ રહું જોધપુર મજાર રે.
 તો હું કમલપૂજા કરું ત્રિલિ એ જોલિ નિરવાણ રે;
 આડિમડ સાહજી સેવિ ઇંડ તુમ્હ ઇંડ અધિક મુજલ રે.
 કરિ સેવા અરિ નરહલી રાયસિંહરથું મંત્રિરાજ રે;
 સાહિ સંતોષી પામિયો ધીયોધપુરનો રાજ રે.
 યોધપુર જોધઇ હરવિયો ગઈડો રાયકચ્છાલુ રે;
 ધન્ય તું મંત્રિ ઇમ વર્ણવઇ આડી પ્રતિજ્ઞા પ્રમાણ રે.
 તપ રાય મંત્રીનઇ કહઇ વર તું માંગિ વિમાસ રે;
 રાજ પ્રજારઇ માહરઇ ઇમ સવિ લીલવિજાસ રે.
 પુલ્કિ પરમની કરણી ઇંડી માયુંધું ઉજાસ રે;
 કોરોઈ ધાંચી વઢી કુંભાર જાં ચોમાસ રે.
 ન કરઇ નિજકરણી તિકે જા લગિ તુમ્હ ઇમ આણ રે;
 એ પુલ્કિ મોટક ખાટિવાં દયાધર્મ સદુ સમાણ રે.
 માલ હુડાયો તેહનો જં નવકારના ધાર રે;
 ચોયો ભાગ વલિ છોડિવડ ઘનમડપિ સુવકાર રે.
 છાડીનડ કર છેડિવડ એ સવિ માની વાનિ રે.
 એ માંગ્યક તુમ્હ જોયે માનિ ધરો હજી ભાનિ રે.
 માહરી સર્વ ને દુવડ ગણી ન માન મન રે.
 અણમાનડ તુમ્હ જોયે જરેલ નજા ચ્યારિ જામ રે.

છાપ કરી કાગલ દીધો મંત્રીસરનઇ હાથિ રે; અન્યદિનઇ ગ્રાહ્ય મીરજો કરિ સુભટા સાથિ રે.	૧૬૨
ડિહી રાજ લેવા લણી જાતો નાગોરનઇ પાસિ રે; સાહિ હુકમ મંત્રી આવીયો સધરસેનાનઇ ઉકાસિ રે.	૧૬૩
કુમર શ્રીરાયસિંહસયું જા તગ મીરજા સેન સાજિ રે; નાસિ દિસોદિસ તે ગઇ મૂડી કરી નિજ લાજ રે.	૧૬૪
નૂજરમંડલિ અન્યદા સાહિસયું રાયસિંહ રાય રે; પહુતો મહમદમીરજો જીતો તિહાં રણ લાય રે.	૧૬૫
સોજિતિ સિવચાણો વડી લીધો નિજ મત સાથિ રે; જાલોરો ધણી વસિ કરિ આશુ લીધો અગાધ રે.	૧૬૬
અમયકુમાર જિસો વાંજુડો રોહક જિસો સગડાવ રે; કાપો તેહવો મન કરી તેડવો મંત્રિ ખૂપાવ રે.	૧૬૭
યવનસેનાયઇ આકમ્યો આશુતીરથ જાણિ રે; સાહિ કુરમાણુ કરિ રાણીયો જનમ દીગો સુપ્રમાણુ રે.	૧૬૮
જાંદિ ધુડવી દેસની અનન વસનિ સનમાનિ રે; નિજ નિજ દેસ પહુતી કરી એકુજ ગિણિ ધિન ગાનિ રે.	૧૬૯
દાનારે કર વચીયો જલધર પાંચી ધાર રે; નિણુ અવસર કણ કંચણુ ટોડો રાય મધાર રે.	૧૭૦
શ્રીસેવઇ ધરતી ધરી જાના જિમ પાનાવ રે; જિમ સાગેતિ ડૂંગી રાણી પ્રજા ધણ કાલિ રે.	૧૭૧
જઇ મહુતો સોવનગણો કરન નિવાન્હ લોખ રે; પડના પ્રજા પ્રનાદનઇ મુણ આખા નિદા યોખ રે.	૧૭૨
સવકાર દેઈ કરી તેરહમાના સ્તીમ રે. દૂંડાં ધરણી જિનિ ધરી અરિમયમજલમીમ રે.	૧૭૩
પડંત્રીસઇ દુસ્તમિ પડઇ રોગિલ નમતા લોક રે; સાચા કરઇ મંત્રી દેઈ સમતા યોગ રે.	૧૭૪

રાયસિંહ રાજ્ય મંત્રવી પાલક સવ હીન રે ૧૮૭

રાયસિંહ ક્ષાત્ર લેઈ કરી હઠકૂંઠ બલોચાની માલ રે;
ભાંજી કિમ કહિ હરણ વીસહઈ સંહારી ક્ષાત્ર રે ૧૮૮

વર્ત્તક ચ—

જામ ન વિઠઈ કુંમરકિ સીદ મવેઢ ચઢકા;
તામ સમત્તદં મયગલદં પદે પદ વજ્રદ ઢક. ૧૮૯

બંદિય જે તિહાં આવીયા છાડાવઈ મંત્રિરાજ રે;
સ્નાત્ર કરાવઈ જિણુતણા દેહરઈ નિતુ સુપકાજિ રે ૧૯૦

શ્રીજિનકુશલસૂરિંદના ચૂમ કરાવઈ અનેક રે;
તિણથી ઉદઉ દિન દિન ધણો વંસની રાપતો ટેક રે. વીં ૧૯૧

॥ ઢાણ ॥

ઈસાજિંદ પોષ ખરં. એ દેસી.

મંત્રી મુત સોહઈ સદા બાઝચંદ્ર વડભાડ રે;
લખમીચંદ્ર ગુણે બલો રાજ્ય પુરાનઈ લાગ રે. ૧૯૨

ધર્મ પ્રસાદઈ દિન દિનઈ શ્રીવંદરાજનો વંસ રે;
ઉત્તર અયનઈ નવિ જિસડે દીપ્યો કુલ અવતંસ રે આંકળી. ૧૯૩

રાયસિંહ રાજનઈ દીપ્યો શ્રીસાહિ સનમાનિ રે;
રાજા ગિરૂદ રમઈ કિયો પંચકુળરી ગાનિ રે. ૫૦ ૧૯૪

ભૂપતિ હલપતિ રાજના મુગ જસવંતદે બાગ રે;
કૃષ્ણસિંહ સૂરિ જિસો સૂરિજસિંહ વિખ્યાત રે. ૫૦ ૧૯૫

દેવવસઈ નિજ સામિનો કલુષચિત્ત મનિ બાણિ રે;
દુર્જહાર કદુ કમિ મિટઈ વલિ કલિયુગ અદિનાણ રે. ૫૦ ૧૯૬

આજુ લેઈ શ્રીરાજની નિજપરિ જિન સવિ લેઈ રે;
સ્વામિ ધરમ શ્રીમંત્રિજી મેડનઈ વાસ કરેઈ રે. ૫૦ ૧૯૭

૧૯૮...જગતનો રાજદસિ જિ પિદ રે;
જઈ જલિ કિમ પીવઈ મલસેચલ અમુદ રે. ૫૦ ૧૯૮

(૧૦૬)

લોટિ સહસ દસ રૂપ્યની દેવિ બયો હયરાન રે.	ધ૦ ૨૧૧
સાંતિકજલ લેઈ કરઇ અંતેઉરનઇ સંજિ રે;	
શ્રીજી નયનિ લગાવિયો મંત્રિ રહઇ શ્વેરીંગ રે.	ધ૦ ૨૧૨

॥ દોહા ॥

રામ આસાઉરી.

આમત્રકલપા થાન. એ દેરી.

અન્યદિવસ રસમાંહિ સાહિજી એમ કહઇ રી;	આં ૨૧૩
કુન જિનદરસનમાંહિ સદશુરે રેષ વહઇ રી.	
તગ જોલાઇ શુભ જાણ પંડિત જિન, ઉત્તમઇ રી;	અન્ય૦ ૨૧૪
શ્રીજિનચંદ્ર મહંત શ્રીજિનરાસવમઇ રી.	
તિનકો કુન ઇહાં ચિપ્ય શ્રીકમચંદ્ર અછઇ રી;	અન્ય૦ ૨૧૫
જોલાવઇ તમુ પાસિ રે કુરમાણ પછઇ રી.	
પિત્રમિતીયા કુરમાન સેતી જોજઇ તિહાં રી;	અન્ય૦ ૨૧૬
ગૂજરમંડલ તામ ત્રંગાવની જિહાં રી.	
સુખચકુને ઉચ્છાહ વિઉજો ચિત્ત ધરી રી;	અન્ય ૨૧૭
આએ સીરોહીમાંહિ ભૂપતિ સેવ કરી રી.	
નિહાં નૃપ શ્રીમુરનાણ ઉચ્છવ કરઇ સગલઇ રી;	અન્ય૦ ૨૧૮
જીવદયાનો લાભ આપઇ ચિત્ત વરઇ રી.	
મેાવનગિરિ ચઉમામ રામે આદિ પુત્રી રી;	અન્ય૦ ૨૧૯
દેઈ નિજ કુરમાન જાગડી લીલ ઇસી રી.	
મગમિરિ કરીય વિદાર મેડાઇ નાગપુરઇ રી;	અન્ય૦ ૨૨૦
વિચિ વદાવી તથ આએ મુજ વરઇ રી.	
તહાં વિક્રમપુર સઘ વંદઇ દરવ ધજઇ રી;	અન્ય૦ ૨૨૧
વંદયઇ દ્યવ અપાર જ્ય જ્ય લોક બજઇ રી.	
મડમ દત્ત અવગાદિ આએ રિજીપુરઇ રી;	

શત્રુજય આદિક જિકે શુભ તીરથ જોહનો ઉદાર; સાં
 તુઝકું મધ બકસ્યા સવે શુભ કરિવી તિથિકી સાર. સાં ૨૩૩
 આજમપાનકું લેજિયો શુભ સવિ તીરથ કુરમાણ; સાં
 બકસે તીરથ મંત્રીકું શુભ ઇનકો કરિ સમ્માન. સાં
 સાધુ કાસમીરકું ચાલતાં શુભ બધે સાહિ જિહાંજિ; સાં
 સમરી ગુરુ બોલાઈયા શુભ જાણિ ધરમકો ઠાજ. સાં ૨૩૪
 મંત્રીસરસું તિહાં ગુરુ શુભ પદુતે શ્રીદરબાર; સાં
 આસાઠ મુદિ નવમીયકી શુભ સાત દિવસ અમારિ. સાં ૨૩૫
 દીની મધ તુઝકો ઇહાં શુભ ગારહશુવાંમાંલિ; સાં
 લાગિ કુરમાન પડાવિયા શુભ પાલાવઈ સવ પાંલિ. સાં ૨૩૬
 દુકમ મુજા રાજ સવે શુભ સાહિ પુત્રીકઈ હેનિ; સાં
 મામ વિમામ અધિક દીયઈ શુભ કલિયો પુણ્યનો પેન. સાં ૨૩૭
 શ્રીજી મત્તિનઈ ઇમ બજઈ શુભ લેજ....લાહોર; સાં
 હમમેની માનસિ હકુ શુભ લેજે હમલ નિહોર. સાં ૨૩૮
 માન દુકમ માનસિંહજી શુભ ચાલે રૂગર લેઈ; સાં
 મંત્રીનર સાદિજ દીયો શુભ સાથિ પચાયજી રેઈ. સાં ૨૩૯
 સાધુ વિહારઈ વિહરતા શુભ મલપરિનર સૂર; સાં
 અરિ કમમીર પધારિયા શુભ બચે શ્રીજીકઈ હજૂર. સાં ૨૪૦
 સાદિ દુકમ શ્રીમત્રીજી શુભ આવિ રહે રાહિતાસિ; સાં
 અતેડર રજાબજી શુભ જાળી મત્રિ પેમામ. સાં ૨૪૧
 કામમીર સાદિયઈ તિયો શુભ અમર દુયો રિપુરાજ; સાં
 સાદિ નમર અમર વમઈ શુભ કિમ કરઈ તેહ અઝાજ. સાં ૨૪૨
 વેરિદંડ જીપી કરી શુભ આવે શ્રીજીદાર, સાં
 સદિ સનમુજ ચાલારિયા શુભ મદગુરુ આવે લોરિ. સાં ૨૪૩

॥ टीका ॥

अथ सनेदी रे आसीस अ रेति

- अथ तिहां नष्टि साहि ह्यूरध रे;
 धरम गेहि श्रीसाहिस्थुं ह्यारस पूरध रे.
 श्रीजिनसासन सिर जये. आंकली. २४४
- मानसिंहनी वरुना भीम भीमुषि मंडी रे;
 बहुत बहुत हंनुं कथा पुनि तुम्ह रीति निछंडी रे. श्री० २४५
- कसभीर भारम होहिबो जलि उपवे करि पावध रे;
 लोथे संयम पावता बिपरि पडतध पावध रे. श्री० २४६
- हुकमे हमारध हम तिहां सरजस सर छोडध रे;
 रहम तुम्ह ओडनध अपनी देहु नडाध रे. श्री० २४७
- साहि हुकम अरे भानीयो इधमध साकर वाडी रे;
 पहिबोअ अरे मन हुतो साहियध ते नखि साहि रे. श्री० २४८
- श्रीसाहध नखि पूडीयो मत्रीसर लोडाध रे;
 जिनसासन पुन मानिछध जिनध अधिक नडाध रे. श्री० २४९
- तम मत्रीसर वीनवठ हम गछि देवे दीपो रे.
 युगप्रधानपड पूरवठ उहो दिनहु अउ भीषो रे. श्री० २५०
- प्रमदेव आवक हुयो निनि अ न १५ कीतो रे.
 प्रमधान युगि पुन अ न १५ वठ नानिधि दीतो रे. श्री० २५१
- एवम अक्षर पुन कर म न १५ वठ सेठ.
 प्रमधान पु अक्षरये जम न नान न छेठ रे. श्री० २५२
- नदत सूरिठ वासीप. नखठ कषण न छो रे.
 व १५ वठ तीयो न १५ वठ अउ भीषो रे. श्री० २५३
- र सूरि १५ वठ नडा अ न अउ करि अछा रे;
 हट मुख १५ जेय अ न वरसठ मेछा रे. श्री० २५४

લગ શીસાહિ હુકમ કરઇ યુગપ્રધાન જિનચંદો રે,
 આચારિજપદ શિષ્યકુ દોઝીકરો આનંદો રે. શ્રી૦ ૨૫૪
 વલિ મંત્રી સાહિનઇ કહુઇ ઇડાં અમારિ પાણીજઇ રે,
 અમૂનતુસ ભાંજઇ નડીજઇ વલિવલિ અમૂન પીજઇ રે. શ્રી૦ ૨૫૬
 વભાયનમંદિરતળી સાગર મહત્તી છોરી રે,
 એકમાલિ લીલા કરે કહિજયો જો કરઇ ચોરી રે. શ્રી૦ ૨૫૭
 એક દિવસ લાહોરમઇ જીવ સગે ઉગાર્યા રે,
 પાપકરમળી પાણીયા સાહિ હુકમ સગ વાર્યા રે. શ્રી૦ ૨૫૮
 ઉચ્છવ દિવ સાહિયઇ હીયઇ નિજવાજત ગજઘાટઇ રે,
 શયસિંહ સમજઇ વીનવી દાનઇ દાસઠ કાટઇ રે. શ્રી૦ ૨૫૯
 આદમી ઘરિ ઘરિ હીયઇ ઇંક ચૂનડી સુરગી રે,
 પૂગીફલ નાંદેરક્યું સેર પાંડ નિમ ચગી રે. શ્રી૦ ૨૬૦
 સધવવધૂ મેલિ આપીયાઉં સતીજનગર નીકસે રે,
 કાગુજુ મુઢિ દિતીયા દિનઇ કરઇ કવો શ્રીજીકો રે. શ્રી૦ ૨૬૧
 યુગપ્રધાનજી ધાણીયો મોટઇ નરિ મહાજી રે,
 આચારિજ માનસિદ્ધનઇ મિલિ નરનારિ વપાજી રે. શ્રી૦ ૨૬૨
 નામ લીયો મજ્જનાયકઇ દેવી નિદનઇ દાવો રે,
 શ્રીજિનનુધમૂર શ્રીમુજઇ ચદ લગઇ જો આવડે રે. શ્રી૦ ૨૬૩
 પાડકપદ દવરાપીયો યુગચામર મનિ આગી રે,
 મુદનુકે શ્રીજયમેસનઇ રતનનિધાનજી આગી રે. શ્રી૦ ૨૬૪
 વાચકપદ મુજીવનવનઇ નવનમુદરનઇ લીલા રે,
 યુગપ્રધાનજીનઇ કહુન મહિજ રનાવજુ સાધિ રે. શ્રી૦ ૨૬૫
 નરિમોહજી અર્ધવા લેદનઇ અગાવઇ રે,
 રૂપાનુલો દરજેનુ લાજ મુવાજી જમાવઇ રે. શ્રી૦ ૨૬૬
 વાચકલોક જળી ઇંદુ દેવો કેલી દાનંદ રે,

- નવે ગામ નવ દાણીયા હથ પંચસથ પ્રધાનો દે. ધી૦ ૨૬૭
- એક પ્રનિતા મળ હરી મુગપ્રધાન મુદ્દ ચાપ્પ દે; ધી૦ ૨૬૮
- માનવંત જન આપણી કીરતિ ઇશુપરિ રાપછ દે. ધી૦ ૨૬૯
- સંઘ સદુ મિતિ સંઘનંદ મંદિરિ હસ્થ પડુનો દે; ધી૦ ૨૭૦
- યથો તિગ્ગ કરજમણી જિનિ જિનિ હોઇ વડીનો દે. ધી૦ ૨૭૧
- ધીસંઘ મહત યથો દીયો મંત્રી ચિતિ ન ચૂકછ દે; ધી૦ ૨૭૨
- નોમતિ વાલ વાણ્યા યાચકજન સવિ દૂકછ દે. ધી૦ ૨૭૩
- સોનહરી ગજ હથ ભલા રોષિ સંતોષછ દે; ધી૦ ૨૭૪
- વસ્તુ પાત આતાદિકછ સાધુજનનંદ પોષછ દે. ધી૦ ૨૭૫
- અવલકુચ આગછ કરી ધીસાહિજનંદ ભેટછ દે; ધી૦ ૨૭૬
- મોટા માણસ આપણી કુલવટ કદે ન મેટછ દે. ધી૦ ૨૭૭
- દય સહસ રૂપક પરંદ દય ગજ દ્વાદશ વાણ દે; ધી૦ ૨૭૮
- વિવિધ વસ્તુ દેખિનંદ હસ્થો જલાવડી પ્રાણ દે. ધી૦ ૨૭૯
- મુગ આમલિ કિન કારણંદ એક ભેટ નંદ આણી દે. ધી૦ ૨૮૦
- તે મંત્રીસર મુખધકી આજંદ અમૃતવાણી દે. ધી૦ ૨૮૧
- મુનપ્રધાનપદ ઉ-ઉવડ અ-અનંદ ભેટિ દેવા દે. ધી૦ ૨૮૨
- આણી ઉ ધી૦ ૨૮૩
- હાથ ધયે ધાતુ ઉતરે ક્યો ધી૦ ૨૮૪
- હસ્થ ધી૦ ૨૮૫
- ભેટ ધી૦ ૨૮૬
- કાલ ધી૦ ૨૮૭
- આ ધી૦ ૨૮૮
- દે ધી૦ ૨૮૯
- દે ધી૦ ૨૯૦

ઇમ શીજિનશામન ઉદઉ કરનો મંત્રીશાન રે,
 વિસિ વિમળ જોડના મુખાં સાર સ્વર્ગ જસ માન રે. શ્રી ૨૮૦
 જનિ મરિ તુજા તુરુપ જોડનામ ન તોતમ રે,
 અપરગાદિ જતાવરી શીમુનિ જગુ મુજુ બોવમ રે. શ્રી ૨૮૧
 કલિમુન તે મોડાગીયો જિનમળ મરિજી ભગમ રે,
 પુનમુન તે વેગમ કિમળ જિજા જોડવા નનિ આમ રે. શ્રી ૨૮૨
 સાનિમરમ મુડવો અતો અલુમ બાલ ગોખાતા રે,
 અમુનમમ જડવો કયા માનમ મગ ખૂણાતા રે. શ્રી ૨૮૩
 અપરિવાર ને ગિર જયો મ ત્રીમર અલિ આંતમ રે,
 અપરિવાર મનિ આન રી અતો જમની રાતમ રે. શ્રી ૨૮૪
 જિન પુનિમંત્ર ગરવી મરિજી મારુ રૂનિ તામ રે,
 ગિન પ્રાકમચક મરવી નિન કુનિ મોડ ગદાવમ રે. શ્રી ૨૮૫
 કેડમક મુજુ સાન વા કેડમક મુજુ રીડ રે,
 મુજુ તુરુપ મુજુ મુડવા માતમ નામ રે. શ્રી ૨૮૬
 ને પ્રાકમ કદવા જિજા માતમ માતમ ખાલી રે,
 નિજાદુકક નેડવેડ મુડવમ અરિડ ૧ નાલી રે. શ્રી ૨૮૭
 નિજાદુકક મુજુ રીડવા નામ મારુ કાલુ ભામ રે,
 કેડિ અમુ કેડિ તોડ તોડ કેડિ તોડ કેડિ તોડ રે. શ્રી ૨૮૮
 ન કેડિ તોડ મુજુ અકાલ કેડિ તોડ નેડિ તોડ રે,
 ન કેડિ તોડ મુજુ અકાલ અકાલ મુજુ કેડિ તોડ રે. શ્રી ૨૮૯
 ન કેડિ તોડ મુજુ અકાલ કેડિ તોડ નેડિ તોડ રે,
 મુજુ કેડિ તોડ નેડિ તોડ કેડિ તોડ નેડિ તોડ રે. શ્રી ૨૯૦
 ન કેડિ તોડ મુજુ અકાલ કેડિ તોડ નેડિ તોડ રે,
 નેડિ તોડ મુજુ અકાલ કેડિ તોડ નેડિ તોડ રે. શ્રી ૨૯૧
 ન કેડિ તોડ મુજુ અકાલ કેડિ તોડ નેડિ તોડ રે,
 ન કેડિ તોડ મુજુ અકાલ કેડિ તોડ નેડિ તોડ રે. શ્રી ૨૯૨

સોહકસઇ પંચાવનતણઇ ગુરુ અનુરાધા યોગઇ રે,
 માહુ વરી દશમી દિનઇ મંત્રી વચન પ્રયોગઇ રે. ધી૦ ૨૬૩
 રાજ કરમચંદ્ર મંત્રવી સધરનગર તો સામઇ રે
 સંભવનાથ પસાડલઇ જિહાં સવિ વહિત પામઇ રે. ધી૦ ૨૬૪
 જિહાં જિનકુચલ મુગુરુલલો કરમમંત્રિ કરાયો રે;
 ધૂમ સકલ સંપતિ કરઇ દિનપ્રતિ ને જસવાયો રે. ધી૦ ૨૬૫
 પાડક ધીજ્યસોમજી મુગુરુ જિહાં ચડમાસઇ રે,
 ધીસંપનઇ આગ્રહ યદી નિવસ્યા ચિત્ત હરસઇ રે. ધી૦ ૨૬૬
 તમુ આદેશ લદી કરી રોષી વંસ પ્રગપો રે;
 વાચક ધીગુણવિનય ઠીયો એહુ સરસ સંભપો રે. ધી૦ ૨૬૭
 ચિરલગિ જાં પ્રગપે એ જાં લગિ મેરુગિરિદો રે;
 ધીજિનકુચલ પસાડલઇ જાં લગિ ચંદ્ર દિલ્લિદો રે. ધી૦ ૨૬૮
 એ ગાવઇ પ્રગપે ને જિનયાસન જયકારો રે;
 તે પામઇ મુપસપદા સોહજ સિરિ સિલ્લકારો રે. ધી૦ ૨૬૯

॥ अथ ॥

सागणितानि

आणंदविमलमूरि राग.

नमः ३ म. ॥

- मकराग्र पदार्थं भागीधं ज्ञानं धीशितं ताम् ।
नमः निमेषकं ध्याति ज्ञानं ७३ म. ॥ १
- नमः नमः नमः नमः नमः नमः नमः नमः नमः ।
नमः नमः नमः नमः नमः नमः नमः नमः । २
- नमः नमः नमः नमः नमः नमः नमः नमः ।
नमः नमः नमः नमः नमः नमः नमः नमः । ३
- नमः नमः नमः नमः नमः नमः नमः नमः ।
नमः नमः नमः नमः नमः नमः नमः नमः । ४
- नमः नमः नमः नमः नमः नमः नमः नमः ।
नमः नमः नमः नमः नमः नमः नमः नमः । ५
- नमः नमः नमः नमः नमः नमः नमः नमः ।
नमः नमः नमः नमः नमः नमः नमः नमः । ६
- नमः नमः नमः नमः नमः नमः नमः नमः ।
नमः नमः नमः नमः नमः नमः नमः नमः । ७
- नमः नमः नमः नमः नमः नमः नमः नमः ।
नमः नमः नमः नमः नमः नमः नमः नमः । ८
- नमः नमः नमः नमः नमः नमः नमः नमः ।
नमः नमः नमः नमः नमः नमः नमः नमः । ९

શ્રીસુરભજ વજ્રધરરાય ચંદ્રાનન ચંદ્રબાહુ પ્રભુમું પાવ
 જુજંજ દમિર નમી પ્રભુ તિલુંદ પ્રભુમું વીરસેન આણ
 મહાભાઈ દેવયથા દયલ અજિત વીર પ્રભુમું ત્રિશાલ
 વિહરમાન વીસઇનં નામ અતીત અનાગત નઇ વર્તમા
 જપત ચંદ્રાનન વારિષેણ પ્રકાર વર્દમાન પ્રતિમા શાશ્વતી
 હવણું તીરથ લેહનું સહી તે ભગવંતની સેવા લહી;
 સુવીસમા જિજ્ઞેસર વીર શુભસાગર મંદિરગિરિ ધીર,
 સિત્રીકુંડ સિદ્ધારથ રાધ ત્રિસલાસાણી તેહની માય;
 સોવિન કાંતિ ગણહણં દેહ લ રૂઝન પચાનન વલી તેહ
 સમોસરણિ બળંભ ભગવંત સેવા સારણ ચડસડિ ઈંદ;
 એકાદશ ગણધર કરઇ આણુંદ ચરિદ સહિસપર સુધિંદ
 ચંદનમાલા જે ભગવતી સહસ છતીસઇ તે મહાસતી,
 ગુદ લાપ નવ સહિસ આવક સાર અદાર સહસ ગરિષ્ઠ
 પરિ

એ સપ્થા શ્રીરીરપ્રતિજોષ છપ મલખ માયા લોભ કો
 વીર ભણુ મુલ્લ ગોષમા વચન ધરયો એક મનમાહિ,
 ચરિદરાજલોડ લ્લ સંપ મધુરપણઇ કહિ ત્રિગુવનપૂપ;
 અન ૧ પદાન્ય ૭૨ જગમાહિ અન ૧વાર ફરેશ પ્રવાહિ,
 સાયર હીપ અન ૫ ૧૪ ન્યાન પ્રમાણિ કહીઇ તેય,
 જ બુદીપ પાતડીવડ પુત્રરરર અરુપ અવડ,
 ભરત રરરત મહ વેદિ જિયા ધર્મ નામ વલી કહીઇ તિ,
 પાવ મહાવં ૧૨૫૬ મેર મરત નરવત અલગેડ ફેર,
 પાવ મહાવે ના ૧૩ રરર મુ ૧૧૧૪ લલા તિહાં ભજ
 ભરત રરરત નહાવિરે ધર્મ કમ પૂમિ પનર એ કહી;
 જપમધકી સામાજ ૧૨૨૫૬ લક્ષરિતુ જિન તેણઇ મહિ

હવણું સંપ્રતિ વીસ જિણુંદ તે છંદ કેવલજ્ઞાન દિણુંદ;
 એ અધિકાર ઠહિઉ તેહ બહી નિરમલ મતિ યાઈ આપણી. ૨૦
 ગૌતમ પ્રણમી જગચર પાય વચન વધાર ત્રિભુવનરાય;
 જંબૂદીવ દક્ષિણારથ ભરથ તે ઠહિવા સ્વામી તું સમરય. ૨૧
 ગૌતમ કહી તથ રૂપી વાત ત્રિસઠિ ચક્ષાકાપુરૂષ વિખ્યાત;
 તીર્થંકર ચક્રવર્તી વાસુદેવ પ્રતિવાસુદેવ અનંત બલદેવ. ૨૨
 સહિસ બત્રીસઘં કહીછં દેસ કોઠિ છત્તું વડી ગામ નિવેસ;
 સહિસ બિહુત્તરિ નગરહ ગામ સહસ અડતાડીસ પાટણ અભિરામ.
 અરથ ભરત વૈતાલિ કરી ગંગા સિંધુ નદી પરિવરી;
 એળીપરિ ષટ્પંડ પ્રમાણ ચક્રવર્તિની વરતઇ આજુ. ૨૪
 સ્વામીજી તાહરું તીરથ તારણ તરણનું સમરય;
 સુણિ ગોયમ દુપસહ આચાર્ય તિહાં લગ્ય માહરૂં પરિવાર. ૨૫
 તેહમાહિ બિપજસિ કુમતા ઘણા નહી મૂંકઇ બોલ લીધા આપણ;
 શ્રીજિનપ્રતિમા બિથાપસઇ ઇણિપરિ કુમત બહુલ બ્યાપસઇ. ૨૬
 બ્રહ્મસ્તપણઇ તે બણસઇ સૂત્ર વડી માનડી જિણઇ એહવા પૂત્ર;
 દયા દયા કરી મૂંસ્યા લોક જિનમત પામી કીધું ફેક. ૨૭
 અનુકમિ ગચ્છપતિ પાટહધળી તેહનળી સોખા છં ધળી;
 કુમતીનું સિઉ ચાલઇ પરાણ સત્યવાદીનુ ધણું મંડાળ. ૨૮
 સ્વામી તાહસં વચન પ્રમાણ ધિન માનવ જે વહઇ તુઝ આજુ;
 હું મૂરખ સિઉ બલ્ય વિચાર બણપણું છં શુન આધાર. ૨૯

દૂદા.

જિવંતુ જિનધર્મ સદા ચતુર્વિંધ સંઘમાદિ જેહ;
 આણ વદિ જિન તાહરી બચનિં વાંદું તેહ. ૩૦
 સાધુ રીઝ મન ઉચ્છ્રમઇ અવગુન નદી ચિત્તિ જેહ;

સમઠિતમૂલ્યે અલંકર્યા ભગતિં વાંદું તેહ.
 વિસેવણ વધાણીયં તપગણમાહિ આજ;
 વિનયાસનિ સોદાડરૂ શ્રીઆણુંદવિમલસૂરિરાય.
 યુગપ્રધાન જંગમતીરથ અવતરિઉં પુરૂષરતન;
 તેહતણા શુભ સાંભલણ નરનારી તે પિત.
 સૂત્રિામ સદૂષ ભણુય પશિ વાનગી દિષવાઈ;
 વર્ણવર્ણ સદૂષ કહિ ભહું ચાલુનું ભાઈ.
 માઈ ધરણ નામ પૂતનું આવુ માહરા પ્રયવીપાલ;
 પેટ ભરાઈ નવિ હુય વચન હુય એ આલ.
 તિમ નામિ કાંઈ ન હાલય આચાર કહીય પ્રધાન;
 પૂન્યય માહરણ કરિઉં ચારિત્ર શુભનિધાન.

॥ હાલ ॥

સુરિસરૌમણિ તુંહજ ભગવંત ગુજ બલિહારી ભડે;
 ભગત ભણુય પાડેલે લાગુ સુખ અનન્ન પાડે.
 ગૈનમ ગણધર સ્વામિ મુધર્મા જબુ જગહપ્રધાન,
 પ્રમુ પાટિ સંયમવમૂરિ ચારિત્રગુણ નિધાન.
 અનુક્રમિ પાટિ મુરી-ર ગિરજા નામિ આણુંદ યાઈ.
 તપગણનાડક સર્વે મુજદાયક આણુંદવિમલસૂરિરાય
 એ જવાતે શ્રીમાહ એ ૧૮ નદન માણિકિ નાન સો પિત,
 કુલમડણ સોભાગી કુ અં પુન્યવત પુરૂષરતન
 સેવત પતરસે . ૧૮૧૯ ને ૧૮૨૦ રિ કડરનથરે પ્રમા ૩.
 કુલમડણ સોભાગી કુ અં અવતરિઉં પુરૂષરતન.
 દિનિ દિનિ વાધક સ્વન મનિ મોહક દેવી નરનારી હરણ
 સાનુદકચારક જે પ્રવાણ તે નર નયણે નિરંજક.
 ધણા સ્વનનુ આધાર હુલિલ તદી એહન લક્ષણ પ્રમાણ,

રાજાસિ નુમ તુ છા મરાનુ યોડનાં યોડનાં અદિનાજ. ૪૩
 છા વરસા ગુનાં જન કુઅરિ મુખ જિસું પુનિમગંડ,
 મુરનર મંગોલર કીડા મવાનુ મોદજુપડીકંડ, ૪૪
 મીડેમવિમવમરિ આડાર કરનાં ઈડરનવર પ્રયોગિજ,
 સમ મડ માલમોડા આવિ પડિરી વારૂં પેમ. ૪૫

શુદ્ધી.

રામ આજુ નિદા નરવડ માદાજન રીમ અનુમાન,
 નવનિ નોરણ ગરી અગા મુડજી પમાપાં તામ. ૪૬
 મુજુ મામ મોદાનિમડી મોપીડે મુક પુમવમ,
 માઇમામમ નિદા અદિસ વામકુમર નિદાં આવમ. ૪૭
 મુડજી નવમું નિકીડે સદાજુવન કુમાર,
 જીડે મુમ મવિ માડડ મામ નવડ આપાર. ૪૮
 રામ જાજુ અગા અગિ મિતી માગિતી િસવમ,
 આજુ અનુમાન મુપડી મુડજી કાદુ પડાપા. ૪૯
 નવ મોડે ડાડ મુડજીજુ અનુડે રીતી અનુમિતી,
 ડાડને ક નિડુડે રીમ રિડિ જિમ આમ મુડજી ચિનિ. ૫૦

સ રીડે સ

નવ જાન.

નવ જાન નવ જાન નવ જાન નવ જાન નવ જાન નવ જાન
 નવ જાન નવ જાન નવ જાન નવ જાન નવ જાન નવ જાન ૫૧
 નવ જાન નવ જાન નવ જાન નવ જાન નવ જાન નવ જાન
 નવ જાન નવ જાન નવ જાન નવ જાન નવ જાન નવ જાન
 નવ જાન નવ જાન નવ જાન નવ જાન નવ જાન નવ જાન
 નવ જાન નવ જાન નવ જાન નવ જાન નવ જાન નવ જાન
 નવ જાન નવ જાન નવ જાન નવ જાન નવ જાન નવ જાન ૫૨
 નવ જાન નવ જાન નવ જાન નવ જાન નવ જાન નવ જાન

માહુરથ પૂજિ લીધું ચારિત્ર જિનશાસન કવિઉં રે પવિત્ર.	૫૪
તવ આનંદવિમલ હવિઉં નામ ભવિષ્યન કવિઉં મણ્ડામ;	
શરે સૂત ઘણું ભણાવયું તે સદ્દિનિ ચેલાનયું આવયું.	૫૫
ભણા મોગ વડયું ઉઠ્ઠાસિ દ્વાદશાંગી કરયું અભ્યાસ;	
સોહયું ચડતયું પવિ બીજવ્યંદ તિમ તપનેજિ મુણિંદ.	૫૬
અસહયું અવઝાપપદ લીધું મીઠેમવિમલસૂરિ કીધું;	
શ્રીકુપુરિ સંઘવી મોટા રજિ વિત વેચિ અતિહિં મુચગિં.	૫૭
ઘણી પુન્યરાશિ ઉઠયું આઈ સૂરીસરપદવી પાઈ;	
સંવત પનર મત્તરિ જાણિ પદથાપના અતિહિં મંડાણિ.	૫૮
સોની છુપુ નિ જામરાજ કીધું ઉચ્છવ અતિહિં વિરાજ;	
જામ ડામણિ અતિઆણુંદ આવયું નરનારીના વંદ.	૫૯
અંધનિ વસ્ત્રી ભગતિં પહિરાવિ ધંભનધર રૂડું ભાવયું;	
મજન સદિત સોની સગામ ઓસવંશિ અપૂરવ કામ	૬૦

દૂહા.

જિનવચન હૈય ધયાં જોયુ સિદ્ધાતવિચાર.	
પૂજ્યજી મનમાહિ ચાગવડ સિઉં એ અમ્હુ આચાર.	૬૧
મોટી પદરીયું નિઉં પાનોયું ન ન પકિય. ન હોઈ.	
આણુ વિનાપી જિનગણે શરણુ ન રીયું કોઈ	૬૨
કહિયું જુડું કનવિ જુડું સોક વળાવીયું પાવ.	
નિન ભ પડિ જાયુ ને કડે તેવન ધની કુણુ થાય	૬૩
ગુરુ જિય માનગણે પારે કડી નિનારીયું નહ.	
કિમ કહીયું યતીનનુ નેજા મહાત્મા મિહ. નહ	૬૪
પરિચ્છેદ પાગડ રંચા કરો કિમ કહ. રીયું ન પુ.	
નુ ચહરય યતી નિઉં અ. ને જિન ને જાણુ અપરાધ	૬૫
એહવા પેય ધયા વારે જનની ન કનિઉં એકડું કાજ.	
રેન વચ આરાવીયું અવસ. જાયુ આજ	૬૬

॥ दोहा ॥

- सारं रे अन्धारं ठाज आज अवसर नदी,
 ये सोभा, गुच्छ । तुम्ह बाउं ओ. ११
- भूत समतायार आहार गौरगरीम,
 भगुकरनी परम आलीम ओ. १८
- यम । तुम मुपित ममाभार भार सूरीपद,
 पाद अन्धार तुम्ह हीउ ओ. १६
- पुण्य । जनम जरा दुख दोष गुणनी मं पदा,
 गिगलपणु किम पाणीम ओ. १७
- लीला मरम आहार पद्विरी पीठेदक गुणीमां,
 मणिम भारम कहु किम बलि ओ. ३१
- मेउ हकतेनीनु उम यवेद पूरवाम,
 श्रीउनमपयनि मंम कदिया ओ. ३२
- मम कद १ १३५५५५ गायुनारन पदिते,
 ममम पनक कपानीम ओ. ३३
- ममम म. १५५५५५ वरी लंक तिलममाय पदिते,
 अर न लीला कदित ओ. ३४
- मम मम गुण वलाय अरु सायु गायणी,
 ते ममम आलि मपित ओ. ३५
- म अन्धार गुण मममि कर दली,
 मम अन्धार ममि कदित ओ. ३६
- म अन्धार मम मम ओ मदी ममम,
 ममम मम मम कदित ओ. ३७
- मम मम मममम मम ममि ममम कदित,
 मममम ममि मम ममम ओ. ३८

દુંક ટોડા ઢીઢી રાજગૃહિ સોપાર પાટણ;
 ઉત્તમપુરુષ જે ધરમના અરથી માનિ તમ્હારું નામ.
 છપ્પન દેમ વાગડ વાંસવાડું સાગચા હુંગરપુર ઠામ;
 મમકિનપારી તે નરનારી જપિ તમ્હારું નામ.
 આદડ જવામા વીમત્તનેર નડુભાઈ રત્નીમાણ રાણદેસ;
 નિરમત્ત ભગનિ તુમ્હારા યાવક દિ તુમ્હ આપીય.
 આમવેસર ભરજય નવગારી વત્તસાદ ધજીતીની દમણ;
 ઉત્તમપુરુષ જે ધરમના અરથી માનિ તમ્હારું નામ.
 માહિમ અગામી વમદી થેઉત્ત ડભોલ સુખણ;
 ઉત્તમપુરુષ જે ધરમના અરથી માનિ તમ્હારું નામ.
 મલભાર દીવ માંગપુર ધોળા હરમજ આદન નામ;
 ઉત્તમપુરુષ જે ધરમના અરથી માનિ તમ્હારું નામ.
 જલજટ યલજટ ચિહ્ન દિસિ નિરિસિ જિહ્વું નરના મમન અદિ;
 ઉત્તમપુરુષ જે ધરમના અરથી માનિ તમ્હારું નામ.

દુહા.

કોડિ અજ જુ મુનિ હમ્મ તુલ ન તમ્મનં પાવ,
 મુલ્લનાંદા નિરભાગવા પમ તણા આપાવ
 ન રા રમ્મ ન તમ્મનં મેવ મુનિ ન તમ્મની વિન,
 ઉત્તમ મુવ શ્રી હમ્મનં તદિય પાવ પાનિ શ્રીગિન. ૬૬
 અર્ચન તલ પદપાપના નિદયિ કવીડ વાન
 મેદુ નરનુડે માહમ દીડિ અમર ઉદામ ૧૦૦
 નાંવેડે. શ્રીકવ હમ્મ ઉત્તમ કવ નદિહાર;
 કદલીકવ નડ નામનુ કાવ નરા કવ માન. ૧૦૧
 વિમ્મન દીમ્મ હમ્મ રમ્મનર કવેતુવ,
 ઉત્તમના ઉત્તમ હમ્મ મવેતુવ મુખાનુ. ૧૦૨
 નિમ્મ અમ્મ દિવમ્મનુ. નજા પદેપાર પવિન,
 શ્રીમ્મનનુ. નડે અર્ચન નિમ્મન વિન. ૧૦૩

॥ હોલ ॥

સત્ય આસાડરી.

- ચિત્ત ચોખું મનશાવતું સોહઈ મમ્મપતિ રાધાં હ;
રાધાંનિ પાથ નમઈ નરવુંદ હ. ૧૦૪
- રથલુ માલિક મોતીપડે સોહાસિલિ વધાવિ હ;
વધાવઈ નિ ગુણ ગાઈ શ્રીગુરૂતણા હ. ૧૦૫
- ભવિકેશ્વર તારણ તરણ એહવા પુરૂષ અવતરીઆ હ;
અવતરીને અવંકરિયા ગુણગ્રીસે કરી હ. ૧૦૬
- ઓસર્વાયિ સાહ ભાવડનંદન ભરમાદે કિયરિ મહાર હ;
મહાર નિ સાર સૂરીપદ સોભતું હ. ૧૦૭
- સિંહયિ પૂલિં નામ હવિડ વિજયરાજસૂરિંદ હ;
સૂરિદનઈ ઇદ સોહઈ સુરગત્તમાહિ હ. ૧૦૮
- શીધીમાલી ન્યાનિ નિરમલી સાહ દેવા કેર મહાર હ;
મહાર નિ માન પતદેઈ જનમીયા હ. ૧૦૯
- ઉવડોયા વિદ્યામા હે ગુપ્ત નાપુતિરોમણિ કહીહ હ.
કહીહ ન મય તરીઈ ગુપ્ત રિનણિ હ. ૧૧૦
- ઉત્તમનાથ જીવદન નાથ નાથ નાથ નાથ નાથ હ.
નાથ નાથ નાથ નાથ નાથ નાથ હ. ૧૧૧
- પ્રભો વિશાલન પડ અનરહન્ય અમર વેશઃ અનનામર
વનયમાવર હે પ્રધાન રાજ્યરોડ હ. ૧૧૨
- પાનિસ પાનિસ પાનિસ પાનિસ પાનિસ પાનિસ
પાનિસ પાનિસ પાનિસ પાનિસ પાનિસ પાનિસ હ. ૧૧૩
- પાનિસ પાનિસ પાનિસ પાનિસ પાનિસ પાનિસ
પાનિસ પાનિસ પાનિસ પાનિસ પાનિસ પાનિસ હ. ૧૧૪
- પાનિસ પાનિસ પાનિસ પાનિસ પાનિસ પાનિસ
પાનિસ પાનિસ પાનિસ પાનિસ પાનિસ પાનિસ હ. ૧૧૫

ગણપતિરવિ કીકુપંડિત ટોહુ સિદ્ધાંતવિમલ નામ અ;	
વિમલનંદ નિર્મલ પંડિત એ કહીયું અ.	૧૧૬
હવ કહું સાધુ સોહામણા હર્ષસાર વિનયસહિજ અ;	
વિનંદહર્ષજી વિરાગ પૂજ્ય વેલ અ.	૧૧૭
વર્દમાન શ્રીચંદ દેવચંદ વિન આગમ કીક રવિ અ;	
મેહુરવિ અમરકસલ નંદ જ્યંતિ અ.	૧૧૮
મૂલ મુનીશ્વર વર્દમાન ધનુ ચાંપુ સંયમ સાવધાન અ;	
સોહામાન સોમહંસ સગલ કહું અ.	૧૧૯

॥ દાસ ॥

રાગ મહાર.

રવિ જગરાજ રે કુમતતણા નિવારણ;	
માહુ મેહુ રે જેસંગ આતમા તારણ.	૧૨૦
ગેલુ જિવંત રે નાથુ તોલુ લાડુ કહું;	
રવિ તેજપાલ રે મગલ સીપુ માહુ એહુ.	૧૨૧
લોલુ રજિપાલ રે હીર પાશુહ કડરાજ;	
મુનિ વસિ જૂડા રે તેજપાલ તેજ ધર્મસી.	૧૨૨
ચંદા ધૂસા રે મંના મંગલ રૂપા વિરજ;	
નાના વસ્તા રે રામા વરદે નિ હીરજ.	૧૨૩
વરદે રામા રે હેમા પુંજ નાકર માલવી;	
પંડિત શ્રીપતિ રે સંધાડઇ અનમતિ પાલવી.	૧૨૪
રાધવ ધર્મસી રે રતનવિમલ સંયમવિમલ;	
કાન્હુ રામજી રે લટકણુ ધર્મસી નિર્મલ.	૧૨૫
ધીમા લટકણુ રે ઈદા જલવડ ગદ્ગરવિ;	
વીર પદમા અદા રે નાગીઆ લાલા વીર એ.	૧૨૬
શીમ સિવગણુ રે મનુ ધનુ ધાવર લાડણુ;	
જિજ્ઞાસ શ્રીકણુ રે શ્રીચંદ કુલનું મંડણુ.	૧૨૭

મણપતિરપિ કીકુપંડિત ટોહુ સિદ્ધાંતવિમલ નામ છ;	
વિમલનંદ નિર્મલ પંડિત એ કહીયું છ.	૧૧૬
હવ કહુ સાધુ સોહામણા હર્ષસાર વિનયસહિજ છ;	
વિનયહર્ષછ વિરાગ પૂજ્ય વેલ છ.	૧૧૭
વર્દમાન શ્રીચંદ હેવચંદ વિન આગમ કીક રપિ છ;	
મેદુરપિ અમરકસત નંદ જયંદ છ.	૧૧૮
મૂલ મુનીશ્વર વર્દમાન ધનુ ચાંપુ સંયમ સાવધાન છ;	
સોભામાન સોમહંસ સગાલ કહું છ.	૧૧૯

॥ દાસ ॥

સગ મન્દાર.

રપિ જગરાજ રે કુમતનણા નિવારણ;	
માહુ મેહુ રે જેસંગ આતમા તારણ.	૧૨૦
મેહુ જિવન રે નાગુ નોતુ લાડ કહું,	
રપિ તેજપાત રે ન નત નીપુ માહુ એહું.	૧૨૧
લોતુ રજિપાત રે હીર પાહુડ કહરાજ;	
મૂનિ વાંતિ જડા રે તેજપાત તેજ ધર્મંત્રી.	૧૨૨
ચદા 'ડુના રે મના મગત કપા વિરછ,	
નાના વચ્ચા રે રામા વરદં નિ હીરછ.	૧૨૩
વરદં રામા રે હંમા પુજા નાકર માતવી,	
પંડિત શ્રીચંતિ રે મધાણ અનમનિ પાતવી.	૧૨૪
શાયવ ધર્મંત્રી રે રતનવિમલ ન વમવિમલ,	
કાન્હુ રામછ રે લટકણ ધર્મંત્રી નિર્મલ.	૧૨૫
ધીમા લટકણ રે ઈલા જાવડ ગદગપિ,	
વીર પદમા અદા રે નાડીઆ લાતા વીર એ.	૧૨૬
બીમ નિવરણ રે મનુ ધનુ યાવર લાડણ;	
જિજ્ઞાસ ટીકણ રે ધીચદ કુલન મહણ.	૧૨૭

ગણપતિરવિ કીકુષંઠિત ટોહુ સિદ્ધાંતવિમલ નામ અ;	
વિમલનય નિર્મલ પંડિત એ કહીયું અ.	૧૧૬
હવ કહું સાધુ સોહામણા હર્ષસાર વિનયસહિજ અ;	
વિનયહર્ષ અ વિરાગ પૂજ્ય વેલ અ.	૧૧૭
વર્દમાન શ્રીચંદ દેવચંદ વિન આગમ કીક રવિ અ;	
મેહુરવિ અમરકસલ નય જયંચંદ અ.	૧૧૮
મૂલ મુનીશ્વર વર્દમાન ધનુ ચાંપુ સંયમ સાવધાન અ;	
સોભામાન સોમહંસ સગલ કહું અ.	૧૧૯

॥ હાલ ॥

રાગ મહાર.

રવિ જગરાજ રે કુમતતણા નિવારણ;	
માહુ મેહુ રે જેસંગ આતમા તારણ.	૧૨૦
ગેલુ જિવંત રે નાયુ તોલુ લાડ કહું;	
રવિ તેજપાલ રે મગલ સીપુ માલુ એહું.	૧૨૧
લોલુ રજિપાલ રે હીર પાઝુડ કહુંરાજ;	
મુનિ વસિ જુડા રે તેજપાલ તેજ ધર્મત્રી.	૧૨૨
ચંદા ધૂમા રે મના મગલ રૂપા વિરજ;	
નાના વસ્ત્રા રે રામા વરદે નિ હીરજ.	૧૨૩
વરદે રામા રે હેમા પુંજ નાકર માલવી;	
પંડિત શ્રીપતિ રે સધાડ્ય અનમતિ પાલવી.	૧૨૪
રાધવ ધર્મત્રી રે રતનવિમલ સયમવિમલ;	
કાન્હ રામજી રે લટકણ ધર્મત્રી નિર્મલ.	૧૨૫
ધીમા લટકણ રે ઈદા જાવડ અહુરવિ,	
વીર પદમા અદા રે નાડીઆ લાલા વીર એ.	૧૨૬
ભીમ સિવગણ રે મનુ ધનુ યાવર લાડણ;	
જિજ્ઞાસુ શ્રીકણ રે શ્રીચંદ કુલનું મહણ.	૧૨૭

જગમાલ સગાલ સંકર, દત્તા સ્ત્રીરાજ સિવચંદ;
 લક્ષ્મીચંદ લાલુ વર્દમાન ગણીઆ પના વિમલચંદ. સું ૦ ૧૪૧
 એ પરચચંદ રામચંદ નિ ગુણચંદ વડી નવદીક્ષિત મુણિંદ;
 સકલચંદ પંડિત સંઘાડેલિ સોહિ એહવાં સાધ આણંદ. સું ૦ ૧૪૨
 ધર્મસી કમા મોટલ હાજીઆ હીરા અકા વિસાલ;
 જીવા ભરમા નિ જીવરામ પ્રગતિં ગિરૂઆ એ સાધદયાલ. સું ૦ ૧૪૩
 રિષિ એહા ગિરૂઆ દત્તા ભક્ષા બળુા દૂગર એહ;
 લિક્ષ્મીરચિ પંડિત કન્હુઇ સોહિ એહવા મુનિ તેહ. સું ૦ ૧૪૪
 નાકર રૂપા યાવર ધન વીરજી અવર નવદીક્ષિત સાધુ;
 રૂપજીએ પંડિત કન્હુ ચારિત્ર નિરામાધ..... સું ૦ ૧૪૫
 વચ્છા કીકા રણાધર ગોહરાજ અવર સાધ ગુણવંત;
 અવર વડી નવ દીક્ષિત સંઘાડુ એ અમરવિજય પંડિત. સું ૦ ૧૪૬
 એણીપરિ સાધુ વધાણીઆ ચારિત્ર નિરમલ ચિત્ત;
 આણુ ધરિ શ્રીજિનતણી તે પ્રણમું એહવા સાધુ પવિત. સું ૦ ૧૪૭
 લાભશ્રી વિજયવર્દ હર્ષશ્રી ન્યાનલિક્ષ્મી સા રૂપા;
 નાંમ સોભાગિણિ તારાં ભક્ષાં કસલશ્રી સાધવી અભિરામ. સું ૦ ૧૪૮
 સુમતિશ્રી પૂજિજી સંઘાડ એ મહાસતી તિહાં વીસ;
 વિવેકસમતિ અનંધ સલસા સાધવી વિજયરાજ સૂરીસ. સું ૦ ૧૪૯
 વિવેકલિક્ષ્મી હનુકસમી લાભવધિ કસલવધિ;
 વડી પૂજિ સંઘાડ એ....જકિ પ્રસદિ. સું ૦ ૧૫૦
 એવ કારણ માજનિ એકમુ પંચ પંચ પરિવાર;
 ઓહિવ તુ ધર્મ જિનતણું વડી દિનિ દિનિ અધિક પ્રકાર. સું ૦ ૧૫૧
 સાધુ સાધવી ધર્મ કંઠુ સઈ પાંચસિ માજનિ એહ;
 પરિવાર શ્રીપૂજ્યતણુ ઓહિવ તુ દિનિ દિનિ તેહ. સું ૦ ૧૫૨
 શ્રીઆણંદવિમલમૂરીસરૂ તસ પટોધર પવિત;
 તે શ્રીવિજયદાનસૂરિ ગુણિનિજી વાસણુ પ્રણમિ એ આણી
 નરમલ ચિત્ત. સું ૦ ૧૫૩

॥ अहंम् ॥

हेमचन्द्रगणिविरचित

पं०-कमलविजयरास.

— 58 —

१
 २
 ३
 ४
 ५
 ६
 ७

આવળું કલપવતાનાં વેલો ગુરૂ સમીપિ તે કુંજર કેસો. ૩૧
 અમરવિજય ગુરૂ આદર આંછી કુંજરનાલા વરવધ્વજી અંછી;
 એકુ શિશ્યજો અક્ષનઈ મિત્રિક મનહુ મનોરથ સુધવો કૃતિક ૩૨
 દિધ્યા સમજ કુંજર જગ નિરથો મહા અલોરનાણકે જલુ હરથો;
 મહામહોન્નવ અનિ મહુ દીધા યાચકનઈ ધન કંચન દીધા. ૩૩
 આરૂ તે નગરી સિલ્લમારી ધરિ ધરિ ધવલ દીધ વલિ નારી;
 કૃપણપણના અવશુજી છ જ્યા મકલસ ધિ મહુ ઉન્નવ મંડ્યા. ૩૪
 અમુક જિમજીવાર વત્રી દીજઈ નિજસ પનિનો લાહો લીજઈ;
 તાજી તોરણ વનરવાલ નાથઈ ગીન અગના રસાલ. ૩૫
 વાજઈ વાજિત સેરી મેરી મુગલ ભેર નિસાણુ નેરી;
 ચંગ મુક મ તાલ અનિ તાજી સરણાઈ સર રૂડઈ વાજી. ૩૬
 પગિ પાગે મિત્યા લોકના વૃંદ નિરથ તા પામઈ અણુદ.
 ભક્ષ રૂપરિધિ મનમથ હાયો વિવિધ વેષ કુંજર સિલ્લગાયો. ૩૭
 શિરુવરિ ભયોં પુપ પુણાલો ગલિ પિહયોં સોવનનો વાલો;
 વીટી વેદ મુદ્રિકા સારી આંજિ રેહુ અક્ષનની મારી. ૩૮
 આહિ અદિરયા ગાધ્યા માન પહયોં કડિ મનોહર દાર
 જુઆ ચદન ચાડ અર્જીર ગરથુ ન અરનાન ગાન. ૩૯
 પહિરી કડિ કુમુમની માલ કાનિ કુડક નક જમાલ.
 વારૂ વદનિ ભર્યઈ ત ભોલ અગિ અનોરમ કુકમ ડોલ. ૪૦
 કુંજર કુંજરવર આરોહઈ દાનવ માનવનાં મન ભોલ.
 ભાગ સોભાગ મુલોદય પૂરો જાણિ કિ અમરવેલિ અકુદે. ૪૧
 કુંજર કનક કોડિ વન્નનો દાલિદ દુષ દોખાન હરનો.
 સાથઈ સધ સવે મહુમહનો ત્રા લેવા ગુરૂ પામઈ પદનો. ૪૨
 મેકમદે મુન મુરનરૂ તોલઈ લોક લાપ ઇમ અનુપમ ભોલઈ.
 કુંજર આવળું મુગુરૂ સમીપિ અમરકુમરનઈ રૂપઈ છપઈ. ૪૩

હલિત હમન વર વેણા યોગઈ મનહર મુદુરત મુગ સંયોમઈ;
 અમરવિજય ગુરુ મત આરોપઈ અલિનવ અમર મદીરુ રોપઈ. ૪૪
 કમલવિજય હનિ અતિ અલિશમ ધોગુરુ હવઈ શ્રીમનું નામ;
 વાપતો જિમ ચંદ્ર મૂનિ નિમ તે વાહુડ હૂડ ધૂનઈ. ૪૫
 વિનયવંત નાનુડિડિ રૂડિ એ મન વચન કાય નહિ રૂડિ;
 વિદા ચડિદ બજુઈ ગુરુ પાસઈ વિનય કરંતડ મન હુણસઈ. ૪૬
 દિનદિન જસ વૈરાગ્ય ધણેરો ગુરુ જિરુઆનઈ પ્રિય અધિકેરો;
 ગુરુ સાધઈ વિચરઈ તે ચેકો અતિ કિ કામધેનુને વેલો. ૪૭
 પંચ મદાવન મનહર પાલઈ સમિતિ ગુપતિ મત અતિ અબુઆવઈ;
 મોટા મુનિનિ મારમિઆલઈ સ્વાર કયાય વિષય વિષ પાલયઈ. ૪૮
 નિદા પમુડ પમાયડ રૂપ વિનય વડનો કિમડ ન રૂપઈ;
 ગેલમડે મુનની અતિ સારી સકલ સંધનઈ આણંદગારી. ૪૯
 નાનુડિ વય વડંતઅ ધણેરો શમ સંયોગ રંજ અધિકેરો;
 સકલ શાસ રસ રતિ અબ્બાસઈ નિરવંતાં જનમન હુણસઈ. ૫૦
 વિજયદાનમૂરીસર નાણી કમલવિજયધિતિ રૂપી બાણી;
 પડિનમાંહિં સ મહતો ધાપઈ પડિનની પદવી તસ આપયઈ. ૫૧

દૂહા.

સ વન સોડ ચડોતરઈ પુર ગધાર મગાર;
 પડિનપડ પામી સપર ગુરુ કલ્પ વિહાર. ૫૨
 બવજીવ એકાન્તસું ગડસીનું પચવાણ;
 નિવમ નિરૂપમ એ કરઈ ગુરુ શુભની પાણ. ૫૩
 દિન દિન જસ અધિકી કલ્પા ધવલ પપ્પ જિમ ચંદ્ર;
 કમલવિજયપડિન પવર પેચયઈ પરમાણુદ. ૫૪
 વિદા ચડિદ સમુદનો ગુરુ પહુતો પાર;
 વિગરઈ ગજ જિમ મગપતો કરનો જગ ઉપગાર. ૫૫

॥ टीका ॥

सम सामेरी,

पंडितपदवी प्रभु पाभी हुओ गडुमुनिनो सामी;	
बुद्धिं सुरगुड् अनतरिउ वधराअ वितयगुण भरिउ.	५१
शीलिं करि वयरपुमार नप धन्य धनो अणुमार;	
नंदिपेणु देसना सार साभोदय जम अणार.	५२
भइ भाखव नथ भिवाड सोरहु भवात्तय साड;	
कुक्कण कान्दड भिवान वागड वगुधा गुजरात.	५८
ओद्धवा अनोपम देम पडिन दीपा उगरेम;	
प्रतिपेध्या लोक अनंक ने कम्प परम भविऐक.	५९
शिष्य दिध्या वाउ जय पडिन दुवा गदु नेव;	
भिव्यान्दीना नद मान्या लव वाप कुर्मान्नी वा'वा.	६०
मदमा मदमद भुरि जम वन्नलि गुग भरपुनि;	
आनम अ अ न उ र न वा'वा ... गग न ग ग	६१
तेदनेअ अरय विद्याउ कप्या ने विदय मकवि	
विश्व मांम नर्तन गुड आख्या ... वा'वा ... ननि वा'वा.	६२
न वा'वा उ' जम मन मोदुवा उ' जम मन जनामा मोदुवा)	
न'वर्तक ... गु. वा'वा ... गुड ... गुड ... न'वर्तक	६३
दुष्य मा ... वा'वा ... वा'वा ... वा'वा ... वा'वा ...	
न'वि उ' वा'वा ... वा'वा ... न'वर्तक ... वा'वा ...	६४
न'वर्तक ... वा'वा ... वा'वा ... वा'वा ... वा'वा ...	
न'वि ... वा'वा ... वा'वा ... वा'वा ... वा'वा ...	६५
ओव ... वा'वा ... वा'वा ... वा'वा ... वा'वा ...	
कुपयन ... वा'वा ... वा'वा ... वा'वा ... वा'वा ...	६६
अ'वर्तक ... वा'वा ... वा'वा ... वा'वा ... वा'वा ...	

- સંઘ સવે હુરખડ ઘણું રે નાડી મનની આધિ. ગુ ૭
- ઇક દિનિ નિજ પરિવારનિ રે ગુરૂ ઇંમ દિયઇ ઉપદેસ;
અહા શરીરની પારણા રે બહી નથી સવલેસો રે. ગુ ૭
- પેઠ મ કર્યો કો રતી પહિરજ્યો ચિત્ત ચીત;
આદરસું અણસણ અહો એ પૂરવ શિલે રીતિ રે. ગુ ૮૦
- અતિ કરકસ એ વાતડી સુણી સકલ ચરિવાર;
આંમુઅડે કાઢવકિઉ કીઉ દુખ અપારો રે. ગુ ૮૧
- સૂરવીર શીગુરૂ ઘટા ટાટ્યા સકલ સંતાપ;
સંઘ સમખ ત્રિવિધિં સવે આલોયાં નિજપાપ રે. ગુ ૮૨
- ચોખા ચ્યાર સરણ કરયઇ નિજમન રાપઇ કામિ;
વારવાર મુખિ ઊચરઇ શ્રીમધર જિન નામો રે. ગુ ૮૩
- શિષ્યાદિક પરિવારની ન કરી મમતા રેવ,
સકલ જીવના વૃદ્ધસુ રાપઇ પ્રીતિ વિશેષો રે. ગુ ૮૪
- સ્થાનક જે પાનકતણા મુખ્યા તેહ અઘાર
સંઘ સમખ ગુરૂજી કરયઇ અજુનખનાં કો રાજો રે. ગુ ૮૫
- મુખિ સમરઇ સમરમ ધરી વાર વાર નાના,
નવિ કીધિ નિજદેહની મમતા એક તપારો રે. ગુ ૮૬
- ઇણિ અવસરિઇ ઇંમ ઇદરસુ રે કહઇ છદા પી ઉદાર,
પ્રિય એઇ નરી મી કરી નિજવિમાનની આરો રે. ગુ ૮૭
- બરનખેનથી આવસ્યઇ ઇંક મોટો અણમાર.
મુજ સમવડિ તે યાયસ્યઇ એહ વિમાન મજારો રે. ગુ ૮૮
- બદિ બારનિ આસાડની પશ્ચિમ રજની રેવ;
શ્રોનવડાર સબારનાં શીગુરૂ દૂએ રેવો રે. ગુ ૮૯
- કમલવિજય ગુરૂ મુંદર પાટી અજુજ એહ;
મતમંદ્રી એ તનુ ત્યજી લડઇ રેલી રેવો રે. ગુ ૯૦

ઇમ આહંગર અતિથણી કીધો સંધિ અનેક;
હામિ હામિ ગાયન ઘણા ગાઇ ગીત વિવેકો રે. ગુ ૧૦૩

સુંદર સૂકડિ અગરરુયું ગુરૂતનનો સંસ્કાર;
કરઇ સંધ સધલો મિત્રો દલતો દુરિત વિકારો રે. ગુ ૧૦૪

શ્રીગુરૂ ગુણ સંભારતો સંધ આવઇ નિજ હામ;
અખ્યાણા મૂંડી ઘણાં કીધો દેવ પ્રણામો રે. ગુ ૧૦૫

મહિસાંણા નગરિં ઘણું તડઇ શ્રીજિન પાસ.
કમલવિજયવર વિગુધનો 'હેમ' કહઇ ઇમ રાસો રે. ગુ ૧૦૬

રામ ધન્યારી.

શ્રીકમલવિજયવર વિગુધના નામથી સકલ કલ્યાણના કોડિ;
સ પદા સવિ મિલઇ દુરિત દૂરિ ટલઇ મંત્રમા મૂલગો એહ કહીઇ.શ્રી
જાસ વૈરાગ્ય વર વાનગી વાસના સખર સુવિહિત જતી રિદવ રાણી;
જાસ સ વેગ રસ સરસ સવિ પાછિલા સાધુ ગુણ રામિનો દૂર સાથી.શ્રી
રૂપરેખા ધરો અસમ મમરસ વરો સાદ્ય ગોવિદ સુન સાધુ સીરો;
કહાનિ કવિ 'હેમ' ધિર પંથ એ શ્રીગુરો હાઉ મહ મુહુકરો અમિય જીહા.શ્રી

